

Program väljaren

Vad du behöver veta inför
GYMNASIEVALET
i Linköping läsåret 2026/2027

Öppet hus och besökskvällar

på Linköpings gymnasieskolor

Kommunala gymnasieskolor

Anders Ljungstedts gymnasium

Öppet hus: 19 november, kl. 16.30–19.00

Berzeliuskolan

Öppet hus:

26 november, kl. 17.30–20.00

28 januari, kl. 17.00–19.00

Folkungaskolan

Öppet hus:

19 november, kl. 18.00–20.00

28 januari, kl. 17.00–19.00

Katedralskolan

Öppet hus:

18 november, kl. 17.30–20.00

28 januari, kl. 17.00–19.00

Linköpings idrottsgymnasium

Öppet hus: 19 november, kl. 17.00–19.00

Besökskväll: 21 januari, kl. 17.00–19.00

22 april, kl. 17.00–19.00

Linnégymnasiet

Öppet hus: 18 november, kl. 17.00–19.00

Fristående gymnasieskolor

Jensen gymnasium

Öppet hus:

12 november, kl. 17.30–19.30

15 november, kl. 11.00–13.00

15 januari, kl. 17.30–19.30

22 april, kl. 17.30–19.30

Klara Teoretiska Gymnasium

Öppet hus:

12 november, kl. 17.30–19.30

4 februari, kl. 17.30–19.30

22 april, kl. 17.30–18.30

LBS Kreativa Gymnasiet

Öppet hus:

5 november, kl. 17.00–19.00

25 november, kl. 17.00–19.00

27 januari, kl. 17.00–19.00

23 april, kl. 17.00–19.00

Linköping Fria Läroverk

Öppet hus:

13 november, kl. 17.30–19.00

15 november, kl. 10.00–13.00

29 januari, kl. 17.30–19.00

23 april, kl. 17.30–19.00

MTU gymnasiet

Öppet hus:

12 november, kl. 17.00–20.00

15 november, kl. 10.00–14.00

13 december, kl. 10.00–14.00

24 januari, kl. 10.00–14.00

18 april, kl. 10.00–14.00

Praktiska gymnasiet

12 november, kl. 17.00–19.00

15 november, kl. 10.00–13.00

22 november, kl. 10.00–13.00 Styvinge Bergtäkt

(Adress: Styvinge bergtäkt 1, Linköping)

14 januari, kl. 17.00–19.00

18 januari, kl. 10.00–13.00 Styvinge Bergtäkt

(Adress: Styvinge bergtäkt 1, Linköping)

22 april, kl. 17.00–19.00

Realgymnasiet

Öppet hus:

12 november, kl. 17.00–19.00

22 november, kl. 11.00–13.00

17 januari, kl. 11.00–13.00

Yrkesgymnasiet

Öppet hus:

18 november, kl. 17.00–19.00

9 december, kl. 17.00–19.00

20 januari, kl. 17.00–18.00

Region Östergötlands gymnasieskolor

Vreta Utbildningscentrum

Öppet hus:

22 november, kl. 10.00–14.00 åk 9

31 januari, kl. 10.00–13.00 åk 7, 8 och 9

Gäller för både gymnasiet och anpassad gymnasieskola.

Kontrollera på respektive skolas egna hemsida för eventuella ändringar av datum och tider för Öppet hus och besökskvällar.

En del skolor har även besöksdagar eller besökskvällar. Vid dessa tillfällen så finns det möjlighet att prova på olika moment på de olika skolorna.

Information om dessa kan du få av din studie- och yrkesvägledare eller på skolans hemsida.

Läs mer på www.linkoping.se/gymnasiemassa

Jämföra skolor inför gymnasievalet

Här kan du via länken jämföra olika uppgifter om skolorna i Linköping: [Alla gymnasieskolor i Linköping](#).

Du kan också besöka [Skolverkets sidor för Utbildningsguiden](#) som innehåller information inför gymnasievalet. Bland annat kan man jämföra gymnasieskolor i hela Sverige avseende uppgifter om antal elever per lärare, lärarnas pedagogiska utbildning, andel elever som blivit behöriga till högskolan, genomsnittsbetyg och andel elever som avslutat sin utbildning. Statistiken hämtas från Skolverkets databas Siris som i sin tur hämtar data från Statistiska centralbyrån. Syftet med webbplatsen är att ge elever och föräldrar stöd vid val av program och skola.

Besök – www.utbildningsguiden.skolverket.se

Viktigt inför ditt val till gymnasieskolan i Linköping!

Det här är ett informationsmaterial som vänder sig till dig som ska börja gymnasiet hösten 2026 och till dina föräldrar. Det är viktigt att du sätter dig in i vad gymnasieskolan och de olika programmen innebär och att du tar ansvar för ditt val. Ta god tid på dig och fundera över vad du själv vill. Prata gärna med vänner, föräldrar och med din studie- och yrkesvägledare på skolan, men tänk på att det är du som väljer.

I den första delen av katalogen hittar du information om vilka program och inriktningar som finns på gymnasieskolorna i Linköping.

I den andra delen av katalogen hittar du allmän information om gymnasieskolan. Där presenteras innehållet i alla program och inriktningar och den informationen gäller för alla gymnasieutbildningar i Sverige. Här finns också mer information som är viktig när man gör sitt val till gymnasieskolan.

LÄS MER HÄR

linkoping.se/forskola-och-utbildning/gymnasieskola under fliken ”Hitta och jämför gymnasieskolor” finns alla gymnasieskolor i Linköping, där finns också länkar till varje skolas egen hemsida.

På gymnasiestudera.se finns alla gymnasieutbildningar i hela regionen. Det är den här hemsidan du kommer att använda när du gör din ansökan.

På utbildningsguiden.se finns Skolverkets information om allt som rör gymnasievalet.

Innehåll

KATALOGEN BESTÅR AV TVÅ DELAR

Del 1 börjar här och presenterar gymnasieskolorna i Linköping. Här finns även en förteckning över samtliga gymnasieutbildningar som anordnas av dessa skolor.

Del 2 presenterar de nationella utbildningarna.

Du finner en innehållsförteckning över detta direkt efter de lokala sidorna.

GYMNASIESKOLAN I LINKÖPING

Ansökan och antagning	4
Studieekonomi	4
Introduktionsprogram	5
Program och inriktningar på gymnasieskolorna i Linköping	6-9
Anpassad gymnasieskola	10
Gymnasiemässa	11
Anders Ljungstedts Gymnasium	12
Berzeliuskolan	13
Folkungaskolan	13
Jensen gymnasium	14
Katedralskolan	14
Klara Teoretiska Gymnasium	15

LBS Kreativa Gymnasiet	15
Linköping Fria Läroverk	16
Linköpings idrottsgymnasium	16
Linnégymnasiet	17
MTU gymnasiet	17
Praktiska gymnasiet	18
Realgymnasiet	18
Vreta utbildningscentrum	19
Yrkesgymnasiet	19
Riksrekryterande spetsutbildning inom matematik	20
Nationellt godkända idrottsutbildningar, NIU	20
IB, International Baccalaureate	21
Flygteknikutbildningen	22

Linköpings Gymnasiemässa

Lördagen den 8 november

kl. 09.30-14.00

Information hittar du på:

[www.linkoping.se/
gymnasiemassa](http://www.linkoping.se/gymnasiemassa)

Ansökan och antagning

Ansökningswebben öppnar den 15 januari 2026 och stänger den 15 februari 2026

Du som ska göra ett val till årskurs 1 i gymnasieskolan eller anpassad gymnasieskola gör din ansökan på webben. Du får hjälp och anvisningar av din studie- och yrkesvägledare.

Preliminär antagning presenteras: 13 april 2026

Omvälsperiod: 13 april-8 maj 2026

Slutlig antagning presenteras: 1 juli 2026

Du som inte går i skolan vänder dig till:

Det kommunala aktivitetsansvaret (KAA)

Södra Stånggatan 1, Linköping

kommunalaaktivitetsansvaret@utb.linkoping.se

Mer information om ansökan och antagning finns i den andra delen av denna katalog eller på gymnasiestudera.se.

Studieekonomi

INACKORDERINGSTILLÄGG

Här hittar du information om reseersättning och inackorderingstillägg för dig som går på gymnasiet:

linkoping.se/forskola-och-utbildning/gymnasieskola/inackorderingstillagg/

Om du går i en kommunal eller regionägd gymnasieskola finns blanketter i blankettarkivet på kommunens hemsida:

linkoping.se/sjalvservice/forskola-och-utbildning/gymnasieskola/ansok-om-inackorderingstillagg/

Du ansöker varje termin och utbetalning beviljas för fyra måna-

der under höstterminen och fem månader under vårterminen.

Bidraget kan du söka retroaktivt för innevarande termin. Om du går i en fristående gymnasieskola eller riksinternatskola söker du inackorderingstillägg hos CSN – csn.se

VID FRÅGOR KONTAKTA:

Gymnasieantagningen i Linköping

gymnasieantagningen@utb.linkoping.se

Mer information om studieekonomi finns i den andra delen av den här katalogen.

Busskort

Elever i gymnasiet har inte rätt till skolskjuts utan rätt till ersättning för sina kostnader för att ta sig till skolan om avståndet är mer än 6 kilometer från folkbokföringsadressen. Vi kallar det för elevresa. Det innebär att eleverna får ett busskort eller kontant ersättning motsvarande kostnaden för ett busskort.

Elever folkbokförda i annan kommun och som läser på gymnasieskola i Linköpings kommun vänder sig till sin hemkommun för busskort.

Inför gymnasiestarten behöver du som blivande elev i årskurs 1, och har rätt till busskort, inte ansöka om busskort. Det är däremot viktigt att du behåller ditt befintliga busskort, eftersom just det busskortet kommer laddas under din tid på gymnasiet.

När den slutliga antagningen till gymnasieskolorna är klar i början av juli fattar kommunen beslut om vilka elever som ska få busskort. Elever som uppfyller avståndskravet, 6 kilometer mellan folkbokföringsadress i Linköpings kommun och skolan, får automatiskt busskort.

Från den 8 juli kan du se i Ombord om du fått beslut om busskort. Du måste tacka ja till busskortet i Ombord för att kortet ska aktiveras.

Om du inte fått beslut om busskort kan du då ansöka. Några dagar före skolstart laddas ditt busskort om du har ett sedan tidigare. Om du inte har ett busskort sedan tidigare men uppfyller kraven får du ett busskort hemskickat.

Introduktionsprogram

Du som inte blir behörig till nationellt program erbjuds något av de fyra introduktionsprogrammen:

- Programinriktat val – utbildning inriktad mot ett nationellt program
- Yrkesintroduktion – yrkesinriktad utbildning mot studier eller arbete
- Individuellt alternativ – utbildning anpassad efter enskild elevs behov
- Språkintröduktion – utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket

Allmän information om introduktionsprogrammen och vad de innebär finns i den nationella delen av katalogen på sidan 61.

För information om vilka skolor i Linköping som erbjuder respektive introduktionsprogram kontakta i första hand studie- och yrkesvägledaren på din skola.

Om ett introduktionsprogram kan vara ett alternativ för dig kommer du att bli inbjuden till ett möte av din studie- och yrkesvägledare. På detta möte träffar du och dina vårdnadshavare Mottagningsgruppen för introduktionsprogram för att diskutera vilket program som passar dig bäst utifrån dina förutsättningar, behov och intressen.

Du hittar information om vilka introduktionsprogram som finns på vilken skola under respektive skola på sidorna 11-20.

VILL DU HA MER INFORMATION OM INTRODUKTIONSPROGRAM?

Mejla introduktionsprogram@utb.linkoping.se

Program och inriktningar

PROGRAM OCH INRIKTNINGAR på gymnasieskolorna i Linköping Läsåret 2026/2027 Information om Anpassad gymnasieskola finns i en egen tabell på sidan 10.	Anders Ljungstedts Gymnasium	Berzeliuskolan	Folkungaskolan	Jensen gymnasium	Katedralskolan	Klara Teoretiska Gymnasium	
Barn- och fritidsprogrammet							
Fritid och hälsa							
Pedagogiskt och socialt arbete							
Bygg- och anläggningsprogrammet	✓						
Byggnadsplåtslageri	✓						
Husbyggnad	✓						
Mark och anläggning	✓						
Måleri	✓						
Ekonomiprogrammet			✓	✓	✓	✓	
Ekonomi			✓	✓	✓	✓	
Juridik			✓	✓	✓	✓	
El- och energiprogrammet	✓						
Automationsteknik	✓						
Dator- och kommunikationsteknik							
Elteknik	✓						
Energiteknik							
Estetiska programmet			✓				
Bild och formgivning			✓				
Dans							
Estetik och media							
Modedesign							
Musik			✓				
Teater							
Flygteknikutbildningen	✓						
Fordons- och transportprogrammet	✓						
Fordonsskadeteknik och lackering	✓						
Lastbil och mobila maskiner	✓						
Personbil	✓						
Transport							
Anpassad gymnasieskola (se sidan 10 för mer information)	✓	✓					
Försäljnings- och serviceprogrammet					✓	✓	
Frisör- och stylistprogrammet	✓						
Barberare	✓						
Frisör	✓						
Hår- och makeupstylist	✓						
Hotell- och turismprogrammet							

	LBS Kreativa Gymnasiet	Linköping Fria Läroverk	Linköpings idrottsgymnasium	Linnégymnasiet IVAS	Linnégymnasiet	MTU gymnasiet	Praktiska gymnasiet	Realgymnasiet	Vreta utbildningscentrum	Yrkesgymnasiet
		✓	✓	✓	✓					
		✓	✓	✓	✓					
							✓			✓
							✓			✓
							✓			✓
		✓	✓							
		✓	✓							
		✓	✓							
						✓	✓	✓		✓
						✓		✓		
							✓			✓
	✓					✓				
	✓					✓				
	✓					✓				
							✓		✓	✓
							✓		✓	✓
							✓		✓	✓
				✓	✓		✓			✓
							✓			✓
					✓			✓		✓

Fortsättning på nästa sida

PROGRAM OCH INRIKTNINGAR på gymnasieskolorna i Linköping Läsåret 2026/2027 Information om Anpassad gymnasieskola finns i en egen tabell på sidan 10.	Anders Ljungstedts Gymnasium	Berzeliuskolan	Folkungaskolan	Jensen gymnasium	Katedralskolan	Klara Teoretiska Gymnasium	
Humanistiska programmet					✓		
Kultur					✓		
Språk					✓		
Industri tekniska programmet	✓						
Driftssäkerhet och underhåll							
Processteknik							
Produkt- och maskinteknik	✓						
Svetsteknik	✓						
IB International Baccalaureate					✓		
Languages – Språklig inriktning					✓		
Science – Naturvetenskaplig inriktning					✓		
Social science – Samhällsvetenskaplig inriktning					✓		
Naturbruksprogrammet							
Djurvård							
Hästhållning							
Lantbruk							
Naturturism							
Skogsbruk							
Trädgård							
Naturvetenskapsprogrammet		✓		✓	✓	✓	
Naturvetenskap		✓		✓	✓	✓	
Naturvetenskap och samhälle		✓			✓	✓	
Riksrekryterande spetsutbildning inom matematik		✓					
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	✓						
Bageri och konditori	✓						
Kök och servering	✓						
Samhällsvetenskapsprogrammet			✓	✓	✓	✓	
Beteendevetenskap			✓	✓	✓	✓	
Medier, journalistik och kommunikation			✓				
Samhällsvetenskap			✓	✓	✓	✓	
Teknikprogrammet		✓					
Design och produktutveckling		✓					
Informations- och medieteknik		✓					
Produktionsteknik		✓					
Samhällsbyggande och miljö		✓					
Teknikvetenskap		✓					
VVS- och fastighetsprogrammet	✓						
Fastighet	✓						
Kyl- och värmepumpsteknik							
Ventilation							
VVS	✓						
Vård- och omsorgsprogrammet							

	LBS Kreativa Gymnasiet	Linköping Fria Läroverk	Linköpings idrottsgymnasium	Linnégymnasiet IVAS	Linnégymnasiet	MTU gymnasiet	Praktiska gymnasiet	Realgymnasiet	Vreta utbildningscentrum	Yrkesgymnasiet
								✓	✓	
								✓		
								✓	✓	
								✓	✓	
								✓	✓	
									✓	
		✓	✓	✓						
		✓	✓	✓						
				✓						
		✓	✓	✓		✓				
		✓	✓	✓		✓				
		✓								
	✓	✓						✓		
	✓	✓								
	✓	✓						✓		
								✓		
							✓			✓
							✓			✓
							✓			✓
					✓					✓

Anpassad gymnasieskola

Utbildningen på anpassad gymnasieskola är fyraårig och ska leda till personlig utveckling och förbereda dig för arbete, studier eller annan sysselsättning. När du är klar får du ett gymnasieskolebevis avseende anpassad gymnasieskola som visar vad du lärt dig och vilka erfarenheter du fått under utbildningen.

Du utbildar dig på något av de nationella programmen eller på det individuella programmet.

Du får nya kunskaper och erfarenheter inom flera områden och får arbeta både teoretiskt och praktiskt med olika uppgifter. Du arbetar på egen hand eller med andra elever. Utbildningen sker mestadels på skolan men ibland även på en arbetsplats utanför skolan.

VEM HAR RÄTT ATT GÅ I ANPASSAD GYMNASIESKOLA?

Den anpassade gymnasieskolan är till för dig som har en intellektuell funktionsnedsättning och behöver en utbildning som är anpassad efter dina behov.

Hemkommunen gör en utredning som visar om en elev tillhör målgruppen. Utbildningarna inom anpassade gymnasieskolan är utformade för att du ska få den hjälp du behöver för att utvecklas och få ett så bra liv som möjligt som vuxen.

Öppet hus - anpassad gymnasieskola 2026/2027

Anders Ljungstedts

Öppet hus: 19 november kl. 16.30-19.00

Berzeliuskolan

Öppet hus: 26 november, kl. 17.30-20.00

Vreta utbildningscentrum

22 november, kl. 10.00-14.00 åk 9

31 januari, kl. 10.00-13.00 åk 7, 8 och 9

ANPASSAD GYMNASIESKOLA	Anders Ljungstedts Gymnasium	Berzeliuskolan	Vreta utbildningscentrum
Individuella programmet		✓	
Nationella program	✓	✓	✓
Estetiska verksamheter		✓	
Fastighet och byggnation	✓		
Fordonsvård och godshantering	✓		
Handel och service	✓		
Hantverk och produktion			
Hotell, restaurang och bageri	✓		
Hälsa, vård och omsorg	✓		
Samhälle, natur och språk		✓	
Skog, mark och djur			✓

Linköpings **GYMNASIEMÄSSA** 2025

Möt skolorna
och ställ dina frågor
inför gymnasievalet.

Du som är
vårdnadshavare
är såklart också
välkommen!

Saab Arena

8 november kl 09.30–14.00

linkoping.se/gymnasiemassa

Anders Ljungstedts gymnasium

Utbildningar

Samtliga yrkesprogram erbjuds också som lärlingsutbildning, förutom Flygteknikutbildningen

Bygg- och anläggningsprogrammet

- Byggnadsplåtslageri
- Husbyggnad
- Mark och anläggning
- Måleri

El- och energiprogrammet

- Automationsteknik
- Elteknik

Fordons- och transportprogrammet

- Fordonsskadeteknik och lackering
- Lastbil och mobila maskiner (endast lärling)
- Personbil

Frisör- och stylistprogrammet

- Barberare
- Frisör
- Hår och makeupstylist

Industri tekniska programmet

- Produkt- och maskinteknik
- Svetsteknik

Introduktionsprogram

- Programinriktat val
- Språkintrödnation
- Individuellt alternativ
- Yrkesintrödnation

Restaurang- och livsmedelsprogrammet

- Bageri och konditori
- Kök och servering

VVS- och fastighetsprogrammet

- Fastighet
- VVS

Flygteknikutbildningen (ej lärling)

Anpassad gymnasieskola

- Nationella program:
- Fastighet och byggnation
 - Fordonsvård och godshantering
 - Handel och service
 - Hotell, restaurang och bageri
 - Hälsa, vård och omsorg

Nationellt godkänd idrottsutbildning

- NIU

- Bygg- och anläggningsprogrammet
El- och energiprogrammet

FÖR MER INFORMATION

Adress: Anders Ljungstedts gata 1,
581 81 Linköping

Hemsida: www.linkoping.se/alg

E-post: alg@utb.linkoping.se

Områdeschef: Ed Huitema, tel. 013-26 39 39

Rektorer:

Madelene Arvendal, tel. 013-26 32 96

Helena Djerf, tel. 013-20 75 71

Mårten Larsson, tel. 013-20 75 39

Anders Österhjelm, tel. 013-20 79 03

Frida Engström, tel. 013-29 48 14

Studie- och yrkesvägledare:

Amanda Fasth, tel. 013-20 76 04, amanda.fasth@utb.linkoping.se, BA, FR och FT

Anna Rundberg, tel. 013-20 75 97, anna.rundberg@utb.linkoping.se, EE, Flyg, IN, RL och VF

Bengt Johansson, tel. 072-464 71 83, bengt.johansson@utb.linkoping.se, Introduktionsprogram

Jill Jansson, 013-29 46 17, jill.jansson@utb.linkoping.se, Introduktionsprogram

Arbetsmarknadskonsulent

Fredrik Berg, tel. 013-20 58 87, fredrik.berg@utb.linkoping.se, Anpassad gymnasieskola

Berzeliusskolan

Utbildningar

Introduktionsprogram

- Individuellt alternativ
- Programinriktat val
- Språkintrödn

Naturvetenskapsprogrammet

- Naturvetenskap
- Naturvetenskap och samhälle

Naturvetenskapsprogrammet spetsutbildning

- Matematik

Teknikprogrammet

- Design och produktutveckling
- Informations- och medieteknik
- Produktionsteknik
- Samhällsbyggande och miljö
- Teknikvetenskap

Anpassad gymnasieskola

Individuella programmet

Nationella program:

- Estetiska verksamheter
- Samhälle, natur och språk

FÖR MER INFORMATION

Adress: Gustav Adolfsgatan 25

582 32 Linköping

Telefon: 013-20 74 00

E-post: berzeliuskolan@utb.linkoping.se

Hemsida: www.linkoping.se/berzelius

Områdeschef: Magnus Johansson,
tel. 013-20 74 03

Rektorer:

Mattias Dahlgren, tel. 013-26 37 09

Linda Eklund, tel. 013 20 74 32

Karin Lundqvist, tel. 013-26 21 24

Rektorer Anpassad gymnasieskola:

Mimmi Lundin, tel. 013-20 74 10

Pia Aztor tel. 013-26 21 46

Studie- och yrkesvägledare:

Melissa Barnish, tel. 013-20 74 90,

Johan Liljebäck, tel. 013-20 71 05

Folkungaskolan

Utbildningar

Ekonomiprogrammet

- Ekonomi
- Juridik

Estetiska programmet

- Bild och formgivning
- Musik

Introduktionsprogram

- Programinriktat val

Samhällsvetenskapsprogrammet

- Beteendevetenskap
- Medier, journalistik och kommunikation
- Samhällsvetenskap

FÖR MER INFORMATION

Adress: Folkungagatan 20, 582 35 Linköping

Telefon: 013-20 77 00

Hemsida: www.linkoping.se/folkunga

E-post: folkungaskolan@utb.linkoping.se

Områdeschef: Christer Helmersson, tel. 013-20 76 84

Rektorer: Gunilla Linder, tel. 013-20 62 88 (EK)

Magnus Nyström, tel. 013-29 49 08 (SA)

Åsa Wennergren, tel. 013-20 75 74 (ES)

Studie- och yrkesvägledare: Cornelia Skarin, tel. 013-20 76 87

www.jensengymnasium.se/linkoping

Jensen gymnasium

Utbildningar

Ekonomiprogrammet

- Ekonomi
- Juridik

Naturvetenskapsprogrammet

- Naturvetenskap

Samhällsvetenskapsprogrammet

- Beteendevetenskap
- Samhällsvetenskap

Foto: JENSEN gymnasium

FÖR MER INFORMATION

Adress: St:Larsgatan 21, 582 24 Linköping
Telefon: 013-474 27 60

Hemsida: www.jensengymnasium.se/linkoping

Rector: Sanna Roth, tel. 073-773 19 18, sanna.roth@jenseneducation.se

Studie- och yrkesvägledare: Linda Klasa, linda.klasa@jenseneducation.se

www.linkoping.se/katedral

Katedralskolan

Utbildningar

Ekonomiprogrammet

- Ekonomi
- Juridik

Försäljnings- och serviceprogrammet

Humanistiska programmet

- Kultur
- Språk

IB, International Baccalaureate

- Languages (Språklig inriktning)
- Science (Naturvetenskaplig inriktning)
- Social science (Samhällsvetenskaplig inriktning)

Introduktionsprogram

- Programinriktat val

Naturvetenskapsprogrammet

- Naturvetenskap
- Naturvetenskap och samhälle

Samhällsvetenskapsprogrammet

- Beteendevetenskap
- Samhällsvetenskap

FÖR MER INFORMATION

Adress: Platensgatan 20,
582 20 Linköping

Telefon: 013-20 75 00

Hemsida: www.linkoping.se/katedral

E-post: katedralskolan@utb.linkoping.se

Områdeschef:

Marcus Lindén, tel. 013-20 55 29

Rektorer:

Jenny Westberg (IB, SA), tel. 013-20 75 54

David Drejstam (EK, FS), tel. 013-20 75 52

Dan Forsberg (HU, NA), tel. 013-20 75 49

Studie- och yrkesvägledare:

FS, IB och NA, tel. 013-20 70 48

EK, HU, SA, tel. 013-20 75 51

IB DP Coordinator: Jonathan Lowrey,
tel. 013-29 48 53

www.klaragymnasium.se

Klara Teoretiska Gymnasium

Utbildningar

Ekonomiprogrammet

- Ekonomi
- Juridik

Försäljnings- och serviceprogrammet

Naturvetenskapsprogrammet

- Naturvetenskap
- Naturvetenskap och samhälle

Samhällsvetenskapsprogrammet

- Beteendevetenskap
- Samhällsvetenskap

FÖR MER INFORMATION

Adress: Hamngatan 2B, 582 26, Linköping

Telefon: 013-21 20 40

Hemsida: www.klaragymnasium.se

E-post: linkoping@klaragymnasium.se

Rektor: Magdalena Hammar, tel. 013-21 20 57

Studie- och yrkesvägledare: Dennis Dahlgren tel. 013-21 20 42,
dennis.dahlgren@klaragymnasium.se

www.lbs.se

LBS Kreativa gymnasiet

Utbildningar

Estetiska programmet

- Bild och formgivning
(Spelgrafik och Grafisk design)
- Estetik och media (Digital design)

Teknikprogrammet

- Design och produktutveckling
(Spelutveckling)
- Informations- och medieteknik
(AI & webbutveckling)

FÖR MER INFORMATION

Adress: Badhusgatan 5

582 22 Linköping

Telefon: 013-22 63 68

E-post: linkoping@lbs.se

Hemsida: www.lbs.se

Rektor: Frida Alin, tel. 0737-32 09 98, frida.alin@lbs.se

frialaroverken.se/linkoping/ Linköping Fria Läroverk

Utbildningar

Barn- och fritidsprogrammet

- Fritid och hälsa

Ekonomiprogrammet

- Ekonomi (Entreprenörskap)
- Juridik (Kriminologi)

Naturvetenskapsprogrammet

- Naturvetenskap (Medicin och hälsa)

Samhällsvetenskapsprogrammet

- Beteendevetenskap (Ledarskap och kommunikation)
- Samhällsvetenskap

Teknikprogrammet

- Informations- och medieteknik

Nationellt godkänd idrottsutbildning

- NIU

Inom programmen: BF, EK, NA, SA och TE

- Fotboll, innebandy och ishockey damer

Tävlingsidrott:

- Fotboll, innebandy, volleyboll, taekwondo samt egen idrott

FÖR MER INFORMATION

Adress: Teknikringen 3, 583 30 Linköping

Telefon: 013-470 87 00

Hemsida: linkoping.laroverken.se

E-post: linkoping@laroverken.se

Rektor: Marie Lundeborg, tel 076-002 73 73,
marie.lundeborg@laroverken.se

Studie- och yrkesvägledare:

Daniel Nyenger, daniel.nyenger@laroverken.se
Jenny Andersson, jenny.andersson@laroverken.se

linkoping.se/idrottsgymnasiet Linköpings idrottsgymnasium

Utbildningar

Barn- och fritidsprogrammet

- Fritid och hälsa

Ekonomiprogrammet

- Ekonomi
- Juridik

Naturvetenskapsprogrammet

- Naturvetenskap

Samhällsvetenskapsprogrammet

- Beteendevetenskap

Nationellt godkänd idrottsutbildning

- NIU

Nationellt godkänd idrottsutbildning NIU erbjuds på alla program och inriktningar inom golf, handboll, ishockey (killar), konst-åkning och simning.

FÖR MER INFORMATION

Adress: Klostergatan 49,
581 81 Linköping

Telefon: 013-20 60 00

E-post: idrottsgymnasiet@utb.linkoping.se

Hemsida: linkoping.se/idrottsgymnasiet

Rektor: Espen Surén 013-20 63 72

Studie- och yrkesvägledare: Tel. 013-20 63 72

www.linkoping.se/linne

Linnégymnasiet

Utbildningar

Barn- och fritidsprogrammet

- Pedagogiskt och socialt arbete
- Väktare

Försäljnings- och serviceprogrammet

Hotell- och turismprogrammet

Introduktionsprogram

- Programinriktat val på samtliga program
- Yrkesintroduktion på samtliga program

Vård- och omsorgsprogrammet

Lärlingsutbildning

- Samtliga yrkesprogram erbjuds som lärlingsutbildning

Specialklasser för dig inom autismspektrum

- Introduktionsprogram - Individuellt alternativ
- Försäljnings- och serviceprogrammet
- Naturvetenskapsprogrammet
 - Naturvetenskap och samhälle
- Samhällsvetenskapsprogrammet
 - Beteendevetenskap

FÖR MER INFORMATION

Adress: Klostergatan 49, 581 81 Linköping

Telefon: 013-26 30 58

E-post: linne@utb.linkoping.se

Hemsida: www.linkoping.se/linne

Områdeschef: Tangra Brussander, tel. 013-26 38 86

Rektorer: Björn Kjellman, tel. 013-20 72 51, Charlotta Stjärne, tel. 013-26 39 95, Marie Andersson, tel. 013-20 72 25

Studie- och yrkesvägledare: Lisa Palmgren, tel. 013-20 77 21

www.mtu.se

MTU gymnasiet

Utbildningar

El- och energiprogrammet

- Dator och kommunikationsteknik (IT-teknik)

Estetiska programmet

- Bild och formgivning (3D animation)
- Estetik och media (Digital design och marknadsföring)

Samhällsvetenskapsprogrammet

- Medier, journalistik och kommunikation (Kriminalteknik och forensik)

FÖR MER INFORMATION

Adress:

Storgatan 3, 582 23 Linköping

Telefon: 013-31 02 10

E-post: info@mtu.se

Hemsida: www.mtu.se

Rektor: Frank Murphy, tel. 0766-34 89 39, rektor@mtu.se

Studie- och yrkesvägledare: Ariel Sanga, svy@mtu.se

www.praktiska.se/linkoping **Praktiska Gymnasiet**

Utbildningar

Bygg- och anläggningsprogrammet

- Husbyggnad
- Mark och anläggning

El- och energiprogrammet

- Elteknik

Fordons- och transportprogrammet

- Personbil
- Transport

Försäljnings- och serviceprogrammet

Frisör- och stylistprogrammet

- Frisör

VVS- och fastighetsprogrammet

- Fastighet
- VVS

Introduktionsprogram

- Programinriktat val

Erbjuds även som lärlingsutbildning:

- Bygg- och anläggningsprogrammet
- Fordons- och transportprogrammet, inriktning Personbil
- Försäljnings- och serviceprogrammet
- Frisör- och stylistprogrammet
- VVS- och fastighetsprogrammet

FÖR MER INFORMATION

Adress: Roxviksgatan 8A 8, 582 73 Linköping

Hemsida: www.praktiska.se/linkoping

Rektor: Joakim Hammar, tel. 070-650 80 72, joakim.hammar@praktiska.se

Administratörer: Lea Chau, tel. 076-10 74 115, lea.chau@praktiska.se, och Emma Jarsmo, tel. 072-600 67 93, emma.jarsmo@praktiska.se

www.realgymnasiet.se/skolor/linkoping **Realgymnasiet Linköping**

Utbildningar

El- och energiprogrammet

- Dator- och kommunikationsteknik

Hotell- och turismprogrammet

- Hotell och Turism - Strawberry

Naturbruksprogrammet

- Hästhållning - trav och ridning
- Djurvård - djursjukvård och sällskapsdjur
- Naturturism

Teknikprogrammet

- Informations- och medieteknik
- Teknikvetenskap

FÖR MER INFORMATION

Adress: Alkagatan 4, 582 77 Linköping

Telefon: 010-139 83 60

E-post: linkoping@realgymnasiet.se

Hemsida: www.realgymnasiet.se

Rektor: Anna Ekstrand, tel. 010-139 83 73, anna.ekstrand@realgymnasiet.se

Administratör: Marielle Ejdfalk tel. 010-139 83 60, marielle.ejdfalk@realgymnasiet.se

Studie- och yrkesvägledare: Anna Lindgren tel. 010-139 85 35, anna.lindgren@realgymnasiet.se

Vreta utbildningscentrum

Utbildningar

Fordons- och transportprogrammet

- Transport
 - Yrkesförare
 - Bärningsbil - Riksentag

Naturbruksprogrammet

- Lantbruk - lantbruk*, maskin
- Skogsbruk - skogsvårdare*, skogsmaskinförare*
- Hästhållning - hästskötare ridning*
- Ridsport
- Nationellt godkänd idrottsutbildning (NIU)
- Ridsport*
- Lokal idrottsutbildning (LIU) - Ridsport*

* På dessa utbildningar kan du läsa högskoleprofil mot natur, ekonomi eller sam

Introduktionsprogram inriktade mot Naturbruksprogrammet

i mån av plats

- Programinriktat val
- Yrkesintroduktion

Anpassad gymnasieskola

Nationella program:

- Skog, mark och djur

FÖR MER INFORMATION

Adress: Järngården 3

Telefon: 013-22 79 10

Hemsida: www.nbg.nu/vreta/

E-post: vreta@regionostergotland.se

Rektor: Eva-Lena Klostén, tel. 013-20 10 73

SYV: Marie Orest, tel. 013-22 79 12

Yrkesgymnasiet

Utbildningar

Samtliga utbildningar erbjuds endast som lärlingsutbildningar

Bygg- och anläggningsprogrammet

- Husbyggnad
- Måleri

El- och energiprogrammet

- Elteknik (Elektriker)

Fordons- och transportprogrammet

- Personbil

Försäljnings- och serviceprogrammet

Frisör- och stylistprogrammet

- Frisör

Hotell- och turismprogrammet

Introduktionsprogram

- Programinriktat val

VVS- och fastighetsprogrammet

- Fastighet
- Ventilation
- VVS

Vård- och omsorgsprogrammet

FÖR MER INFORMATION

Adress: Linnégatan 7, 582 25 Linköping

Telefon: 013-32 72 200

E-post: linkoping@yrkesgymnasiet.se

Hemsida: www.yrkesgymnasiet.se

Rektor: Angelica Högberg, tel. 073-042 13 05, angelica.hogberg@yrkesgymnasiet.se

Kommunikatör: My Vallentin, tel. 070-341 18 77, my.vallentin@yrkesgymnasiet.se

Studie- och yrkesvägledare: Jakob Hedvall, tel. 070-092 45 04, jakob.hedvall@yrkesgymnasiet.se

Berzeliusskolan, Naturvetenskapsprogrammet

Riksrekryterande spetsutbildning inom matematik

Tycker du att det är kul med matematik? Vill du satsa lite extra på dina gymnasiestudier och till och med få möjlighet att läsa universitetskurser inom matematik redan under gymnasietiden?

I så fall kan Berzeliusskolans spetsutbildning inom matematik på naturvetenskapsprogrammet vara något för dig. Utbildningen är en av 21 spetsutbildningar på gymnasiet i Sverige och det innebär att vi erbjuder något som är unikt.

Skaffa dig ett försprång

Redan på vårterminen i årskurs nio läser du matematik matematik nivå 1c på gymnasienivå. Antingen läser du den på distans med en av våra matematiklärare som hjälp i de svårare momenten. Det innebär att du får undervisning på Berzeliusskolan på kvällstid. Du kan också läsa in den på annat sätt via din nuvarande skola. Det gör att du jämfört med andra elever har ett försprång när du börjar på gymnasiet. Parallellt med de andra nivåerna inom matematikämnen på programmet kommer du att läsa en specialiseringsnivå inom matematisk problemlösning som fördjupar dina kunskaper.

Fördjupa din utbildning

För dig som ytterligare vill fördjupa spetsen erbjuder vi som individuellt val både Programmering 1 och ännu en specialiseringsnivå i matematik, Matematisk tillämpning

med digitala hjälpmedel, där du med datorns hjälp får lära dig att lösa problem.

Kontakter med universitetet

Under utbildningen kommer du att på flera olika sätt ha kontakter med Linköpings universitet. Bland annat kommer vi att ta in gästföreläsare från universitetet under utbildningens gång. Dessutom kommer det inom gymnasiearbetet under tredje året att finnas möjlighet för dig att handledas av meriterade lärare på Linköpings universitet.

Eftersom du redan studerat en gymnasienivå i matematik i förväg kommer du ha möjlighet att läsa flera högskolekurser i matematik. I första hand innebär det Matematisk grundkurs och Linjär algebra som omfattar 6 respektive 8 högskolepoäng.

NIU

Nationellt godkända idrottsutbildningar

Kombinationen elitidrott och utbildning kan var svår för många. Går du NIU får du en unik möjlighet att kunna kombinera idrotten och skolan.

Varje elitidrottare ska ges möjligheter och inspireras att göra en fullgod satsning mot nationell och internationell elit. Lika viktigt är att det skapas goda förutsättningar att kunna kombinera denna satsning med att kunna tillgodogöra sig en utbildning. Idrotten inom NIU utgör minst 400 poäng av de poäng som en gymnasieutbildning omfattar. De 400 poängen består av nivåer inom specialidrott.

ANDERS LJUNGSTEDTS GYMNASIUM

På Bygg- och anläggningsprogrammet erbjuds NIU.

LINKÖPINGS IDROTTSGYMNASIUM ERBJUDER NIU INOM:

Golf i samarbete med Landeryds golfklubb, handboll i samarbete med RP IF Linköping, ishockey (pojkar) i samarbete med Linköpings hockey club, konståkning i samarbete med Linköpings konståkningsförening samt simning i samarbete med LASS

FRIA LÄROVERKEN LINKÖPING ERBJUDER NIU INOM:

NIU bedrivs i samarbete med LFC i fotboll. Ishockey för tjejer bedrivs i samarbete med LHC och innebandy bedrivs i samarbete med LIBK.

VRETA UTBILDNINGSCENTRUM ERBJUDER NIU INOM:

Ridsport i samarbete med Vreta hästförening samt elevens klubb.

IB • International Baccalaureate DIPLOMA PROGRAMME

International Baccalaureate Diploma Programme är en högskoleförberedande, internationellt erkänd utbildning. För mer information om programmet www.linkoping.se/katedral.

IB-programmet förbereder för studier i Sverige eller utomlands. Dina betyg sätts av externa examinatorer genom ett standardiserat system som gör prestationerna jämförbara oavsett var i världen utbildningen genomförs. Ditt arbetsspråk på IB är engelska.

I Sverige läser eleverna ett förberedande år, IB1, som liknar åk 1 på SA- och NA-programmen, men där innehåll och arbetsmetoder utformas så att du förbereds för International Baccalaureate Diploma Programme.

År två och tre läser du sex ämnen som du själv valt under IB1, tre på Higher Level och tre på Standard Level. Valet av ämnen ger dig möjlighet att anpassa utbildningen efter behov och intresse. Förutom ämnesstudier finns även tre kärnkomponenter. En av dem är Theory of Knowledge, ToK, ett tvärvetenskapligt ämne som utvecklar ditt kritiska tänkande. Den andra är Extended Essay, EE, en forskningsuppgift som du självständigt utför inom ramen för ett av dina sex ämnen. Den tredje kärnkomponenten är CAS, Creativity, Activity and Service. Syftet med CAS är utveckla hela din person.

Examensproven, som äger rum år tre, är skriftliga och gemensamma för IB över hela världen. Innan det är dags för final exams har du fått göra en träningsexamen, mock examinations, som följs av en repetitionsperiod där återkopplingen från mocks naturligtvis är viktig. Utöver examensprov ingår skriftliga uppgifter som du arbetar med under längre tid. Även dessa uppgifter sänds iväg för extern bedömning. I språken ingår även muntlig examination.

IB är ett utmärkt val för dig som vill satsa helhjärtat på dina studier och samtidigt på att utveckla hela din person.

ENGLISH

International Baccalaureate Diploma Programme is an education which is globally respected and recognized. Please see our website, www.linkoping.se/katedral, for further information.

The tuition is in English, external examiners assess your written components and tests, which means that you also are graded by external examiners. In languages there are oral examinations, which equally are assessed by external examiners.

Year one is a preparatory year, it is similar to the Swedish social and natural science programmes. Before the Diploma Programme, year two and three, you choose six subjects, three at higher level and three at standard level. Since you choose your subjects, you design your own education. Some subjects, your best language, mathematics, one natural science/Environmental Systems and Societies (ESS) and one social science (or ESS), are mandatory.

In the Diploma Programme there are also three core components – Theory of Knowledge (ToK), Creativity, Activity & Service (CAS) and the Extended Essay.

The final exams take place in May year three. Students all over the world sit the same exams at the same time. In order to prepare for the final exams, you do a mock examination in February/March. After “mocks” you have revision period for approximately six weeks when you revise and of course, pay close attention to the feedback given to you from the mock examinations.

If you choose the IB Diploma Programme you have to be prepared to work and to develop not only the academic side, but also your understanding for other people's situation.

Anders Ljungstedts gymnasium

Flygteknikutbildningen

Flygteknikutbildningen är ett yrkesprogram och det erbjuds på Anders Ljungstedts gymnasium. Utbildningen passar dig som vill arbeta som flygmekaniker på flygplan och helikoptrar eller inom övriga delar av industrin för flygplan och helikoptrar.

Utbildningen har utformats i samarbete med flygbranschen som också erbjuder bra praktikplatser. Utöver gymnasiegemensamma ämnen läser du ämnen som är riktade mot flyg och underhåll. Exempel på dessa ämnen är aerodynamik, flygplanslära, helikopterlära, underhållsteknik, ellära, digitalteknik, kolvmotorlära, jetmotorlära och mänskliga faktorer. Du kommer att läsa mer matematik och engelska än på andra yrkesprogram.

INTERNATIONELL CERTIFIERING

Under utbildningen erbjuds du att genomföra prov för EASA Part-66 certifikat. Detta är en internationell certifiering som ger behörighet att arbeta som mekaniker i flygföretag i hela Europa. Efter godkänd Part-examinering utfärdas intyg för certifiering motsvarande Mekaniker kategori A. Därefter kan du välja att söka arbete som mekaniker eller så kan du gå på en påbyggnadsutbildning till flygtekniker eller helikoptertekniker på yrkeshögskolenivå för att skaffa dig certifiering till Tekniker kategori B1 eller kategori B2.

NOGGRANNHET, INTRESSE OCH HANDLAG

Utbildningen ställer höga krav på noggrannhet och ansvarstagande men även ett gediget intresse och handlag för både praktiska och teoretiska moment. Gymnasiegemensamma ämnen läses på Anders Ljungstedts Gymnasium. Övriga ämnen läses på Malmens flygfält som hyser många företag och militära organisationer med flyginriktning. Området heter Teknikcentrum Malmen och här har vi två hangarer fulla med flygplan och helikoptrar.

Nationella utbildningar och allmän information

På följande sidor hittar du information om alla nationella program och inriktningar.

Här finns även allmän information om gymnasieskolan och i slutet hittar du mer om studier efter gymnasieskolan.

När det gäller skolor och utbud i Linköping så finner du detta innan denna sidan.

Lycka till!

Programväljarkollen

– ett quiz för dig som ska söka till gymnasiet!

Du hittar det på www.programvaljaren.se

Innehåll

Allmän information

Viktigt att veta om gymnasieskolan	4
Antagningsregler till fortsatta studier	4
Behörighet till gymnasieskolan	4
Gemensamt för alla.....	5
Ämnen och poäng i de olika programmen.....	5
Programöversikt.....	6
Ansökan och antagning	8
Att söka till en annan ort	9
Studieekonomi	9
Högskoleförberedande program	10
Yrkesprogram.....	12
Lärlingsutbildning	12
Exempel på yrken inom yrkesprogrammen.....	14
Idrott och studier.....	15
Riksgymnasier med anpassad utbildning	15
Anpassad gymnasieskola.....	16
Särskilda varianter och riksrekryterande utbildningar.....	91
International Baccalaureate, IB.....	91
Spetsutbildningar.....	91
Estetiska spetsutbildningar	91
Särskild behörighet till högskolan	94

Gymnasieprogram

Barn- och fritidsprogrammet.....	17
Bygg- och anläggningsprogrammet	21
Ekonomiprogrammet	25
El- och energiprogrammet.....	29
Estetiska programmet.....	33
Fordons- och transportprogrammet	37
Frisör- och stylistprogrammet.....	41
Försäljnings- och serviceprogrammet	45
Hotell- och turismprogrammet	49
Humanistiska programmet	53
Industritekniska programmet	57
Introduktionsprogrammen	61
Naturbruksprogrammet.....	63
Naturvetenskapsprogrammet.....	67
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	71
Samhällsvetenskapsprogrammet	75
Teknikprogrammet.....	79
VVS- och fastighetsprogrammet	83
Vård- och omsorgsprogrammet.....	87

Gör quizet **Programväljarkollen!**
Finns på **programvaljaren.se**

Viktigt att veta om gymnasieskolan

GYMNASIESKOLANS OLIKA PROGRAM

- Det finns 18 nationella program med olika inriktningar.
- Utbildningarna är treåriga.
- Det finns två sorters program – högskoleförberedande program och yrkesprogram.
- Saknar du behörighet till de nationella programmen kan du gå ett Introduktionsprogram.
- Alla nationella program ger grundläggande högskolebehörighet. På yrkesprogrammen kan du välja bort högskolebehörigheten om du vill.

NIVÅER OCH POÄNG

Alla ämnen i gymnasieskolan är indelade i nivåer. De flesta nivåer är på 100 eller 50 poäng, men det finns även nivåer som ger fler poäng.

ÄMNEN OCH BETYG

Du läser en eller flera nivåer i varje ämne. Varje ny nivå i ett ämne bygger vidare på en tidigare nivå. Du betygsätts på varje nivå men när du läst klart ett ämne gäller det sista godkända betyget.

GYMNASIEEXAMEN

Målet för dina studier på gymnasieskolan är att du ska få en gymnasieexamen. Det finns två olika gymnasieexamina – högskoleförberedande examen och yrkesexamen.

ATT LÄSA SPRÅK I GYMNASIESKOLAN

Ämnet engelska och övriga moderna språk är uppdelade i nivåer där varje nivå är 100 p. Du fortsätter dina språkstudier på gymnasieskolan ett steg högre än du avslutade språket i grundskolan.

När du avslutat dina studier på grundskolan med lägst betyget E i engelska har du kunskaper för att fortsätta läsa engelska nivå 1 på gymnasiet.

Skolor kan erbjuda samtliga elever att välja moderna språk inom det individuella valet eller (för många program) inom programförjäpningarna. För flera av de högskoleförberedande programmen är det obligatoriskt att läsa ett eller två moderna språk.

– Du som väljer att läsa ett nybörjarspråk läser moderna språk – nybörjare nivå 1.

– Du som läst språket i grundskolan som språkval får börja moderna språk – grund nivå 1

HJÄLP FÖR DIG SOM HAR ETT ANNAT MODERSMÅL

Du som läser ett nationellt program och har ett annat modersmål än svenska har vissa möjligheter att få hjälp och stöd. Du kan läsa svenska som andraspråk, få modersmålsundervisning och studiehandledning på ditt modersmål.

Behöver du den här hjälpen ska du säga till, helst redan när du ansöker till gymnasieskolan.

IDROTT OCH STUDIER

Det finns olika idrottsutbildningar. Du kan söka till ett riksidrottsgymnasium (RIG) eller ett nationellt godkänt idrottsgymnasium (NIU). RIG är riksrekryterande. NIU är inte riksrekryterande, och om du söker från en annan ort tas du emot i andra hand om det finns platser kvar. Det finns också gymnasieskolor som erbjuder lokal idrottsutbildning (LIU) inom olika idrotter.

Antagningsregler till fortsatta studier

Det är en stor fördel om du redan i din gymnasieexamen är behörig till de utbildningar du vill söka efter gymnasiet. Antagningskraven kan variera mellan olika utbildningar.

Behörighet till gymnasieskolan

Du behöver ha lägst betyget E i ett antal ämnen för att vara behörig.

Den som är behörig uppfyller kraven för att klara av utbildningen. Om du inte är behörig ska skolan på bästa sätt hjälpa dig att bli behörig eller hjälpa dig på annat sätt.

Kraven för behörighet:

YRKESPROGRAM

Lägst betyget E i svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik + fem andra ämnen.

HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE PROGRAM

Lägst betyget E i svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik + nio andra ämnen.

Om du väljer Ekonomi-, Humanistiska eller Samhällsvetenskapsprogrammet måste ämnena geografi, historia, religion och samhällskunskap ingå i dessa nio ämnen.

Om du väljer Naturvetenskaps- eller Teknikprogrammet måste ämnena biologi, kemi och fysik ingå i dessa nio ämnen.

Om du väljer det Estetiska programmet finns inga krav på vilka nio ämnen som ska ingå utöver lägst betyget E i svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik.

DISPENS FÖR ENGELSKA

Du som har ett annat modersmål än svenska och har kommit till Sverige sent under grundskolan kan ansöka om dispens om du saknar betyg i engelska. Detta är främst tänkt för dig som inte läst engelska i ditt hemland och av naturliga skäl lagt mycket tid på att lära dig svenska. För att få dispens från betyg i engelska måste skolan bedöma att du har bra förutsättningar att klara din valda gymnasieutbildning. Du kommer läsa engelska på grundskolenivå i gymnasieskolan.

INTRODUKTIONSPROGRAM – FÖR DIG SOM INTE ÄR BEHÖRIG

Skolan måste hjälpa dig som inte är behörig till gymnasieskolan. Läs mer på sidorna 61 och 62.

Gemensamt för alla

Ämnen och poäng i de olika programmen

Ämnen

Program	YRKESPROGRAM	EKONOMIPROGRAMMET	ESTETISKA PROGRAMMET	HUMANISTISKA PROGRAMMET	NATURVETENSKAPS-PROGRAMMET	SAMHÄLLSVETENSKAPS-PROGRAMMET	TEKNIKPROGRAMMET
GYMNASIEGEMENSAMMA ÄMNEN							
Engelska	200	200	200	200	200	200	200
Historia	50	100	200	200	100	100	50
Idrott och hälsa	100	100	100	100	100	100	100
Matematik	100	200	100	100	200	200	200
Naturkunskap	50	100	100	100		100	50
Religionskunskap	50	50	50	50	50	50	50
Samhällskunskap	50	200	100	100	100	100	100
Svenska/svenska som andraspråk	300	300	300	300	300	300	300
TOTALT GYMNASIEGEMENSAMMA ÄMNEN	900	1.250	1.150	1.150	1.050	1.150	1.050
Yrkesämnen	1500–1600						
Programgemensamma ämnen		350	150	350	450	300	400
Inriktningsämnen		300	400	400	300–400	350–450	300
Programfördjupningar		300	500	300	200–300	300–400	400
Individuellt val	200	200	200	200	200	200	200
Gymnasiearbete	100	100	100	100	100	100	100
SUMMA POÄNG	2.700–2.800	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500

Gymnasiegemensamma ämnen

Alla elever på gymnasiet läser gymnasiegemensamma ämnen. Alla nationella program innehåller det som krävs för att nå grundläggande högskolebehörighet. En elev på ett yrkesprogram får välja bort högskolebehörigheten.

ÄMNEN OCH NIVÅER SOM DU FÅR VÄLJA BORT

Vill du läsa ett yrkesprogram utan högskolebehörighet får du välja bort vissa nivåer i svenska och engelska.

På Barn- och fritidsprogrammet och

Vård- och omsorgsprogrammet får du välja bort:

- Engelska nivå 2, 100 poäng
- Svenska nivå 3/svenska som andraspråk nivå 3, 100 poäng

På Hotell- och turismprogrammet får du välja bort:

- Svenska nivå 2/svenska som andraspråk nivå 2, 100 poäng
- Svenska nivå 3/svenska som andraspråk nivå 3, 100 poäng

På de övriga yrkesprogrammen får du välja bort:

- Engelska nivå 2, 100 poäng
- Svenska nivå 2/svenska som andraspråk nivå 2, 100 poäng
- Svenska nivå 3/svenska som andraspråk nivå 3, 100 poäng

Individuellt val

Det individuella valet ger dig möjlighet att välja ämnen som breddar din utbildning eller fördjupar dig i det du tycker är särskilt intressant. Du kan öka din högskolebehörighet, fördjupa dig i ett område eller läsa något som engagerar dig. Detta gäller även för elever som går lärlingsutbildning.

Gymnasiearbete

För att få din gymnasieexamen behöver du göra ett godkänt gymnasiearbete på 100 poäng. Gymnasiearbetet på ett yrkesprogram ska visa att du är redo att börja arbeta inom det yrkesområde som programmet utbildar för. På ett högskoleförberedande program ska gymnasiearbetet visa att du är förberedd för högskolestudier inom de områden som programmet riktar sig mot. Du kommer att ha en lärare som handledare, men du kan också få hjälp av till exempel din handledare på arbetsplatsen där du gör APL. Du kan arbeta själv eller tillsammans med någon.

Ett godkänt gymnasiearbete är ett bevis på att du uppnått målen för ditt program. Du kan enbart få betyget E eller F på ditt gymnasiearbete. Detta betyg räknas inte med när du räknar ut ditt betygsvärde.

Programöversikt

PROGRAM	INRIKTNINGAR	PROGRAMGEMENSAMMA ÄMNINGEN	DU LÄR DIG...	EFTER GYMNASIESKOLAN
Barn- och fritidsprogrammet <i>Yrkesprogram</i> Ledarskap och människokunskap	• Fritid och hälsa • Pedagogiskt och socialt arbete	Hälsopedagogik • Naturkunskap • Pedagogik • Samhällskunskap • Specialpedagogik	hur vi människor lär oss olika saker och hur vi utvecklas. Du får lära dig att leda aktiviteter för både barn och vuxna.	Exempel på yrkesutgångar: Personal inom bad och idrott, personal inom fritids- och friskvårdsanläggningar, barnskötare, elevassistent, personal inom funktionshinderområdet, våktare.
Bygg- och anläggningsprogrammet <i>Yrkesprogram</i> Hus och vägar	• Byggnadsplåtslageri • Husbyggnad • Mark och anläggning • Måleri	Bygg och anläggning	till exempel snickeri, anläggnings- arbete, målning, plåtslageri och betongarbeten.	Exempel på yrkesutgångar: Byggnadsplåtslagare, betongarbetare, glastekniker, golvläggare, håltagare, murare, plattsättare, stenmontör, ställningsbyggare, tak- och tätskiktsmontör, träarbetare, undertaksmontör, anläggningsmaskinförare, beläggnings- arbetare, bergarbetare, väg- och anläggningsarbetare, byggnadsmålare.
Ekonomiprogrammet <i>Högskoleförberedande program</i> Ekonomi och juridik	• Ekonomi • Juridik	Företagsekonomi • Juridik • Moderna språk • Psykologi	grunderna i samhällsekonomi, företagsekonomi, entreprenörskap och juridik.	Programmet är riktat mot studier inom främst ekonomi, juridik och andra samhällsvetenskapliga områden.
EI- och energiprogrammet <i>Yrkesprogram</i> Eliära, elektronik, energi och datorkunskap	• Automationsteknik • Dator- och kommunikationsteknik • Elteknik • Energiteknik	Automationsteknik • Dator- och kommunikationsteknik • Elteknik • Energiteknik	grunderna inom ellära, elteknik, elektronik, energiteknik och styrteknik. Det är viktigt att kunna läsa och förstå ritningar och instruktionsböcker.	Exempel på yrkesutgångar: Automationstekniker, drifttekniker IT, nätverkstekniker, supporttekniker, Distributionselektriker, elektronikmontör, industrielektriker, järnvägstekniker – elteknik, järnvägstekniker – signalteknik, larm- och säkerhetstekniker, service- och installationselektriker, driftmaskinist, drifttekniker kraft och värme, laborant – miljö och vatten, vattenkraftstekniker.
Estetiska programmet <i>Högskoleförberedande program</i> Bild, form, dans, media, mode, musik och teater	• Bild och formgivning • Dans • Estetik och media • Modedesign • Musik • Teater	Estetisk kommunikation • Konstarterna och samhället	att teckna, måla och skulptera, designa kläder, arbeta digitalt, utöva musik, dansa eller spela teater. Du ska känna till olika former av konst och får utveckla din egen kreativitet och skaparglädje.	Programmet är riktat mot studier inom främst de konstnärliga, humanistiska och samhällsvetenskapliga områdena. Du får en grundläggande konstnärlig utbildning.
Fordons- och transportprogrammet <i>Yrkesprogram</i> Fordonsteknik och transporter	• Fordonsskadeteknik och lackering • Lastbil och mobila maskiner • Personbil • Transport	Fordon och transport	hur fordon fungerar och lär dig att hitta fel, reparera och utföra service på olika fordon. Även hur man transporterar gods och människor och hur man hanterar gods.	Exempel på yrkesutgångar: Fordonslackerare, fordonsskadereparatör, lastbilsmekaniker, maskinmekaniker, reservdelsspecialist – tunga fordon, personbilsmekaniker, reservdelsspecialist – lätta fordon, bohags- och flyttbilsförare, distributionsförare, fjärrbilsförare eller utlandsförare, bussförare, bygg- och anläggningsförare, bärgningsförare eller specialtransportsförare, djurtransportsförare, kranbilsförare, liftdumper- eller lastväxlarförare eller renhållningsförare, skogstransportsförare – flis, skogs- transportsförare – rundvirke, sug- och spolbilsförare, tank- och bulkbilsförare.
Frisör- och stylistprogrammet <i>Yrkesprogram</i> Klippa, sminka och styla	• Barberare • Frisör • Hår- och makeupstylist	Entreprenörskap • Hårvård och salongskunskap	för att arbeta med hår, makeup och skönhetsvård och ska kunna utföra behandlingar och styling på kunder.	Exempel på yrkesutgångar: Barberare, frisöraspirant, hår- och makeupstylist.
Försäljnings- och serviceprogrammet <i>Yrkesprogram</i> Försäljning, service och företagande	Inga nationella inriktningar	Entreprenörskap • Försäljning och kundservice • Handel • Handel och hållbar utveckling • Information och kommunikation • Praktisk marknadsföring	försäljningsteknik, kundservice och affärsutveckling. Du får lära dig om företagande och hur det är att starta och driva ett företag	Exempel på yrkesutgångar: Butiks säljare, företagssäljare, kundtjänstmedarbetare, lagerarbetare, marknadsassistent.
Hotell- och turismprogrammet <i>Yrkesprogram</i> Service och kommunikation	Inga nationella inriktningar	Besöksnäringen • Entreprenörskap • Hållbar turism • Logi och vårdskap • Möten och event • Resor och och destinationer	att kommunicera med andra människor, marknadsföring och försäljning samt att kunna tänka nytt och kreativt. Ge god service till alla människor.	Exempel på yrkesutgångar: Hotell och reception, turism och event.

Humanistiska programmet <i>Högskoleförberedande program</i> Kultur och språk	• Kultur • Språk	Filosofi • Moderna språk • Människans språk	Utbildningen sätter människans skapande och tänkande i centrum och ger dig de största möjligheterna att läsa nivåer i moderna språk.	Programmet är riktat mot studier på högskolan främst inom humaniora (till exempel filosofi, historia, språk samt litteraturvetenskap) och samhälls- vetenskap.
Industritekniska programmet <i>Yrkesprogram</i> Modern teknik och hantverksskunnande	• Driftsäkerhet och underhåll • Processteknik • Produkt och maskinteknik • Svetssteknik	Driftsäkerhet • Industriell produktion • Människan i industrin • Produktionsutrustning	att arbeta med tillverkning, drift- säkerhet, underhåll och svetsning. Du får även lära dig till exempel distribu- tion och lagerhållning.	Exempel på yrkesutgångar: Underhållsteknik, laboratorieteknik, processteknik kemi, processteknik life science, processteknik livsmedel, CNC-operatör metall, CNC-operatör trä, grafisk produktion, låssmed, maskinsnickare, sågverksoperatör, verktygs- teknik bearbetning, svetsare, svetsare mot IW – MIG/MAG, svetsare mot IW – MMA, svetsare mot IW – TIG.
Introduktionsprogram <i>För dig som inte är behörig</i> Du står i centrum	• Programinriktat val • Yrkesintroduktion • Individuellt alternativ • Språkintrouktion	Du kan läsa de ämnen som ger dig behörighet till ett nationellt program inom gymnasieskolan. Du kan också få praktisera på en arbetsplats eller få yrkeskunskaper i skolan som hjälper dig att få ett arbete.	de kunskaper du behöver för att klara av ett nationellt program inom gymna- sieskolan eller någon annan utbildning.	Du förbereder dig för studier på ett nationellt program inom gymnasieskolan eller annan utbildning, men kan också söka arbete.
Naturbruksprogrammet <i>Yrkesprogram</i> Djur och natur	• Djurvård • Hästhållning • Lantbruk • Naturturism • Skogsbruk • Trädgård	Biologi • Entreprenörskap • Naturbruk	mycket om olika växter och djur och om samspelet mellan människan och naturen. Du får även goda kunskaper om vår miljö.	Exempel på yrkesutgångar: Arbete med hund, djurvårdare inom djurens hälso- och sjukvård, djurvårdare inom forskningsdjur, hästskötare med inriktning mot ridning, hästskötare med inriktning mot trav, arbete med lantbrukets växtodling, arbete med lantbruks- djur, arbete med lantbruksmaskiner, arbete inom naturturism, arbete med skogsmaskinservice, skogsvårdare, arbete med viltförvaltning, trädgårdsarbe- tare med inriktning mot odling, trädgårdsarbetare med inriktning mot skötsel av utemiljöer, trädgårdsarbetare med inriktning mot trädgårdsanläggning.
Naturvetenskapsprogrammet <i>Högskoleförberedande program</i> Matematik och naturvetenskap	• Naturvetenskap • Naturvetenskap och samhälle	Biologi • Fysik • Kemi • Matematik - fortsättning • Moderna språk	främst matematik, fysik, kemi och biologi, men läser även nivåer i många andra ämnen. Du kan få kombinera kunskaperna inom naturvetenskap med kunskaper inom geografi och samhällskunskap.	Programmet är riktat mot studier på högskolan inom främst de naturvetenskapliga eller tekniska områdena.
Restaurang- och livsmedelsprogrammet <i>Yrkesprogram</i> Restaurang och bageri	• Bageri och konditori • Kök och servering	Livsmedels- och näringskunskap • Måltid och bransch	laga mat, servera, baka och göra konditorivaror som choklad och konfekttyrer.	Exempel på yrkesutgångar: Bagare, konditor, kock, servering.
Samhällsvetenskaps- programmet <i>Högskoleförberedande program</i> Samhället, media och människan	• Beteendevetenskap • Medier, journalistik och kommunikation • Samhällsvetenskap	Filosofi • Moderna språk • Psykologi	främst svenska, moderna språk och olika samhällsorienterande ämnen. Du har också möjlighet att fördjupa dig inom beteendevetenskap och media.	Programmet är riktat mot studier på högskolan inom ett brett samhällsvetenskapligt område.
Teknikprogrammet <i>Högskoleförberedande program</i> Teknik och kreativitet	• Design och produktutveckling • Informations- och medieteknik • Produktionsteknik • Samhällsbyggande och miljö • Teknikvetenskap	Fysik • Kemi • Matematik – fortsättning • Teknik	om produktutveckling och utformning, val av tekniker, verktyg och material. Du läser även nivåer i matematik, fysik och kemi och kan välja att lära dig mer om design och medieteknik.	Programmet är riktat mot studier på högskolan inom främst teknik och naturvetenskap. Du kan även söka ett fjärde yrkesförberedande år.
VVS- och fastighetsprogrammet <i>Yrkesprogram</i> Praktisk energianvändning och VVS	• Fastighet • Kyl- och värmepumpsteknik • Ventilation • VVS	Installationsteknik • VVS och fastighet	arbeta med service, underhåll, installation, drift och produktion inom energiområdet. Du hanterar utrustning som används för att värma upp fastigheter och andra lokaler, för att kyla eller värma livsmedel.	Exempel på yrkesutgångar: Fastighetstekniker, kyl- och värmepumpsmontör, ventilationsmontör, industrirörsmontör, isoleringsmontör, VVS-montör.
Vård- och omsorgsprogrammet <i>Yrkesprogram</i> Hälsa, vård och omsorg	Inga nationella inriktningar	Anatomi och fysiologi • Funktionsförmåga och funktionsnedsättning • Gerontologi och geriatrik • Hälsa- och sjukvård • Omvårdnad • Psykiatri • Psykologi • Samhällskunskap • Social omsorg	mycket om hur vi människor fungerar och vilka behov vi kan ha av omvårdnad och omsorg. Du får kunskap om hur kroppen är uppbyggd, om vanliga sjukdomar och hur de kan förebyggas eller botas.	Exempel på yrkesutgångar: Arbete som undersköterska, personlig assistent, skötare på vårdavdelning inom somatisk och psykiatrisk vård, på vårdcentral, inom hemsjukvård, på särskilt boende, på ett gruppböende, i daglig verksamhet, inom socialpsykiatri, inom hemtjänsten

Ansökan och antagning

Räkna ut ditt meritvärde

För att bli antagen till en gymnasieutbildning behöver du tillräckligt bra meritvärde. Så här ger du bokstavsbetygen ett siffravärde:

A = 20 p
B = 17,5 p
C = 15 p
D = 12,5 p
E = 10 p
F = 0 p

Räkna ut meritvärdet genom att lägga ihop siffravärdena för dina 16 eller 17 bästa betyg. Meritvärdets maxpoäng utan moderna språk är 320. Om du läst moderna språk är högsta meritvärdet 340.

På utbildningsguiden.se kan du använda en kalkylator för att räkna ut ditt meritvärde.

På sidan 4 kan du läsa om vilka godkända betyg du behöver för behörighet till gymnasieskolan.

Läs och följ instruktionerna!

Det är viktigt att du läser och följer instruktionerna på ditt antagningsbesked.

Att ansöka via fri kvot

Du kan ansöka om antagning via fri kvot om du saknar betyg från svensk grundskola eller har medicinska eller sociala skäl. För att bli antagen behöver du vara behörig till den sökta utbildningen.

Du ansöker till gymnasiet med ditt höstterminsbetyg och slutantagningen görs på ditt slutbetyg från grundskolan. Tänk på att de datum vi skriver i tidplanen kan skilja sig mellan olika skolor och kommuner.

Tidplan för dig som går i grundskolan

UNDER DECEMBER MÅNAD

sänder skolan ditt höstterminsbetyg till antagningskansliet i din kommun.

UNDER JANUARI MÅNAD

får du ett lösenord till ansökningswebben där du gör din gymnasieansökan. Ansökningswebben brukar vara öppen cirka en månad.

Har du frågor kan du alltid få hjälp av din studie- och yrkesvägledare.

1 ELLER 15 FEBRUARI

är i många kommuner den sista dagen att lämna in sin ansökan. Men det finns också kommuner som har andra ansökningstider. Kom ihåg att ta reda på vad som gäller där du bor.

UNDER APRIL MÅNAD

gör antagningskansliet en preliminär antagning. Då kan du se vilket meritvärde som behövs för en plats på olika utbildningar. Du har också möjlighet att lägga till, ta bort eller ändra ordningen på valen i din ansökan.

I BÖRJAN AV JUNI

sänder skolan ditt slutbetyg från årskurs 9 till antagningskansliet i din kommun.

OMKRING 1 JULI

är slutantagningen klar och du får ett besked om vilken utbildning och skola du är antagen till. Antagningsbeskedet brukar gå ut via post och/eller via Internet. Du måste följa instruktionerna på antagningsbeskedet.

UNDER AUGUSTI MÅNAD

börjar reservantagningen för de som står på reservplats till ett program.

Att söka till en annan ort

Du kan söka utbildningar på både kommunala och fristående gymnasieskolor i hela Sverige. Din ansökan bedöms utifrån olika mottagningsregler. Du blir mottagen som förstahandssökande eller andrahandssökande beroende på:

- vad din hemkommun erbjuder
- vilket program du sökt
- var i landet programmet finns
- om gymnasieskolan är kommunal eller fristående

DU BLIR MOTTAGEN SOM FÖRSTAHANDSSÖKANDE NÄR DU:

- söker ett program i din hemkommun.
- söker ett program i kommun som har samverkansavtal med din hemkommun.
- söker ett program eller en inriktning på en kommunal gymnasieskola utanför samverkansområdet, som inte är samma program eller inriktning som finns i din hemkommun/samverkansområde.
- söker ett program på en fristående gymnasieskola.
- söker en riksrekryterande utbildning.
- har särskilda skäl att söka ett program utanför samverkansområdet och mottagande skola godkänner skälen. Prata med din studie- och yrkesvägledare om du vill ange särskilda skäl.

DU BLIR MOTTAGEN SOM ANDRAHANDSSÖKANDE NÄR DU:

söker ett program eller en inriktning på en kommunal gymnasieskola utanför samverkansområdet, om samma program eller inriktning även finns i din hemkommun/samverkansområde.

Att bli mottagen som andrahandssökande innebär att du kan bli antagen om det finns lediga platser kvar efter att alla förstahandsmottagna elever har fått sina platser. Om du blir mottagen i andra hand har du inte rätt till inackorderingstillägg.

Samverkansområde

Ett samverkansområde är ett geografiskt område där flera kommuner samarbetar om gymnasieutbildningar. Om din hemkommun ingår i ett samverkansområde, räknas du som förstahandssökande när du söker gymnasieprogram inom området. Samverkan gör att du kan välja bland fler program och inriktningar, särskilt om dessa inte finns i din egen kommun. Prata med din studie- och yrkesvägledare för att få reda på vad som gäller där du bor.

Studieekonomi • csn.se

Du som går på gymnasieskolan kan få studiehjälp till och med vårterminen det år då du fyller 20 år.

De belopp vi anger här gäller från våren 2025.

STUDIEBIDRAG

1.250 kr per månad. Bidraget kommer automatiskt och du behöver inte ansöka om det. Tänk på att för hög olovlig frånvaro (skolk) kan leda till indraget studiebidrag.

RESEERSÄTTNING

Du kan få reseersättning om din resväg till skola eller APL-plats är sex kilometer eller längre. Oftast utgår reseersättningen i form av exempelvis ett busskort. Du ansöker genom skolan.

EXTRA TILLÄGG

Du kan få mellan 285–855 kronor per månad. Tillägget prövas med hänsyn till din och dina föräldrars ekonomi och du måste ansöka om det hos CSN.

LÄRLINGSERSÄTTNING

Du som går en gymnasial lärlingsutbildning eller lärlingsliknande utbildning på ett introduktionsprogram kan få ett bidrag på 1500 kronor per månad. Bidraget ska täcka rese- och måltidskostnader då du är ute som lärling på en arbetsplats. Du ska uppfylla vissa krav för att få bidraget och du ansöker om det hos CSN.

INACKORDERINGSTILLÄGG

Om du behöver bo och studera utanför din hemort kan du ansöka om inackorderingstillägg. För att få tillägget ska du ha en restid, tur och retur, på minst två timmar per dag mellan hemmet och skolan. Restiden beräknas på resor med till exempel buss eller tåg.

Ska du studera på en kommunal skola i en annan kommun, ansöker du om tillägget hos din hemkommun. Om du ska studera på en fristående gymnasieskola eller fristående anpassad gymnasieskola, ansöker du om inackorderingstillägg hos CSN.

Storleken på inackorderingstillägget beror på avståndet mellan hemmet och skolan. Du kan få mellan 1190 och 2350 kronor per månad.

OBS! Det finns tillfällen då du inte får inackorderingstillägg även om du studerar på en annan ort:

- Om du läser en nationell inriktning eller nationellt program som finns på hemorten (s.k. frisök, läs mer ovan under "Att söka till en annan ort").
- Om du läser vid en fristående gymnasieskola och CSN anser att du kan läsa samma nationella program eller inriktning i hemkommunen (eller samverkanskommun).

STUDIEMEDEL

Studiemedel ("studielån") är ett alternativ när du fyllt 20 år. Studiemedel är uppdelat i en bidragsdel och en lånedel.

VILL DU VETA MER?

Kontakta kuratorn eller studie- och yrkesvägledaren på din skola. Detta är särskilt viktigt för dig som vill söka skolor på andra orter än hemorten.

Skolk och studieekonomi

Skolk (olovlig frånvaro) kan leda till indraget studiebidrag och kan även göra så att du går miste om andra ersättningar från CSN. Även bidrag från Försäkringskassan kan påverkas.

Högskoleförberedande program

I gymnasieskolan finns 18 nationella program och 6 av dessa är högskoleförberedande program. Programmen är utformade för att ge en god grund för fortsatta studier efter gymnasieskolan.

- Ekonomiprogrammet
- Estetiska programmet
- Humanistiska programmet
- Naturvetenskapsprogrammet
- Samhällsvetenskapsprogrammet
- Teknikprogrammet

Högskoleförberedande examen

En gymnasieexamen är beviset för att du klarat av din gymnasieutbildning. För dig som läser ett högskoleförberedande program kallas denna examen högskoleförberedande examen.

Kraven för att få en högskoleförberedande examen är:

- betyg i ämnen som omfattar 2.500 p
- lägst betyget E i ämnen som omfattar minst 2.250 p
- lägst betyget E i svenska nivå 1, 2, 3/
svenska som andraspråk nivå 1, 2, 3
- lägst betyget E i engelska nivå 1, 2
- lägst betyget E i matematik nivå 1
- betyget E på ditt gymnasiearbete

Denna examen ger dig grundläggande behörighet till högskolan och yrkeshögskolan.

Fortsatta studier

De högskoleförberedande programmen ger dig en bra grund för att studera vidare på högskola eller universitet.

Du läser många olika ämnen, vilket ger dig bred kunskap som är användbar både i studier och arbete. Undervisningen liknar den på högskolan, där du lär dig att planera dina studier inför större uppgifter som du ska göra själv eller med andra.

De högskoleförberedande programmen ger dig särskild behörighet till många högskoleutbildningar, vilket kan vara en fördel när du vill studera vidare. Du har också möjlighet att skaffa extra meritpoäng, vilket kan förbättra dina chanser att komma in på högskolan.

Förutom högskola kan du även studera vidare på yrkeshögskola, komvux, folkhögskola och andra utbildningar. Läs mer om dessa möjligheter på sidorna 92–95.

Ämnesplan för högskoleförberedande program

Totalt: 2500 Poäng

Gymnasiegemensamma ämnen

- Är gemensamma för alla program.
- Antalet nivåer du läser i de olika ämnena beror på vilket högskoleförberedande program du går.

GYMNASIEGEMENSAMMA ÄMNEN:

- Svenska/svenska som andraspråk, 300 p
- Engelska, 200 p
- Matematik, 100/200 p
- Idrott och hälsa, 100 p
- Historia, 50/100/200 p
- Samhällskunskap, 100/200 p
- Religionskunskap, 50 p
- Naturkunskap, 100 p

Totalt: 1050–1250 poäng

Karaktärsämnen

- Olika för varje program.
- Ger ditt program sin karaktär.

PROGRAMGEMENSAMMA ÄMNEN

- Läser alla elever på ett visst program

INRIKTNING

- Du läser samma inriktningsämnen på en viss inriktning på ett program oavsett vilken skola du går på.
- Vanligast är att du väljer inriktning till år 2.
- För Estetiska programmet väljer du inriktning till år 1.

PROGRAMFÖRDJUPNINGAR

- Här kan du välja ämnen som kompletterar och fördjupar de programgemensamma ämnena.
- Du kan rikta in dina studier på ett område som intresserar dig.
- Ger dig möjlighet att läsa de ämnen som ger särskild behörighet eller fler meritpoäng när du söker till högskolan.

Totalt: 950–1150 poäng

Gymnasiearbete

Alla elever gör en större självständig arbetsuppgift – ett gymnasiearbete.

Totalt: 100 poäng

Individuellt val

Här får du själv bestämma vilka ämnen du vill läsa.

Totalt: 200 poäng

Yrkesprogram

I gymnasieskolan finns 18 nationella program och 12 av dessa är yrkesprogram. Dessa program förbereder dig för ett yrkesliv och för fortsatta studier.

- Barn- och fritidsprogrammet
- Bygg- och anläggningsprogrammet
- El- och energiprogrammet
- Fordons- och transportprogrammet
- Frisör- och stylistprogrammet
- Försäljnings- och serviceprogrammet
- Hotell- och turismprogrammet
- Industritekniska programmet
- Naturbruksprogrammet
- Restaurang- och livsmedelsprogrammet
- VVS- och fastighetsprogrammet
- Vård- och omsorgsprogrammet

Yrkesexamen

En gymnasieexamen är beviset för att du klarat av din gymnasieutbildning. För dig som läser ett yrkesprogram kallas denna examen yrkesexamen.

Kraven för att få en yrkesexamen är:

- betyg i ämnen som omfattar 2.500 p
- lägst betyget E i ämnen som omfattar minst 2.250 p
- lägst betyget E i svenska nivå 1/
svenska som andraspråk nivå 1
- lägst betyget E i engelska nivå 1
- lägst betyget E i matematik nivå 1
- lägst betyget E på ämnen inom de programgemensamma
karaktärsämnena som omfattar minst 400 p
- betyget E på ditt gymnasiearbete

Denna examen ger dig grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

Arbetsplatsförlagt lärande (APL)

APL innebär att du gör en del av din utbildning på en arbetsplats utanför skolan i minst 15 veckor. Du får möta kunniga yrkesmänniskor som delar med sig av sina kunskaper och erfarenheter. Du lär dig sådant som är lättare att lära sig på en arbetsplats än i skolan, såsom att arbeta i en verklig arbetsmiljö, samarbeta med kollegor och följa arbetsplatsens rutiner.

Var du gör din APL beror på vilket program, vilken inriktning och vilka ämnen du läser.

Lärling

I många kommuner kan du söka till en lärlingsutbildning. Det innebär att du studerar på ett yrkesprogram men är minst halva tiden på en eller flera arbetsplatser.

Du lär dig samma saker som eleverna som är i skolan, men på ett praktiskt sätt som också ger dig värdefull arbetslivserfarenhet. Du kommer till skolan för de gymnasiegemensamma ämnena och de teoretiska delarna av din yrkesutbildning.

Det skiljer mellan kommunerna hur många lärlingsplatser man har och inom vilka program. Kommunen kan ibland ordna lärlingsplatser inom program och inriktningar som inte finns på kommunens gymnasieskolor. Du kan också få fördjupa dig mot ett speciellt yrke där skolan inte kan erbjuda en skolförlagd utbildning.

Du kan också söka en lärlingsanställning på företaget där du gör din APL, vilket kan öka chansen till jobb efter gymnasiet. Dessutom kan du ansöka om lärlingsersättning från CSN, ett bidrag som täcker vissa kostnader under din APL. Läs mer om det på sidan 9.

Yrkeshögskolan

Yrkesexamen ger dig grundläggande behörighet till yrkeshögskolan. Där finns utbildningar med en blandning av yrkeskunskap och teoretiska studier.

Behörighet till högskolan

Alla yrkesprogram innehåller det som krävs för att nå grundläggande högskolebehörighet. Som elev har du också rätt att välja bort den grundläggande högskolebehörigheten. Detta gäller även för dig som går lärlingsutbildning.

ÄMNEN OCH NIVÅER SOM DU FÅR VÄLJA BORT

Vill du läsa ett yrkesprogram utan högskolebehörighet kan du välja bort vissa ämnen och nivåer.

På Barn- och fritidsprogrammet och Vård - och omsorgsprogrammet får du välja bort:

- Engelska nivå 2, 100 poäng
- Svenska nivå 3/svenska som andraspråk nivå 3, 100 poäng

På Hotell- och turismprogrammet får du välja bort:

- Svenska nivå 2/svenska som andraspråk nivå 2, 100 poäng
- Svenska nivå 3/svenska som andraspråk nivå 3, 100 poäng

På de övriga yrkesprogrammen får du välja bort:

- Engelska nivå 2, 100 poäng
- Svenska nivå 2/svenska som andraspråk nivå 2, 100 poäng
- Svenska nivå 3/svenska som andraspråk nivå 3, 100 poäng

Andra alternativ

Du kan också söka folkhögskolans utbildningar, konst- och kulturutbildningar med mera. Läs mer på sidorna 92–93 och vid varje program.

Ämnesplan för yrkesprogram

Totalt: 2700–2800 poäng

Gymnasiegemensamma ämnen

Är gemensamma för alla program.

GYMNASIEGEMENSAMMA ÄMNEN:

- Svenska/svenska som andraspråk, 300 p
- Engelska, 200 p
- Historia, nivå 1a1, 50 p
- Idrott och hälsa, 100 p
- Matematik, 100 p
- Naturkunskap, 50 p
- Religionskunskap, 50 p
- Samhällskunskap, 50 p

Totalt: 900 poäng

Yrkesinriktade karaktärsämnen

- Olika för varje program.
- Ger ditt program sin yrkeskaraktär.

PROGRAMGEMENSAMMA ÄMNEN

- Läser alla elever på ett visst program

INRIKTNINGSÄMNEN

- Ger din inriktning sin karaktär.
- Du väljer oftast inriktning för år 2 (undantag finns).

PROGRAMFÖRDJUPNINGAR

- Du kan välja paket av ämnen riktade mot olika yrken eller yrkesområden.

Totalt: 1500–1600 poäng

Gymnasiearbete

Alla elever gör en större självständig arbetsuppgift – ett gymnasiearbete.

Totalt: 100 poäng

Individuellt val

Här får du själv bestämma vilka ämnen du vill läsa.

Totalt: 200 poäng

Exempel på yrken för yrkesprogrammen

Yrkesprogrammen ger dig specialkunskaper inom olika yrken och yrkesområden.

På denna sida ser du exempel på vilka yrken och områden som gymnasieskolans yrkesprogram förbereder för under respektive program och inriktning.

BARN- OCH FRITIDSPROGRAMMET

• Fritid och hälsa

Personal inom bad och idrott, personal inom fritids- och friskvårdsanläggningar

• Pedagogiskt och socialt arbete

Barnskötare, elevassistent, personal inom funktionshinderområdet, våktare

BYGG- OCH ANLÄGGNINGSPROGRAMMET

• Byggnadsplåtslageri

Byggnadsplåtslagare

• Husbyggnad

Betongarbetare, glastekniker, golvläggare, håltagare, murare, plattsättare, stenmontör, ställningsbyggare, tak- och tätskiktmontör, träarbetare, undertaksmontör

• Mark och anläggning

Anläggningsmaskinförare, belägningsarbetare, bergarbetare, väg- och anläggningsarbetare

• Måleri

Byggnadsmålare

EL- OCH ENERGIPROGRAMMET

• Automationsteknik

Automationstekniker

• Dator- och kommunikationsteknik

Drifttekniker IT, nätverkstekniker, supporttekniker

• Elteknik

Distributionselektriker, elektronikmontör, industrielektriker, järnvägstekniker – elteknik, järnvägstekniker – signalteknik, larm- och säkerhetstekniker, service- och installationselektriker

• Energiteknik

Driftmaskinist, drifttekniker kraft och värme, laborant – miljö och vatten, vattenkraftstekniker

FORDONS- OCH TRANSPORTPROGRAMMET

• Fordonsskadeteknik och lackering

Fordonslackerare, Fordonsskadereparatör.

• Lastbil och mobila maskiner

Lastbilsmechaniker, Maskinmechaniker, Reservdelsspecialist – tunga fordon

• Personbil

Personbilsmechaniker, Reservdelsspecialist – lätta fordon

• Transport

Bohags- och flyttbilsförare, distributionsförare, fjärrbilsförare eller utlandsförare, bussförare, bygg- och anläggningsförare, bärgningsförare eller specialtransportförare, djurtransportförare, kranbilsförare, liftdumper- och lastväxlarförare eller renhållningsförare, skogstransportsförare – flis, skogstransportsförare – rundvirke, sug- och spolbilsförare, tank- och bulkbilsförare

FÖRSÄLJNINGS- OCH SERVICEPROGRAMMET

• Inga nationella inriktningar

Butikssäljare, företags säljare, kundtjänstmedarbetare, lagerarbetare, marknadsassistent

FRISÖR- OCH STYLISTPROGRAMMET

• Barberare

Barberare

• Frisör

Frisöraspirant

• Hår- och makeupstylist

Hår- och makeupstylist, hårstylist och makeupartist

HOTELL- OCH TURISMPROGRAMMET

• Inga nationella inriktningar

Programmet ger möjlighet till olika arbeten inom yrkesområdet som exempelvis:

Hotell och reception, turism och event

INDUSTRIOTEKNISKA PROGRAMMET

• Driftsäkerhet och underhåll

Underhållsteknik

• Processteknik

Laboratorieteknik, processteknik kemi, processteknik life science, processteknik livsmedel

• Produkt och maskinteknik

CNC-operatör metall, CNC-operatör trä, grafisk produktion, låssmed, maskinsnickare, sågverksoperatör, verktygsteknik bearbetning

• Svetssteknik

Svetsare, svetsare mot IW – MIG/MAG, svetsare mot IW – MMA, svetsare mot IW – TIG

NATURBRUKSPROGRAMMET

• Djurvård

Arbete med hund, djurvårdare inom djurens hälso- och sjukvård, djurvårdare inom forskningsdjur

• Hästhållning

Hästkötare med inriktning mot ridning, hästkötare med inriktning mot trav

• Naturturism

Arbete inom naturturism

• Lantbruk

Arbete med lantbrukets växtodling, arbete med lantbruksdjur, arbete med lantbruksmaskiner

• Skogsbruk

Arbete med skogsmaskinservice, skogsvårdare, arbete med viltförvaltning

• Trädgård

Trädgårdsarbetare med inriktning mot odling, trädgårdsarbetare med inriktning mot skötsel av utemiljöer, trädgårdsarbetare med inriktning mot trädgårdsanläggning

RESTAURANG- OCH LIVSMEDELSPROGRAMMET

• Bageri och konditori

Bagare, konditor

• Kök och servering

Kock, servering

VVS- OCH FASTIGHETSPROGRAMMET

• Fastighet

Fastighetstekniker

• Kyl- och värmepumpsteknik

Kyl- och värmepumpsmontör

• Ventilation

Ventilationsmontör

• VVS

Industrirörmontör, isoleringsmontör, VVS-montör

VÅRD- OCH OMSORGSPROGRAMMET

• Inga nationella inriktningar

Programmet ger möjlighet till olika arbeten inom yrkesområdet som exempelvis:

Arbete som undersköterska, personlig assistent, skötare med mera
– på vårdavdelning inom somatisk och psykiatrisk vård
– på vårdcentral
– inom hemsjukvård
– på särskilt boende
– på ett gruppböende
– i daglig verksamhet
– inom socialpsykiatri
– inom hemtjänsten

Idrott och studier

Det finns flera möjligheter för dig som vill kombinera gymnasiestudier med en satsning på elitidrott.

Du kan söka till ett riksidrottsgymnasium (RIG) oavsett var du bor.

Det finns också så kallade nationellt godkända idrottsutbildningar (NIU) som är tänkta att vara mer regionala. Du har större möjligheter att bo kvar hemma. Dessa utbildningar är inte riksrekryterande men omfattas av frisök.

I båda dessa fall har skolan ett nära samarbete med ett specialidrottsförbund. Utbildningarna är till för dig som vill göra en elitsatsning.

Du går oftast i en vanlig klass tillsammans med andra elever som inte är idrottselever. Skolan anpassar ditt schema så att du får möjlighet att satsa på din specialidrott.

ANSÖKAN TILL RIG OCH NIU

Ansökan till RIG görs genom ditt specialidrottsförbund som avgör om den beviljas eller inte. Tänk på att sista ansökningsdag kan vara redan den 15 oktober. Det är bra att vara ute i god tid.

NIU har ofta samma sätt att ta in eleverna, men det kan vara olika på skilda orter. Det kan också gälla andra datum.

Du ska dessutom söka till gymnasieskolans program. Denna ansökan gör du samtidigt med alla andra elever i din kommun.

OBS! Du behöver vara slutligt antagen till både sökt idrott och sökt gymnasieprogram för att kunna börja dina studier på RIG eller NIU.

DITT SPECIALIDROTTSFÖRBUND

Om du är intresserad så ta kontakt med ditt specialidrottsförbund så snart som möjligt för att få information om dina möjligheter. Ansökningsblanketten för den idrottsliga antagningen finns på specialidrottsförbundets webbplats. Efter att du ansökt till förbundet, ansöker du till skolan för att bli antagen till ett gymnasieprogram. Tänk på att sista datum för idrottslig antagningen varierar mellan olika förbund.

RIG FÖR PERIODEN 2026-2029

Den 1 september finns mer information på www.programvaljaren.se.

Riksidrottsgymnasier

IDROTT	KOMMUN
Amerikansk fotboll	Uppsala
Badminton	Göteborg, Uppsala
Basketboll	Luleå, Norrköping
Bordtennis	Halmstad
Bowling	Nässjö
Brottning	Arboga, Klippan
Curling	Härnösand
Cykel	Skara
Friidrott	Falun, Göteborg, Karlstad, Malmö, Sollentuna, Umeå, Växjö
Golf	Helsingborg, Uppsala
Handboll	Göteborg
Innebandy	Umeå
Judo	Lindesberg
Kanot	Nyköping
Karate	Haninge
Motorsport	Sävsjö
Orientering	Eksjö, Göteborg, Hallsberg, Mora, Sandviken, Sydänrikes utb.förbund
Parasport	Hälsinglands utbildningsförbund
Rodd	Jönköping
Segling	Lerum, Motala, Vellinge
Simning	Helsingborg, Jönköping
Skidor	Lapplands kommunalförbund, Jämtlands gymnasieförbund, Malung-Sälén, Mora, Sollefteå, Torsby, Ulricehamn
Skidskytte	Sollefteå, Torsby
Skyttesport	Sävsjö
Tennis	Båstad
Triathlon	Motala
Volleyboll	Falköping

Riksgymnasier med anpassad utbildning

På flera orter i landet finns det riksgymnasieverksamhet, Rg, för elever med funktionsnedsättningar. Riksgymnasiet är inte namnet på en skola, utan undervisningen är placerad till kommunens gymnasieskolor.

För dig som är svårt rörelsehindrad och under 21 år finns det en laglig rätt till rhanpassad gymnasieutbildning. Riksgymnasieplatser finns på fyra orter: Göteborg, Kristianstad, Stockholm och Umeå. Du garanteras en anpassad gymnasieundervisning och omvårdnadsinsatser som elevhemsboende, behandling och träning.

Riksgymnasier för döva, RGD, och för hörselskadade, RGH, finns på flera gymnasieskolor i Örebro. Skolorna har också hörande elever. Eleverna på riksgymnasiet undervisas i små egna klasser – på teckenspråk för de döva eleverna och på svenska för de hörselskadade. Du kan också gå på Riksgymnasiet om du har en kombinerad syn- och hörselnedsättning eller om du har diagnosen generell språkstörning. Undervisningen följer samma ämnesplaner

ner som övriga gymnasieskolan och eleverna erbjuds samma utbildningsutbud. Utbildningarna är treåriga men kan förlängas med ett år om det finns särskilda skäl.

RIKSGYMNASIER FÖR DÖVA OCH HÖRSELSKADADE

I Örebro finns Riksgymnasier för döva (RGD) och hörselskadade (RGH) på flera gymnasieskolor. Skolorna har även hörande elever.

Eleverna på Riksgymnasiet undervisas i små klasser. Döva elever får undervisning på teckenspråk och hörselskadade elever får undervisning på svenska.

Du kan också gå på Riksgymnasiet om du har både syn- och hörselnedsättning eller om du har diagnosen generell språkstörning.

Undervisningen följer samma ämnesplaner som på andra gymnasieskolor, och du erbjuds samma utbildningsutbud. Utbildningarna är treåriga, men kan förlängas med ett år om det finns särskilda skäl.

Det finns också utbildningar för elever inom anpassade gymnasieskolor.

ANSÖKAN OCH INFORMATION

Du ansöker om plats senast i mitten av januari det år du vill börja. Så långt det är möjligt får du en plats på den ort dit du sökt.

Kontakta

Du kan få information om Riksgymnasierna på flera sätt. Du ska i första hand ta kontakt med studie- och yrkesvägledaren på din egen skola. Du kan även ta direktkontakt.

Specialpedagogiska myndigheten

www.spsm.se

Tel. 010-473 50 00

Riksgymnasiet för rörelsehindrade

www.rgrh.nu

Riksgymnasierna i Örebro för döva och hörselskadade

www.orebro.se/riksgymnasiet

Anpassad gymnasieskola

Utbildningen på anpassad gymnasieskola är fyra-årig. Den leder till personlig utveckling och förbereder dig för arbete, studier eller annan sysselsättning. När du är klar får du ett gymnasieskolebevis där det står vad du har lärt dig och vilka erfarenheter du fått under din utbildning.

Du utbildar dig på något av de nationella programmen eller på det individuella programmet. Där får du nya kunskaper och erfarenheter inom flera områden och får arbeta både teoretiskt och praktiskt med olika uppgifter. Du arbetar på egen hand eller med andra elever. För det mesta utbildar du dig i skolans lokaler men ibland även på en arbetsplats utanför skolan. I många kommuner finns skolan i samma lokaler som den vanliga gymnasieskolan.

NATIONELLA OCH INDIVIDUELLA PROGRAM

På de nationella programmen finns ämnen som alla elever läser – gymnasiegemensamma ämnen. Det är engelska, estetisk verksamhet, historia, idrott och hälsa, matematik, naturkunskap, religionskunskap, samhällskunskap och svenska eller svenska som andraspråk.

Du läser också programgemensamma ämnen och olika ämnen inom individuella valet och programfördjupningarna. Dessutom ingår 22 veckor arbetsplatsförlagt lärande (APL) och ett avslutande gymnasiearbete.

På det individuella programmet är undervisningen utformad efter dina behov och du får kunskaper inom olika ämnesområden. Skolan beslutar om en elev även får läsa ämnen från nationella program. Du kan också få göra praktik ute på någon arbetsplats.

ANDRA UTBILDNINGAR

Det kan även finnas möjlighet för dig att söka en lärlingsutbildning, särskild variant eller något av gymnasieskolans introduktionsprogram. Prata med din studie- och yrkesvägledare om du vill veta mer.

ANSÖKAN

När du söker till den anpassade gymnasieskolan lämnar du in din ansökan till antagningskansliet i din hemkommun. Programmet och skolan som du söker kan finnas i eller utanför din hemkommun. Om du behöver skolskjuts eller måste flytta och bo inackorderad i skolkommunen kan du få stöd för det. Prata med din studie- och yrkesvägledare om du vill veta mer.

Vem har rätt att gå i anpassad gymnasieskola?

Den anpassade gymnasieskolan är till för dig som har en intellektuell funktionsnedsättning och behöver en utbildning som är anpassad efter dina behov.

Hemkommunen gör en utredning som visar om en elev tillhör målgruppen.

Individuella programmet

Skolan utformar programmet efter dina behov. Utbildningen förbereder dig för ett självständigt liv och för en sysselsättning i framtiden. Du läser olika ämnesområden och kan få praktisera på en arbetsplats.

Målet med utbildningen är att hjälpa dig att klara vardagen, både hemma och ute i samhället. Du kommer att utveckla ditt språk och lära dig att hantera din ekonomi i vardagen, till exempel genom att förstå hur man betalar räkningar och planerar inköp. Under utbildningen får du också lära dig om boende och hur du tar hand om din hälsa, som att laga mat och hålla dig aktiv.

Du får dessutom prova på att uttrycka dig på kreativa sätt, som genom bild, dans, musik och teater. Du lär dig även engelska, vilket kan vara bra att kunna i olika vardagssituationer.

Nationella program

PROGRAMMET FÖR ESTETISKA VERKSAMHETER

Här får du prova på konst och kultur. Du får skapa med färg och form eller uppträda med musik och teater, vilket hjälper dig att utveckla din kreativitet och uttrycksförmåga.

PROGRAMMET FÖR FASTIGHET OCH BYGGNATION

Du lär dig att ta hand om byggnader och utomhusmiljöer. Med olika verktyg och maskiner ser du till att allt fungerar och är i ordning.

PROGRAMMET FÖR FORDONSVÅRD OCH GODSHANTERING

På den här utbildningen lär du dig att reparera fordon, byta hjul och däck, samt göra service på olika typer av fordon.

PROGRAMMET FÖR HANDEL OCH SERVICE

Det här är programmet för dig som vill arbeta i affärer eller på kontor. Du lär dig att möta kunder, ta emot och placera ut varor, samt använda vanliga datorprogram för butik och kontor.

PROGRAMMET FÖR HANTVERK OCH PRODUKTION

Här får du välja hantverkstekniker och lära dig grunderna inom ett hantverksyrke. Du arbetar med verktyg och olika material för att skapa produkter.

PROGRAMMET FÖR HOTELL, RESTAURANG OCH BAGERI

På det här programmet lär du dig att arbeta i ett kök eller på ett hotell. Du får öva på att ta emot gäster, baka, laga mat, servera, samt städa, duka och göra i ordning.

PROGRAMMET FÖR HÄLSA, VÅRD OCH OMSORG

Du lär dig ta hand om människor i olika åldrar som behöver vård och omsorg men ibland också kost- eller träningsråd.

PROGRAMMET FÖR SAMHÄLLE, NATUR OCH SPRÅK

Det här är programmet där du lär dig om människan, naturen, samhället och världen, både nu och förr. Du får också veta mer om olika kulturer, religioner och språk.

PROGRAMMET FÖR SKOG, MARK OCH DJUR

På det här programmet är djurvård, jordbruk, skogsbruk och trädgårdsskötsel i fokus. Du lär dig om vår natur och miljö, både idag och för framtiden.

Barn- och fritidsprogrammet

Inriktningar

- Fritid och hälsa
- Pedagogiskt och socialt arbete

För dig som...

vill arbeta med människor i olika åldrar som har behov av stöd och hjälp.

Du kan till exempel arbeta:

- inom idrotts- och fritidsverksamheter
- med barn i förskolor och fritidshem
- som tränare och ledare i en förening
- som ledare på fritidsgård
- med människor som har en funktionsnedsättning
- som väktare inom bevakningsområdet.

Du får även grunden för fortsatta studier till andra yrken där kunskaper om människan är av stort värde.

Du lär dig...

hur vi människor utvecklas genom livet. Du får kunskaper om hur vi lär oss olika saker. Ute i arbetslivet planerar och leder du aktiviteter för både barn och vuxna. Här ingår även att vara ett stöd för människor med funktionsnedsättningar.

Under utbildningen utvecklar du din initiativförmåga och dina ledaregenskaper.

TÄNK PÅ!

Du är en ledare

Du är den som leder och organiserar aktiviteter och får då vara i centrum för andra människors uppmärksamhet.

Du är en förebild för andra

Detta gäller framför allt om du vill arbeta med barn och ungdomar. De behöver både män och kvinnor som förebilder när de växer upp.

Lyft och obekväma arbetsställningar

Om du har problem med rygg eller knän bör du tala med skolhälsovården.

Ledarskap och människokunskap

Du kommer att lära dig hur du kan arbeta med människor i olika åldrar, och hur vi människor lär oss på olika sätt.

En viktig del är att du lär dig respektera att alla individer har olika behov och förutsättningar. Du utvecklar dina ledaregenskaper genom att planera, organisera och leda olika typer av aktiviteter. Detta förbereder dig för att ta ansvar i ditt framtida yrkesliv.

PERSONLIG UTVECKLING

Du får möjlighet att prova på olika fritidsaktiviteter som idrott, kultur och friluftsliv, samtidigt som du utvecklar din kreativitet och förmåga att tänka nytt. Under utbildningen lär du dig att ta ansvar, samarbeta effektivt och vara aktiv i din egen utveckling. Dessutom får du veta mer om hur mat, fysisk aktivitet och livsstil påverkar hälsa och välmående.

SKAPA AKTIVITET FÖR OLIKA BEHOV

Du får lära dig att kommunicera effektivt och anordna och leda olika aktiviteter för grupper i olika åldrar. Det ingår också att kunna anpassa aktiviteter för personer med funktionsnedsättningar, så att alla kan delta på sina egna villkor.

Inriktningar

Fritid och hälsa

Här arbetar du med människor i alla åldrar, även om tonvikten är mot barn och ungdomar.

Du utformar fritids- och friskvårdsverksamheter där deltagarna trivs och mår bra. Dessutom lär du dig hur du kan förbättra både din egen och andras hälsa.

På bad- och idrottsanläggningar kan du få hjälpa till att planera och leda olika aktiviteter, och i simhallar kan du hjälpa till i simskoleverksamheten. Andra exempel på arbetsplatser är gym, idrottshallar, tennishallar och skid-anläggningar. Du kan också arbeta som ledare eller tränare i en förening.

Exempel på yrken:

Personal inom bad och idrott, personal inom fritids- och friskvårdsanläggningar.

Pedagogiskt och socialt arbete

Du förbereder dig för att ge trygghet och stöd till barn och unga i skolan. Du kan också arbeta med hjälp och service till människor med funktionsnedsättningar. Inriktningen ger dig också möjlighet att arbeta som väktare.

Du kommer leda olika aktiviteter för barn och även vara med och planera verksamheten. Genom att till exempel rita, måla, bygga saker, läsa och sjunga kan du hjälpa barnen att utveckla sin kreativitet.

Dessutom lär du dig hur du kan stötta människor med funktionsnedsättningar eller de som har sociala problem.

Du får också möjligheten att inrikta dig mot arbete inom bevakning och tillsyn.

Exempel på yrken:

Barnskötare, elevassistent, personal inom funktionshinderområdet, väktare.

APL

Arbetsplatsförlagt lärande, APL, är den del av utbildningen där du praktiskt förbereder dig för yrket. Du gör din APL på en eller flera arbetsplatser under minst 15 veckor av utbildningstiden.

LÄRLING

På vissa skolor kan du läsa programmet som lärlingsutbildning. Då gör du halva utbildningen i skolan och andra halvan på en arbetsplats. Utbildningen leder till en yrkesexamen och grundläggande behörighet till högskola ingår.

Programöversikt

Mer information på
programvaljaren.se

Gymnasiegemensamma ämnen.....900 p

- Engelska nivå 1, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p
- Historia nivå 1a1, 50 p
- Idrott och hälsa nivå 1, 100 p
- Matematik nivå 1a, 100 p
- Naturkunskap nivå 1a1, 50 p
- Religionskunskap nivå 1, 50 p
- Samhällskunskap nivå 1a1, 50 p
- Svenska nivå 1, 100 p
- Svenska nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3, 100 p
- eller
- Svenska som andraspråk nivå 1, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 3, 100 p

Programgemensamma ämnen500 p

- Hälsopedagogik nivå 1, 100 p
- Naturkunskap nivå 1a2, 50 p
- Pedagogik nivå 1, 100 p
- Pedagogik nivå 2, 100 p
- Samhällskunskap nivå 1a2, 50 p
- Specialpedagogik nivå 1, 100 p

Inriktningar500 p

Programfördjupningar500 p

Gymnasiearbete 100 p

Individuellt val200 p

Totalt: 2.500-2.700 poäng

Totalpoängen varierar beroende på skolans planering och elevens individuella studieplan.

Inriktningar, 500 p

Fritid och hälsa

- Aktivitetsledarskap nivå 1, 100 p
- Fritid och friskvård nivå 1, 200 p
- Fritidskunskap nivå 1, 100 p
- Pedagogik nivå 3, 100 p

Pedagogiskt och socialt arbete

- Pedagogik nivå 3, 100 p
- Pedagogiskt arbete nivå 1, 200 p
- Socialt arbete nivå 1, 100 p
- Socialt arbete nivå 2, 100 p

Programfördjupningar, 500 p

Skolan kan erbjuda dig följande ämnen:

Aktiviteter och upplevelser, aktivitetsledarskap, bevakning, bild, brandskydd, dansorientering, digitalt skapande, engelska, entreprenörskap, estetisk kommunikation, fritid och friskvård, fritidsanläggnings skötsel och drift, fritidskunskap, förskolans och fritidshemets arbete, grundläggande vård och omsorg, guidning i naturbruksmiljöer, historia, hälsa och välbefinnande, idrott och hälsa, kost och hälsa, massage, matematik, musik, människans säkerhet, naturkunskap, naturturism, pedagogiskt arbete, pedagogiskt och socialt arbete - specialisering, psykologi, service och bemötande, siminstruktör, socialt arbete, sociologi, specialpedagogik, språk- och kunskapsutveckling i förskolan och fritidshemmet, svenska eller svenska som andraspråk, svenskt teckenspråk för hörande - nybörjare, svenskt teckenspråk för hörande - grund, tillämpad programmering, tillämpad psykologi, träningslära, tävlingsidrott

Exempel på yrken

Här ser du exempel på yrken som du kan söka när du är klar med din utbildning.

Fritid och hälsa

- Personal inom bad och idrott
- Personal inom fritids- och friskvårdsanläggningar

Pedagogiskt och socialt arbete

- Barnskötare
- Elevassistent
- Personal inom funktionshinderområdet
- Väktare

Ämnen och nivåer som du kan välja bort:

- Svenska nivå 3/svenska som andraspråk nivå 3, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p

Om du väljer bort dessa ämnen och nivåer får du **inte** grundläggande behörighet till högskolan.

Efter gymnasieskolan

Utbildningen lär dig möta människor och förstå vad de behöver för att utvecklas i skolan, på fritiden eller i vardagslivet. Du får planera, anpassa och leda aktiviteter för människor i olika åldrar med olika behov.

Direkt efter utbildningen kan du arbeta:

- inom fritids- och friskvårdsverksamheter
- med att ge extra hjälp till barn i skolan
- med stöd och service till människor med funktionsnedsättningar
- med bevakning och tillsyn.

FORTSATTA STUDIER

Barn- och fritidsprogrammet leder till en yrkesexamen som ger dig grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

I programmet ingår även de ämnen du behöver läsa för att nå grundläggande högskolebehörighet. Du kan även läsa in högskolebehörigheten inom det individuella valet eller programfördjupningen.

Du har också möjlighet att välja bort delar av eller hela högskolebehörigheten. I tabellen ovan ser du vilka ämnen det handlar om. Om du väljer bort högskolebehörigheten kan du fortfarande nå en yrkesexamen och grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

Om du vill läsa vidare till exempelvis förskollärare, fritidspedagog eller lärare kan det krävas fler nivåer i vissa ämnen, till exempel matematik.

Bygg- och anläggningsprogrammet

Inriktningar

- Byggnadsplåtslageri
- Husbyggnad
- Mark och anläggning
- Måleri

För dig som...

vill arbeta inom bygg- och anläggningsbranschen som exempelvis:

- byggnadssnickare
- betongarbetare
- byggnadsmålare
- byggnadsplåtslagare
- anläggningsarbetare.

Du lär dig...

ett yrke genom att varva yrkesteori med praktik. I yrkesteorin arbetar du bland annat med:

- ritningar och mättekniker
- material och verktyg
- arbetsmiljö och ergonomi

Du får praktisk erfarenhet i skolans bygglokaler eller genom praktik utanför skolan. Du lär dig för att klara av de arbetsuppgifter som ingår i din yrkesroll vid nyproduktion, ombyggnad och renovering. Efter utbildningen behöver du arbeta som lärling på ett företag i 2–3 år för att bli fullt utbildad. När lärlingstiden är klar kan du få en anställning med full lön.

TÄNK PÅ!

Du arbetar ute och på hög höjd

Du får räkna med att arbeta ute även under vintern liksom i regnväder. Vissa moment innebär arbete på hög höjd. Du får inte ha anlag för svindel eller kramp-sjukdomar.

Tunga lyft, starka dofter och damm

Om du har problem med rygg, knän eller allergier bör du tala med skolhäl-sovården. Under utbildningen får du lära dig arbeta så att du undviker yrkes-skador.

Hus och anläggning

Programmet erbjuder flera yrkesutbildningar inom bygg och anläggning. Du får kunskaper om byggbranschens yrken och vilka uppgifter de har vid renovering, ombyggnad och nyproduktion.

Alla elever får en gemensam grundutbildning. Du får prova på att arbeta med betong, trä, måleri, plåt och anläggning. Detta hjälper dig att välja inriktning och specialisering senare i utbildningen. I yrkesteorin lär du dig bland annat skyddsföreskrifter, yrkesräkning, mätteknik, grundläggande ritningsläsning och olika material och verktyg. Du får också kunskap om arbetsmiljö och säkerhet och hur du kan arbeta för att undvika skador och olyckor.

LAGARBETE

Inom din valda inriktning jobbar du i team med andra elever. Du följer ritningar och instruktioner och lär dig bygga snabbt, säkert och klimatsmart.

Inriktningar

Byggnadsplåtslageri

Du arbetar med att tillverka, bearbeta och montera plåt på tak och fasader.

På den här inriktningen lär du dig att täcka byggnaders tak och fasader med plåt för att skydda dem mot vind, regn och snö. Du får också lära dig att montera regnvattensystem och säkerhetsanordningar. Dessutom får du tillverka plåtdetaljer utifrån ritningar eller egna mått, som till exempel huvar, fönsterbleck och plåtbeslag i olika former och färger. I yrkesrollen skyddar du byggnader mot väder och vind samtidigt som du bidrar till att göra dem både vackrare och mer hållbara.

Exempel på yrken:

Byggnadsplåtslagare

Husbyggnad

På den här inriktningen får du möjlighet att bygga i trä, gjuta betong eller mura. Du lär dig olika typer av snickeriarbeten som ingår i yrket.

Här får du kunskaper för att arbeta med nybyggnationer, renovering och ombyggnation av fastigheter och lokaler eller andra byggnadskonstruktioner. Armering, gjutning och efterbehandling av betong ingår, liksom montering av färdiga betongelement. Du får lära dig att armera, gjuta och efterbehandla betong samt att montera färdiga betongelement. Dessutom får du mura och putsa fasader och väggar, sätta kakel och lägga golvplattor.

Exempel på yrken:

Betongarbetare, glastekniker, golvläggare, håltagare, murare, plattsättare, stenmontör, ställningsbyggare, tak- och tätskiktsmontör, träarbetare, undertaksmontör.

Mark och anläggning

En anläggning är en fast byggnadskonstruktion på land, under mark eller över vatten.

Exempel på anläggningar är en park, en väg eller järnväg, en tunnel men också ett ledningsnät för dränering, telekommunikation eller fjärrvärme.

Markarbeten som utförs före och efter ett bygge, som vägar, husgrunder och ledningsnät, ingår i utbildningen. Du lär dig också anlägga parker och trädgårdar och får kunskap om schaktning, material och trafiksäkerhet vid arbete med anläggningsmaskiner.

Exempel på yrken:

Anläggningsmaskinförare, beläggningsarbetare, bergarbetare, väg- och anläggningsarbetare.

Måleri

I utbildningen lär du dig om färger och vilka målarverktyg som används i yrket. Spackling, slipning och annat förarbete ingår också.

Utomhus arbetar du med att måla fasader, fönster och betonggrunder. Inomhus målar du lister, tak, väggar och snickerier. Du får även lära dig att sätta upp tapeter och andra väggbeklädnader. Dessutom kan du få möjlighet att prova på äldre målningstekniker och dekorativt måleri.

Exempel på yrken:

Byggnadsmålare.

APL

Arbetsplatsförlagt lärande, APL, är den del av utbildningen där du praktiskt förbereder dig för yrket. Du gör din APL på en eller flera arbetsplatser under minst 15 veckor av utbildningstiden.

LÄRLING

På vissa skolor kan du läsa programmet som lärlingsutbildning. Då gör du halva utbildningen i skolan och andra halvan på en arbetsplats. Utbildningen leder till en yrkesexamen och ämnen för grundläggande högskolebehörighet ingår.

Programöversikt

Gymnasiegemensamma ämnen..... 900 p

- Engelska nivå 1, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p
- Historia nivå 1a1, 50 p
- Idrott och hälsa nivå 1, 100 p
- Matematik nivå 1a, 100 p
- Naturkunskap nivå 1a1, 50 p
- Religionskunskap nivå 1, 50 p
- Samhällskunskap nivå 1a1, 50 p
- Svenska nivå 1, 100 p
- Svenska nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3, 100 p
- eller
- Svenska som andraspråk nivå 1, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 3, 100 p

Programgemensamma ämnen 400 p

- Bygg och anläggning nivå 1, 200 p
- Bygg och anläggning nivå 2, 200 p

Inriktningar 600 p

Programfördjupningar 600 p

Gymnasiearbete 100 p

Individuellt val 200 p

Totalt: 2.500-2.800 poäng

Totalpoängen varierar beroende på skolans planering och elevens individuella studieplan.

Ämnen och nivåer som du kan välja bort:

- Svenska nivå 2/
svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3/
svenska som andraspråk nivå 3, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p

Om du väljer bort dessa ämnen och nivåer får du **inte** grundläggande behörighet till högskolan.

Inriktningar, 600 p

Byggnadsplåtslageri, 600 p

- Byggnadsplåtslageri nivå 1, 200 p
- Byggnadsplåtslageri nivå 2, 200 p
- Byggnadsplåtslageri nivå 3, 200 p

Husbyggnad, 600 p

- Husbyggnad nivå 1, 200 p
- Husbyggnad nivå 2, 200 p
- Husbyggnad nivå 3, 200 p

Mark och anläggning, 600 p

- Anläggning nivå 1, 150 p
- Anläggning nivå 2, 150 p
- Anläggningsförare nivå 1, 150 p
- Anläggningsförare nivå 2, 150 p

Måleri, 600 p

- Måleri nivå 1, 200 p
- Måleri nivå 2, 200 p
- Måleri nivå 3, 200 p

Exempel på yrken

Yrken du kan söka när du är klar med din utbildning.

Byggnadsplåtslageri

- Byggnadsplåtslagare

Husbyggnad

- Betongarbetare
- Glastekniker
- Golvläggare
- Håltagare
- Murare
- Plattsättare
- Stenmontör
- Ställningsbyggare
- Tak- och tätskiktstmontör
- Träarbetare
- Undertaksmontör

Mark och anläggning

- Anläggningsmaskinförare,
- Beläggingsarbetare
- Bergarbetare
- Väg- och anläggningsarbetare

Måleri

- Byggnadsmålare

Programfördjupningar, 600 p

Skolan kan erbjuda dig följande ämnen:

Anläggning, arkitektur, artificiell intelligens, bandschaktare, beläggning, berghantering, betong, byggnadsplåtslageri, cad, design, elteknik, engelska, entreprenörskap, fysik, företagsekonomi, försäljning och kundservice, glasteknik, golvläggning, grävmaskiner, historia, hjullastare, husbyggnad, hållbart samhällsbyggande, håltagning, hälsa och välbefinnande, järnvägsbyggnad, kulturplåtslageri, ledningsbyggnad, matematik, motor- och röjmotorsåg, mur- och putsverk, måleri, måleri- invändigt, måleri- utvändigt, måleri- äldre måleritekniker, plattsättning, plåtslageri- kopparplåt, plåtslageri- svetsmetoder, plåtslageri- titanizinkplåt, samhällskunskap, solcellsmontering, solcellsteknik, stenmontering, stensättning, ställningsbyggnad, svenska eller svenska som andraspråk, tak- och tätskiktstmontering, teknik, tillämpad programmering, träarbete, tätskikt- våtrum, tävlingsidrott, undertaksmontage, ventilation - installation, ventilationsteknik, ventilationstillverkning, vägbyggnad, vägghyvlar

Efter gymnasieskolan

Efter gymnasieskolan arbetar du som lärling på ett företag i 2-3 år. Under tiden är du anställd med lön enligt ett lärlingsavtal. Det är först när du gjort din tid som lärling som du är färdigutbildad och får fullt betalt.

När du är färdigutbildad kan du börja arbeta med:

- husbyggnad
- mark och anläggning
- måleri
- byggnadsplåtslageri.

FORTSATT STUDIER

Bygg- och anläggningsprogrammet leder till en yrkesexamen som ger dig grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

I programmet ingår även de ämnen du behöver läsa för att nå grundläggande högskolebehörighet. Du kan även läsa in högskolebehörigheten inom det individuella valet eller programfördjupningen.

Du har också möjlighet att välja bort delar av eller hela högskolebehörigheten. I tabellen ovan ser du vilka ämnen det handlar om. Om du väljer bort högskolebehörigheten kan du fortfarande nå en yrkesexamen och grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

Ekonomiprogrammet

Inriktningar

- Ekonomi
- Juridik

För dig som...

vill förbereda dig för högskolestudier inom främst ekonomi, juridik och andra samhällsvetenskapliga områden.

Du lär dig...

grunderna i:

- samhällsekonomi
- företagsekonomi
- entreprenörskap
- juridik.

Du får läsa om hur man använder samhällets resurser på bästa sätt, hur ett företag är organiserat och hur det svenska rättsväsendet fungerar.

Ekonomi och juridik

Du får kunskaper i företagsekonomi, entreprenörskap och juridik.

I ämnet företagsekonomi lär du dig företagets roll i samhället. Du lär dig om olika typer av företag och företagsformer och hur man startar ett företag samt affärsidéns utformning och betydelse. Här ingår kunskap om till exempel finansiering, kalkylering, redovisning och internationell handel.

Du får fundera över vilket juridiskt och moraliskt ansvar du har om du ska driva ett företag. I utbildningen får du möjlighet att praktiskt pröva på företagande.

EKONOMI ÄR KOMPLEXT OCH VIKTIGT

Du får kunskaper om hur det ekonomiska flödet mellan företag, hushåll och det offentliga i ett land hänger samman. Det handlar bland annat om grunderna för internationella samarbeten och handelsavtal. Det är också viktigt att kunna se ekonomi i ett historiskt sammanhang.

SVENSKA RÄTTSSYSTEMET

Du läser om det svenska rättssystemet. Det handlar om vilka lagar och andra författningar som styr eller påverkar företag, organisationer och privatliv. Dessutom lär du dig om straffrätt, EU-rätt, avtalsrätt och arbetsrätt.

BEGREPP INOM EKONOMI OCH JURIDIK

Du lär dig centrala begrepp, teorier och modeller inom ekonomi och juridik. Begreppen använder du i diskussioner kring orsakssamband och följder av olika beslut.

KUNSKAP OM MÄNNISKAN

Du får också förståelse för hur människor tänker, känner och agerar. Sådana kunskaper i psykologi är viktiga vid beslut och bedömningar inom både ekonomi och juridik.

Inriktningar

Ekonomi

Inriktningen ger dig möjlighet att fördjupa dig inom områden som redovisning, kalkylering, marknadsföring samt ledarskap och organisation. Du får också lära dig hur företag fungerar och hur man kan starta och driva sitt eget företag.

Här får du kunskap om olika företagsformer, hur man gör kalkyler, bokför och avslutar bokslut. Grunderna i inköp, försäljning, marknadsföring och reklam ingår också, samt de lagar och regler som gäller.

Du får också följa vägen från idé till att starta ett företag, utveckla affärsidéer och bygga varumärken. Att nätverka är också viktigt för att hitta kunder och skapa nya kontakter.

Du arbetar med olika programvaror för ekonomi, databashantering och redovisning. Det ingår också att skriva affärsbrev, göra ekonomiska kalkyler, skapa register, sköta bokföring och göra broschyrer, foldrar eller annat informationsmaterial.

Samarbete är en viktig del av utbildningen. Det kan innebära att du tillsammans med andra utformar marknadsföring för en produkt, skapar presentationer för företag eller kanske till och med startar en egen affär.

Juridik

Här får du kunskaper om hur internationell rätt påverkar rättsordningen i ett demokratiskt samhälle. Med hjälp av rättskällor och juridiska metoder utvecklar du din förmåga att analysera och bedöma juridiska problem.

Här läser du om rättsväsendets betydelse i samhället. Hur det har vuxit fram, hur det är organiserat och hur det fungerar. Här ingår till exempel kunskap om våra grundlagar, straffrätt, processrätt, EU-rätt och kunskap om vanliga juridiska begrepp.

Du läser affärsjuridik och får kunskap om lagar och avtal som påverkar olika affärsförhållanden. Det gäller att förstå hur lagar och avtal påverkar företagandet. En del av utbildningen handlar om att söka information om juridiska problem och förstå juridiska dokument som används i näringslivet. Du ska kunna söka information om juridiska problem och förstå juridiska dokument som används i näringslivet.

I ämnet filosofi får du fundera kring centrala etiska frågeställningar och lära dig argumentera för dina ståndpunkter. Du lär dig att analysera och värdera information.

I ämnet psykologi fördjupar du dig i mänskligt beteende och beslutsfattande. Vad styr våra beslut och vårt handlande?

TÄNK PÅ!

Studietakten är hög

Studietakten högre än vad du är van vid från grundskolan. Räkna därför med att använda mycket tid till läxor och hemarbeten.

Det finns ämnen om ger meritpoäng

Du kan få meritpoäng om du läser fördjupande nivåer i matematik, engelska och moderna språk. Meritpoäng är bonuspoäng som höjer meritvärdet av ditt gymnasiebetyg vilket ger fördelar vid antagningen till högskolan, se sidan 93.

Det är en stor fördel om du redan i din gymnasieexamen är behörig till de utbildningar du vill söka på högskolan. Ta därför alltid reda på vad som gäller för de utbildningar som du är intresserad av.

Programöversikt

Gymnasiegemensamma ämnen..... 1.250 p

- Engelska nivå 1, 100 p
 - Engelska nivå 2, 100 p
 - Historia nivå 1b, 100 p
 - Idrott och hälsa nivå 1, 100 p
 - Matematik nivå 1b, 100 p
 - Matematik nivå 2b, 100 p
 - Naturkunskap nivå 1b, 100 p
 - Religionskunskap nivå 1, 50 p
 - Samhällskunskap nivå 1b, 100 p
 - Samhällskunskap nivå 2, 100 p
 - Svenska nivå 1, 100 p
 - Svenska nivå 2, 100 p
 - Svenska nivå 3, 100 p
- eller
- Svenska som andraspråk nivå 1, 100 p
 - Svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
 - Svenska som andraspråk nivå 3, 100 p

Programgemensamma ämnen350 p

- Företagsekonomi nivå 1, 100 p
- Juridik nivå 1, 100 p
- Moderna språk, 100 p
- Psykologi nivå 1, 50 p

Inriktningar 300 p

Programfördjupningar 300 p

Gymnasiearbete 100 p

Individuellt val 200 p

Totalt: 2.500 poäng

Inriktningar, 300 p

Ekonomi

- Entreprenörskap och företagande nivå 1, 100 p
- Företagsekonomi nivå 2, 100 p
- Matematik - fortsättning nivå 1b, 100 p

Juridik

- Filosofi nivå 1, 50 p
- Juridik nivå 2, 100 p
- Juridik nivå 3, 100 p
- Psykologi nivå 2, 50 p

Programfördjupningar, 300 p

Skolan kan erbjuda dig följande ämnen:

- Administration
- Artificiell intelligens
- Digitalt skapande
- Engelska
- Entreprenörskap
- Entreprenörskap och företagande
- Filosofi
- Företagsekonomi
- Försäljning och kundservice
- Geografi
- Historia
- Humanistisk och samhällsvetenskaplig specialisering
- Hållbart samhällsbyggande
- Internationell ekonomi
- Internationella relationer
- Journalistiskt skrivande
- Juridik
- Kinesiska - nybörjare
- Kinesiska - grund
- Kinesiska - fortsättning
- Kinesiska - fördjupning
- Kreativt skrivande
- Kreativt skrivande på engelska
- Ledarskap och organisation
- Litteratur
- Marknadsföring
- Matematik - fortsättning
- Moderna språk - nybörjare
- Moderna språk - grund
- Moderna språk - fortsättning
- Moderna språk - fördjupning
- Naturkunskap
- Programmering
- Psykologi
- Redovisning
- Religionskunskap
- Retorik
- Retorik på engelska
- Samhällskunskap
- Sociologi
- Tillämpad programmering
- Tävlingsidrott
- Webbutveckling

Efter gymnasieskolan

Ekonomiprogrammet ger grundläggande och särskild behörighet för många utbildningar vid högskolan, särskilt inom ekonomi, juridik och andra samhällsvetenskapliga områden.

Du blir behörig till högskoleutbildningar inom exempelvis ekonomi, juridik, psykologi eller utbildning.

Om du vill läsa tekniska eller naturvetenskapliga utbildningar måste du läsa fler ämnesnivåer i matematik och de naturvetenskapliga ämnena. Detta kan du göra inom till exempel den kommunala vuxenutbildningen. Högskolan erbjuder också olika ettåriga utbildningar där du kan komplettera dina kunskaper i matematik, naturvetenskap och teknologi.

Programmet ger också behörighet till yrkeshögskolan där ekonomi är ett av de största utbildningsområdena.

Mer information om dina möjligheter till fortsatta studier finns på sidorna 92–93, där du bland annat kan läsa om antagningsregler till högskolan.

El- och energiprogrammet

Inriktningar

- Automationsteknik
- Dator- och kommunikationsteknik
- Elteknik
- Energiteknik

För dig som...

vill arbeta med datorer, elektronik, elteknik och energiteknik. Du utbildar dig till yrken som exempelvis:

- automationstekniker
- driftoperatör
- elektriker
- nätverkstekniker

Du lär dig...

grunderna inom ellära, elteknik, elektronik, energiteknik och styrteknik. Det är viktigt att kunna läsa och förstå ritningar och instruktionsböcker.

Du läser en stor del teori, däribland matematik. Framför allt får du använda dina kunskaper i formellösning.

Ellära, elektronik, energi och datorkunskap

Här får du lära dig grunderna för att arbeta med el och energi.

På programmet får du lära dig hur elen transporteras från kraftverket till ditt eluttag, och alla steg på vägen. Du lär dig också hur el installeras i bostäder och på arbetsplatser för att ge ljus, värme och driva olika apparater. Under utbildningen gör du beräkningar med hjälp av formler och tränar din förmåga att lösa problem i olika experiment. Du kommer även att få arbeta praktiskt med elkomponenter, mätinstrument, verktyg och annan utrustning som används av elektriker.

DATORER OCH NÄTVERK

Du får också en bra grundkunskap om datorer och hur datornätverk fungerar. Det innebär att du lär dig hur datorer kommunicerar med varandra och hur nätverk sätts upp och underhålls.

AUTOMATIONSTEKNIK

Här får du grunderna i automationsteknik och lär dig planera och utföra arbetsuppgifter med hjälp av automationsutrustning. Det handlar om att koppla samman el- och styrsystem, programmera och att felsöka och förbättra system som används för automation.

ENERGITEKNIK

Du får också lära dig om energiteknik. Det innebär att förstå hur vi kan hantera energi på ett effektivt sätt, vad olika bränslen innehåller och hur förnybara energikällor som sol, vind, vågor, värmepumpar och biobränslen fungerar. Du får även kunskap om alternativa drivmedel för fordon.

ELKOPPLINGAR OCH KONTROLLMÄTNING

I detta moment lär du dig att läsa elritningar och kopplingsscheman. Du får även träna på att installera elutrustning, felsöka och göra kontrollmätningar för att säkerställa att allt fungerar som det ska.

KUNDKONTAKTER

När du arbetar ute på uppdrag möter du ofta kunder, både företag och privatpersoner. Det är viktigt att kunna gå igenom vad som ska göras och komma överens om en lösning. Du behöver också kunna förklara så att kunden förstår vad du gör och varför.

Inriktningar

Automationsteknik

Du lär dig om avancerade styrsystem för maskiner och automationsteknik.

Många anläggningar inom industrin styrs med hjälp av datorer och elektronik. Ett exempel är industrirobotar. Det handlar om att kunna installera, programmera, utföra underhåll och felsöka automatiserade produktionssystem och industrianläggningar.

Du använder mätinstrument för att hitta och laga fel i elsystemet eller i styrsystemet. Därefter ska du kunna återstarta enheten och kontrollera att allt fungerar som det ska.

Exempel på yrken: Automationstekniker.

Dator- och kommunikationsteknik

På inriktningen lär du dig installera, administrera och reparera datorer och nätverk och annan utrustning för kommunikation.

Du får en bra grund för den hård- och mjukvara som bygger nätverk. Andra delar är kunskaper om olika typer av kommunikation mellan datorer och deras kringutrustningar. Dessutom lär du dig om felsökning, underhåll och optimering av serversystem och datornätverk.

Du ska kunna bygga upp kommunikationsnät för tele, data och media. Här ingår också kunskap om olika säkerhetsregler som inloggning och behörighet.

Exempel på yrken: Drifttekniker IT, nätverkstekniker, supporttekniker.

Elteknik

Inriktningen förbereder sig för arbete inom det elkrafttekniska området.

Under utbildningen lär du dig det som krävs för att kunna installera, felsöka och laga anläggningar och elutrustningar både hos privatpersoner och företag.

Du lär dig hur du arbetar säkert och vilka lagar och regler som gäller för elarbeten. Dessa kunskaper ger dig senare möjlighet att få behörighet att arbeta självständigt som elektriker.

Du får även fördjupade kunskaper i elektrisk mätteknik och hur man beräknar olika värden. Dessutom lär du dig att installera kommunikationsnät för tele, data och media, larm och övervakning.

Exempel på yrken: Distributionselektriker, elektronikmontör, industrielektriker, järnvägstekniker – elteknik, järnvägstekniker – signalteknik, larm- och säkerhetstekniker, service- och installationselektriker.

Energiteknik

Här förbereder du dig för arbete på kraftverk, vattenverk, avloppsreningsverk, industrier och fritidsanläggningar.

Du kan inrikta dig mot övervakning och underhåll på kraft- eller värmeverk som använder olika energikällor. Utbildningen ger dig kunskap om hur energi kan användas effektivt, både för miljön och ekonomin. Det är särskilt viktigt att du lär dig att läsa av mätare och göra korrekta beräkningar. Dessutom får du träning i att felsöka och åtgärda vanliga problem som kan uppstå i anläggningar.

Exempel på yrken: Driftmaskinist, drifttekniker kraft och värme, laborant – miljö och vatten, vattenkraftstekniker.

TÄNK PÅ!

Yrkesämnena innehåller mycket teori

Du lär dig ellära och får göra matematiska beräkningar. Du ska kunna läsa ritningar, elschema och instruktionsböcker. Det underlättar om du är intresserad av fysik och matematik.

Viktigt med kunskaper i engelska

Det är bra om du kan läsa och förstå engelska eftersom det är vanligt att manualer och instruktioner är skrivna på engelska.

Hur är ditt färgseende?

För att markera olika ledningar och ange värdet på olika komponenter använder man sig av färger. Om du inte har fullgott färgseende bör du därför kontakta skolhälsovården, antingen på din grundskola eller på någon gymnasieskola som anordnar El- och energiprogrammet.

APL

Arbetsplatsförlagt lärande, APL, är den del av utbildningen där du praktiskt förbereder dig för yrket. Du gör din APL på en eller flera arbetsplatser under minst 15 veckor av utbildningstiden.

LÄRLING

På vissa skolor kan du läsa programmet som lärlingsutbildning. Då gör du halva utbildningen i skolan och andra halvan på en arbetsplats. Utbildningen leder till en yrkesexamen och ämnen för grundläggande högskolebehörighet ingår.

Programöversikt

Mer information på
programvaljaren.se

Gymnasiegemensamma ämnen..... 900 p

- Engelska nivå 1, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p
- Historia nivå 1a1, 50 p
- Idrott och hälsa nivå 1, 100 p
- Matematik nivå 1a, 100 p
- Naturkunskap nivå 1a1, 50 p
- Religionskunskap nivå 1, 50 p
- Samhällskunskap nivå 1a1, 50 p
- Svenska nivå 1, 100 p
- Svenska nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3, 100 p
- eller
- Svenska som andraspråk nivå 1, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 3, 100 p

Programgemensamma ämnen 400 p

- Automationsteknik nivå 1, 100 p
- Dator- och kommunikationsteknik nivå 1, 100 p
- Elteknik nivå 1, 100 p
- Energiteknik nivå 1, 100 p

Inriktningar 400–600 p

Programfördjupningar 600–800 p

Gymnasiearbete 100 p

Individuellt val 200 p

Totalt: 2.500–2.800 poäng

Totalpoängen varierar beroende på skolans planering och elevens individuella studieplan.

Ämnen och nivåer som du kan välja bort:

- Svenska nivå 2/
svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3/
svenska som andraspråk nivå 3, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p

Om du väljer bort dessa ämnen och nivåer får du **inte** grundläggande behörighet till högskolan.

Inriktningar, 400–600 p

Automationsteknik, 600 p

- Automationsteknik nivå 2, 200 p
- Automationsteknik nivå 3, 200 p
- Ellära nivå 1, 100 p
- Installationsteknik nivå 1, 100 p

Dator- och kommunikationsteknik, 600 p

- Dator- och kommunikationsteknik nivå 2, 150 p
- Dator- och kommunikationsteknik nivå 3, 150 p
- Nätverksadministration nivå 1, 100 p
- Nätverksteknologier nivå 1, 100 p
- Programmering nivå 1, 100 p

Elteknik, 500 p

- Ellära nivå 1, 100 p
- Installationsteknik nivå 1, 100 p
- Installationsteknik nivå 2, 100 p
- Kommunikationsnät nivå 1, 100 p
- Säkerhetssystem nivå 1, 100 p

Energiteknik, 400 p

- Ellära nivå 1, 100 p
- Energiteknik nivå 2, 100 p
- Energiteknik nivå 3, 100 p
- Installationsteknik nivå 1, 100 p

Exempel på yrken

Här ser du exempel på yrken som du kan söka när du är klar med din utbildning.

Automationsteknik

- Automationstekniker

Dator- och kommunikationsteknik

- Drifttekniker IT
- Nätverkstekniker
- Supporttekniker

Elteknik

- Distributionselektriker
- Elektronikmontör
- Industrielektriker
- Järnvägstekniker – elteknik
- Järnvägstekniker – signalteknik
- Larm- och säkerhetstekniker
- Service- och installationselektriker

Energiteknik

- Driftmaskinist
- Drifttekniker kraft och värme
- Laborant – miljö och vatten
- Vattenkraftstekniker

Programfördjupningar, 600–800 p

Skolan kan erbjuda dig följande ämnen:

Allmän järnvägsteknik, Artificiell intelligens, automationsteknik, automatiserade system, biologi, CAD, dator- och kommunikationsteknik, driftsäkerhet, driftteknik, eldistributionsteknik, elektriska kretsar, elektronik, elektronikproduktion, ellära, elmotordrivsystem, elmätteknik, elteknik – järnväg, energiteknik, engelska, entreprenörskap, eventteknik, fastighetsautomation, fastighetssystem, fysik, försäljning och kundservice, gränssnittsdesign, industriautomation, industriell elmotorstyrning, informationsteknik i automatiserade system, installationsteknik, kemi, kommunikationsnät, konstruktion, kraft- och värmeteknik, matematik, matematikfortsättning, miljö- och vattenteknik, naturkunskap, nätverksadministration, nätverksteknologier, processautomation, programmering, reservkraft, robotteknik, sammanfogning, service och bemötande, signalteknik – järnväg, solcellsteknik, styrteknik, support och servicearbete, svenska eller svenska som andraspråk, svetssteknik, säkerhetssystem, teknik, tillämpad programmering, tillämpad psykologi, tävlingsidrott, underhåll – automation, underhåll – teknik, underhåll – elteknik, underhåll – hydraulik och pneumatik, underhåll – pumpteknik, vattenkraftteknik, vattenreningsteknik, webbserverprogrammering, webbutveckling

Efter gymnasieskolan

Det finns en stor variation av yrken och arbetsområden inom el och energi. Det kan handla om allt från energiproduktion och elöverföring till elinstallationer och service eller försäljning av elektrisk utrustning.

När du är färdigutbildad kan du börja arbeta med:

- installation
- underhåll
- service
- tillverkning och försäljning av elektrisk eller elektronisk utrustning
- energiteknik.

FORTSATT STUDIER

El- och energiprogrammet leder till en yrkesexamen som ger dig grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

I programmet ingår även de ämnen du behöver läsa för att nå grundläggande högskolebehörighet. Du kan även läsa in högskolebehörigheten inom det individuella valet eller programfördjupningen.

Du har också möjlighet att välja bort delar av eller hela högskolebehörigheten. I tabellen ovan ser du vilka ämnen det handlar om. Om du väljer bort högskolebehörigheten kan du fortfarande nå en yrkesexamen och grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

Estetiska programmet

Inriktningar

- Bild och formgivning
- Dans
- Estetik och media
- Modedesign
- Musik
- Teater

Den inriktning du väljer startar i årskurs 1.

För dig som...

vill ha en grundläggande estetisk utbildning som förbereder för högskolestudier inom konstnärliga, humanistiska och samhällsvetenskapliga områden.

Elever som går det Estetiska programmet utvecklar sina kreativa och analytiska färdigheter, vilket öppnar dörrar för vidare studier inom många olika områden.

Kunskaperna kan också vara användbara inom flera yrken där kreativitet, kommunikation och problemlösning spelar en viktig roll.

Du lär dig...

att utveckla dina kreativa färdigheter inom olika estetiska uttrycksformer och får möjlighet att prova moderna verktyg för skapande och design. Du får också utforska och utveckla din egen kreativitet.

Dessutom kan du välja ämnen som breddar din behörighet inför fortsatta studier.

Antagningsprov

Det är vanligt att skolorna vill att de sökande lämnar in arbetsprover eller kommer till skolan för lämplighetsprov och/eller intervju.

TÄNK PÅ!

Arbetsprover och intervjuer

Vissa gymnasieskolor tar inte enbart hänsyn till betyg. Du kan även få lämna arbetsprover eller göra olika antagningsprov. Dessa anordnas vanligtvis under våren.

Det finns ämnen som ger meritpoäng

Du kan få meritpoäng om du läser fördjupande ämnesnivåer i matematik, engelska och moderna språk. Meritpoäng är bonuspoäng som höjer meritvärdet av ditt gymnasiebetyg vilket ger fördelar vid antagningen till högskolan. Se alla ämnen som ger meritpoäng på sidan 93.

Högskolestudier

Det är en stor fördel om du redan i din gymnasieexamen är behörig till de utbildningar du vill söka på högskolan.

Programmet ger grundläggande högskolebehörighet till olika högskoleutbildningar. Du kan också läsa ämnen för särskild behörighet. Prata med din studie- och yrkesvägledare om hur du kan planera dina studier.

Bild, form, dans, media, mode, musik och teater

På Estetiska programmet får du möjlighet att utveckla din kreativitet samtidigt som du läser en mix av samhällsvetenskapliga, humanistiska och estetiska ämnen.

Här får du skapa och uttrycka dig inom konst, musik och teater, samtidigt som du fördjupar din förståelse för hur kultur och samhälle påverkar varandra genom tiderna. Du får också lära dig om viktiga frågor som upphovsrätt, yttrandefrihet och tekniska möjligheter att presentera ditt konstnärliga arbete.

DU MÖTER PUBLIKEN

En del av utbildningen handlar om att få erfarenhet av publikkontakt. Du kan få vara med och sätta upp teaterpjäser eller musikaler, ställa ut konst eller delta i offentliga konserter. Detta ger dig värdefull erfarenhet av att presentera ditt arbete och samarbeta med andra.

SAMARBETE MELLAN INRIKTNINGARNA

När elever sätter upp en föreställning samarbetar de över inriktningarna. Skådespelare, musiker och dansare arbetar tillsammans med bild- och formgivningselever för att skapa scenografi. Elever inom mode designar och syr kläder, medan estetik- och medieelever marknadsför projektet med affischer eller digitala kanaler.

ALLSIDIGT KUNNANDE

Förutom att utveckla din konstnärliga förmåga får du en grund inom vetenskapliga områden. Du har möjlighet att göra ämnesval som breddar din behörighet för vidare studier inom områden som samhällsvetenskap, pedagogik, psykologi och kommunikation. På så sätt kan du anpassa din utbildning efter dina framtida mål.

Teater

Du utvecklar din förmåga att agera på scen.

I början gör ni olika improvisationer och koncentrationsövningar. Ni utvecklar er fantasi och scennärvaro genom att skapa och öva tillsammans. Du ska både kunna ge och ta emot konstruktiv feedback.

Därefter arbetar ni med texter från olika pjäser. Till slut får du vanligtvis delta i en eller flera uppsättningar av pjäser eller musikaler. Du får erfarenhet av publikkontakt och en helhetssyn på vad som krävs för att genomföra en föreställning. Dessutom får du mer kunskaper om alla andra yrkesgrupper som finns inom teatern, förutom skådespelaren.

Här ingår också att läsa klassisk litteratur, litteraturhistoria och teater teori.

Du kan välja bland ämnen som fördjupar dig i film- och tv-produktion, fysisk teater, regi, scenisk design, scenisk gestaltning, sceniskt karaktärsarbete och teater teori.

Inriktningar

Bild och formgivning

Du får prova flera olika tekniker, som teckning, målning, konsthantverk och skulptur i olika material.

Efter en tid får du fördjupa dig i den teknik som du tycker är rätt för dig. Vilka möjligheter som finns beror på vad skolan kan erbjuda.

Du kommer redan från början att arbeta självständigt. Ibland kommer du behöva tillbringa extra tid i skolans verkstäder och ateljéer, särskilt inför utställningar och vernissager.

Inom programfördjupningen hittar du ämnen som animation, bild och visualisering, bildteori, formgivning och visuell kommunikation.

Dans

Du får utveckla dig inom olika dansstilar.

Tyngdpunkten ligger på de tre dansformerna jazz, modern dans och klassisk balett.

Du får hitta fram till din egen stil för att förmedla känslor och upplevelser. Dansens kärna är att du utvecklar ett personligt rörelsespråk kombinerat med förståelse av dansens traditioner. Du får ökad medvetenhet om kroppen och om det kroppsliga minnet, vilket är faktorer som är betydelsefulla för dansen som konst. Det ingår dessutom mycket fysisk träning.

Inom programfördjupningen kan du välja bland ämnen som dansgestaltning, dansorientering, dansteori, dans teknik, dans – konstnärlig fördjupning, koreografi, repertoar och träningslära.

Musik

Denna inriktning är för dig som ser en framtid inom musikens värld, men också för dig som har ett stort intresse och vill fördjupa dig i musik.

Oavsett om du är en blivande låtskrivare, artist eller musikproducent, eller om du bara vill lära dig mer om musik, får du här möjlighet att utvecklas både individuellt och tillsammans med andra. Du får spela ditt huvudinstrument eller sjunga, både genom individuell undervisning och i gruppspel och körsång. Skolan har ensembler inom olika musikstilar, och ibland får du framträda vid konserter eller evenemang på kvällar eller helger.

Utöver praktiskt musikutövande får du även läsa musikteori. Du lär dig om melodier, rytmer och harmonier, och du kommer att analysera musik för att förstå dess uppbyggnad och fördjupa dina kunskaper.

Några exempel på områden där du kan fördjupa dig är musikteori, ensembleledning och dirigering, musikimprovisation, arrangering och komposition.

Estetik och media

På den här inriktningen använder du digitala medier för att skapa.

Du ska förstå hur bild och ljud fungerar som uttrycksmedel i digital miljö. Dessutom får du möjlighet att fokusera på något eller några digitala verktyg.

Inriktningen ger grundläggande kunskaper om medieproduktion och arbetsprocessen från idé till färdig produkt. Här ingår att se sambanden mellan form, innehåll, funktion och ekonomi.

Inom programfördjupningen finns möjlighet att spetsa dina kunskaper inom ämnen som digitalt skapande, film- och Tv-produktion, fotografisk bild, grafisk kommunikation, medieproduktion och medieteori.

Modedesign

Här får du skapa, designa och sy kläder för olika ändamål.

Du lär dig att arbeta kreativt, strukturerat och systematiskt för att utveckla enskilda plagg eller modekollektioner. Det innebär att göra research och fånga idéer i skisser och moodboards. Du får konstruera mönster, digitala eller handritade, för att bestämma plaggens form och struktur. Du får kunskap om tyger, material, tillskärning och sömnadstekniker och lär dig skapa kläder med rätt passform och stil. Det gäller också att arbeta säkert, ekonomiskt och miljömässigt hållbart.

Inom programfördjupningen finns möjlighet att fördjupa dig i ämnen som digital mönsterhantering, manuell mönsterkonstruktion, modedesign och sömnad.

Programöversikt

Gymnasiegemensamma ämnen..... 1.150 p

- Engelska nivå 1, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p
- Historia nivå 1b, 100 p
- Historia nivå 2b, 100 p
- Idrott och hälsa nivå 1, 100 p
- Matematik nivå 1b, 100 p
- Naturkunskap nivå 1b, 100 p
- Religionskunskap nivå 1, 100 p
- Samhällskunskap nivå 1b, 100 p
- Svenska nivå 1, 100 p
- Svenska nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3, 100 p
- eller
- Svenska som andraspråk nivå 1, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 3, 100 p

Programgemensamma ämnen150 p

- Estetisk kommunikation nivå 1, 100 p
- Konstarterna och samhället nivå 1, 50 p

Inriktningar400 p

Programfördjupningar500 p

Gymnasiearbete 100 p

Individuellt val200 p

Totalt: 2.500 poäng

Inriktningar, 400 p

Bild och formgivning

- Bild nivå 1b, 100 p
- Bild nivå 2, 100 p
- Bild nivå 3, 100 p
- Bildteori nivå 1, 100 p

Dans

- Dansgestaltning nivå 1, 100 p
- Dansteknik nivå 1, 100 p
- Dansteknik nivå 2, 100 p
- Dansteori nivå 1, 100 p

Estetik och media

- Digitalt skapande nivå 1, 100 p
- Medieproduktion nivå 1, 100 p
- Medieproduktion nivå 2, 100 p
- Medieteori nivå 1, 100 p

Modedesign

- Fackteckning och design nivå 1, 100 p
- Manuell mönsterkonstruktion nivå 1, 100 p
- Modedesign och sömnad nivå 1b, 200 p

Musik

- Ensemble nivå 1, 100 p
- Instrument eller sång nivå 1, 100 p
- Körsång nivå 1, 100 p
- Musikteori nivå 1, 100 p

Teater

- Scenisk gestaltning nivå 1, 100 p
- Scenisk gestaltning nivå 2, 100 p
- Scenisk gestaltning nivå 3, 100 p
- Teaterteori nivå 1, 100 p

Programfördjupningar, 500 p

Skolan kan erbjuda dig följande ämnen:

Akrobatik, animation, arkitektur, artificiell intelligens, bild, bild och visualisering, bild – konstnärlig fördjupning, bildteori, bruksspel och ackompanjemang, cirkus, dans – konstnärlig fördjupning, dansgestaltning, dansorientering, dansteknik, dansteori, design, digital mönsterhantering, digitalt skapande, engelska, ensemble, ensemble – konstnärlig fördjupning, entreprenörskap, entreprenörskap och företagande, estetisk kommunikation, eventteknik, fackteckning och design, film- och Tv-produktion, filmkunskap, filosofi, formgivning, fotografisk bild, fysisk teater, grafisk illustration, grafisk kommunikation, gränssnittsdesign, historia, Instrument och sång, journalistiskt skrivande, kinesiska – nybörjare, kinesiska – grund, kinesiska – fortsättning, kinesiska – fördjupning, konstarterna och samhället, koreografi, kreativt skrivande, kreativt skrivande på engelska, körsång, litteratur, ljudproduktion, låtskrivande, manuell mönsterkonstruktion, matematik, matematik – fortsättning, medieproduktion, medieteori, modedesign och sömnad, moderna språk – nybörjare, moderna språk – grund, moderna språk – fortsättning, moderna språk – fördjupning, musik, musikproduktion, musikteori, musikteori – komposition, naturkunskap, programmering, psykologi, regi, religionskunskap, repertoar, retorik, retorik på svenska, rytmik, röst, samhällskunskap, scenisk design, scenisk gestaltning, sceniskt karaktärsarbete, teaterteori, textkommunikation, tillämpad programmering, tillämpad psykologi, träningslära, tävlingsidrott, visuell kommunikation, webbutveckling

Efter gymnasiet

Programmet ger dig en god grund inom estetiska ämnen samt grundläggande behörighet till högskolan. Genom rätt ämnesval kan du också få särskild behörighet till utbildningar inom många olika områden.

Du kan välja att fortsätta studera inom estetiska och konstnärliga ämnen, men programmet öppnar också dörrar till studier inom exempelvis arkitektur, ekonomi, medicin eller pedagogik – beroende på vilka ämnesval du gör. Oavsett vad du vill studera finns det många utbildningar att välja mellan.

Dina kunskaper från programmet är eftertraktade inom områden där kreativitet, kommunikation och samarbete är centrala, vilket gör din kompetens värdefull inom både konstnärliga yrken och andra branscher.

För att vara säker på att du får den behörighet du behöver för dina framtida studier och mål kan du prata med din studie- och yrkesvägledare. Mer information om vidare studier och antagningsregler finns på sidorna 92–93.

Fordons- och transportprogrammet

Inriktningar

- Fordonsskadeteknik och lackering
- Lastbil och mobila maskiner
- Personbil
- Transport

För dig som...

vill arbeta inom fordons- och transportbranschen som exempelvis:

- fordonsskadetekniker
- fordonslackerare
- fordonsmekaniker
- reservdelsspecialist
- yrkeschaufför

Du lär dig...

hur fordon fungerar och lär dig att hitta fel, reparera och utföra service på olika fordon. Du lär dig också om passagerar- och godstrafik.

TÄNK PÅ!

Du utbildas till serviceyrken

Många utbildningar inom programmet leder till arbeten med kundkontakter. Att samtala med kunden och förstå deras behov är viktigt för att kunna ge bra kundservice.

Lösningsmedel, tunga lyft och obekväma arbetsställningar

Det är viktigt med god fysik och att du är lungfrisk. Du får inte vara allergisk mot oljor, lösningsmedel eller metaller. Har du astma får du inte arbeta med hårdplaster. Detta är särskilt viktigt om du väljer inriktningen fordonsskadeteknik och lackering. Tala med skolhälsovården om du vill få din hälsa bedömd.

Lämplighet och medicinska krav

Om du tänker utbilda dig till yrkesförare ställs det krav på lämplighet och även de medicinska kraven är högre för att få körkortstillstånd.

Fordonsteknik och transport

Programmet handlar om olika fordon, deras användningsområden och om tekniken i fordonen. Du lär dig använda verktyg, maskiner, testinstrument och andra hjälpmedel och lär dig även grundläggande trafik kunskap.

Under första året får du grundläggande kunskaper som du har nytta av inom alla inriktningar. Här ingår en hel del teori, men du får också möjlighet att använda kunskaperna i praktiken.

Du får kunskaper om vilka olika yrken och vilka olika typer av företag och verksamheter som finns i fordonsbranschen. Här ingår att förstå vilka krav och förväntningar de har på sin personal.

VERKLIGHETSNÄRA UNDERVISNING

Dina lärare försöker göra sin undervisning så realistisk som möjligt. Många skolor samarbetar med företag som ställer moderna personbilar, lastbilar eller arbetsmaskiner till förfogande. Det är också vanligt att skolan tar in bilar eller last- och transportuppdrag från kunder.

Du får sedan, med hjälp av verkstadshandböcker, servicescheman och felsökningsinstrument ta reda på eventuella fel, beställa reservdelar och åtgärda felen. Du som väljer inriktningen transport får dessutom träna på att köra olika fordon. Oavsett vilken inriktning du väljer ingår mycket datakunskap. Datorteknik är ett viktigt hjälpmedel vid felsökning, att hämta information med mera. När du arbetar i skolans verkstad är läraren din arbetsledare som förväntar sig att du först själv försöker lösa ett problem innan du frågar.

Inriktningar

Fordonsskadeteknik och lackering

Utbildningen ger dig grundläggande kunskap om karossens form och funktion. Detta hjälper dig att reparera och underhålla karosser och karosseridetaljer, eller arbeta som billackerare.

Du lär dig att bedöma och reparera fordonskador genom att mäta, rikta, sammanfoga och byta delar, med målet att återställa fordonet till sin ursprungliga form. Arbetet är mångsidigt och stöds av moderna tekniska hjälpmedel och specialiserade material. När du arbetar med lackering ser du till att fordonets färg återställs eller att skadan blir osynlig. Du får lära dig att spackla, slipa, maskera och sprutlackera. Du lär dig även olika målningstekniker, och får möjlighet att testa motivlackering.

Exempel på yrken: Fordonslackerare, Fordonsskadereparatör.

Lastbil och mobila maskiner

Denna inriktning ger dig specialkunskaper om tunga fordon och mobila maskiner som grävmaskiner och hullastare.

Du får lära dig att utföra tillsyn, felsökning, service och reparationer på lastbilar och mobila maskiner. Arbetet liknar det som personbilmekaniker gör, men du får även fördjupade kunskaper om kraftfulla motorer samt hydrauliska och pneumatiska system. Du ska kunna läsa och förstå arbetsinstruktioner och manualer, både på svenska och engelska.

Exempel på yrken: Lastbilmekaniker, Maskinmekaniker, Reservdelsspecialist – tunga fordon.

Personbil

Här får du grundläggande kunskaper för att arbeta med service, reparation och underhåll av personbilar och lätta transportfordon.

Du lär dig felsöka och arbeta med fordonens elektriska system, karosseri, bromsar och andra mekaniska delar. Eftersom moderna fordon styrs av datorer och sensorer, använder du datorbaserade mätinstrument för felsökning. Du måste också kunna läsa och förstå arbetsinstruktioner och manualer, både på svenska och engelska.

Exempel på yrken: Personbilmekaniker, Reservdelsspecialist – lätta fordon.

Transport

Här lär du dig grunderna för att hantera gods och köra fordon inom yrkesmässig transport.

Du övar på att köra, lasta och lossa gods på terminaler. I början tränar du på skolans övningsfält, men när du har klarat körprovet får du köra på allmän väg. Du får även kunskap om hur du utför enklare reparationer.

Moderna transportfordon är utrustade med avancerad kommunikationsteknik som du lär dig använda. Du ska också kunna hantera de hjälpmedel som används vid lastning för att säkerställa både säkerhet och effektivitet.

Målet med utbildningen är att du ska uppnå de behörigheter som krävs för att köra tunga fordon och bussar i yrkestrafik.

Exempel på yrken: Bohags- och flyttbilsförare, distributionsförare, fjärrbilsförare eller utlandsförare, bussförare, bygg- och anläggningsförare, bärgningsförare eller specialtransportförare, djurtransportförare, kranbilsförare, liftdumper- och lastväxlarförare eller renhållningsförare, skogstransportsförare – flis, skogstransportsförare – rundvirke, sug- och spolbilsförare, tank- och bulkbilsförare.

APL

Arbetsplatsförlagt lärande, APL, är den del av utbildningen där du praktiskt förbereder dig för yrket. Du gör din APL på en eller flera arbetsplatser under minst 15 veckor av utbildningstiden.

LÄRLING

På vissa skolor kan du läsa programmet som lärlingsutbildning. Då gör du halva utbildningen i skolan och andra halvan på en arbetsplats. Utbildningen leder till en yrkesexamen och ämnen för grundläggande högskolebehörighet ingår.

Programöversikt

Gymnasiegemensamma ämnen..... 900 p

- Engelska nivå 1, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p
- Historia nivå 1a1, 50 p
- Idrott och hälsa nivå 1, 100 p
- Matematik nivå 1a, 100 p
- Naturkunskap nivå 1a1, 50 p
- Religionskunskap nivå 1, 50 p
- Samhällskunskap nivå 1a1, 50 p
- Svenska nivå 1, 100 p
- Svenska nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3, 100 p
- eller
- Svenska som andraspråk nivå 1, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 3, 100 p

Programgemensamma ämnen 400 p

- Fordon och transport nivå 1, 200 p
- Fordon och transport nivå 2, 200 p

Inriktningar 400 p

Programfördjupningar 800 p

Gymnasiearbete 100 p

Individuellt val 200 p

Totalt: 2.500-2.800 poäng

Totalpoängen varierar beroende på skolans planering och elevens individuella studieplan.

Ämnen och nivåer som du kan välja bort:

- Svenska nivå 2/
svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3/
svenska som andraspråk nivå 3, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p

Om du väljer bort dessa ämnen och nivåer får du **inte** grundläggande behörighet till högskolan.

Inriktningar, 400 p

Fordonsskadeteknik och lackering, 400 p

- Fordonslackering nivå 1, 200 p
- Fordonsskadereparationer nivå 1, 200 p

Lastbil och mobila maskiner, 400 p

- Lastbilar och mobila maskiner - service och underhållsteknik nivå 1, 200 p
- Lastbilar och mobila maskiner - service och underhållsteknik nivå 2, 200 p

Personbil, 400 p

- Personbilar - service och underhållsteknik nivå 1, 200 p
- Personbilar - service och underhållsteknik nivå 2, 200 p

Transport, 400 p

- Yrkestrafik nivå 1, 200 p
- Yrkestrafik nivå 2, 200 p

Exempel på yrken

Här ser du exempel på yrken som du kan söka när du är klar med din utbildning.

Fordonsskadeteknik och lackering

- Fordonslackerare
- Fordonsskadereparatör

Lastbil och mobila maskiner

- Lastbilsmekaniker
- Maskinmekaniker
- Reservdelsspecialist - tunga fordon

Personbil

- Personbilsmekaniker
- Reservdelsspecialist - lätta fordon

Transport

- Bohags- och flyttbilsförare
- Distributionsförare
- Fjärrbilsförare eller utlandsförare
- Bussförare
- Bygg- och anläggningsförare
- Bärningsförare eller specialtransportförare
- Djurtransportförare
- Kranbilsförare
- Liftdumper- och lastväxlarförare eller renhållningsförare
- Skogstransportsförare - flis
- Skogstransportsförare - rundvirke
- Sug- och spolbilsförare
- Tank- och bulkbilsförare

Programfördjupningar, 800 p

Skolan kan erbjuda dig följande ämnen:

Anläggningsmaskinteknik, ATV- och motorcykelteknik, bussteknik, cykelteknik, djurtransporter, engelska, entreprenörskap, flygplatsteknik, fordon - elektronik och mjukvara, fordonskombinationer - persontransporter, fordonslackering, fordonslackeringsteknik, fordonslackering - småreparationer, fordonsskadereparationer, fordonsskadeteknik, försäljning och kundservice, godshantering - fordonsmontad kran, godshantering - hjullastare, godshantering - truck, godstransporter, godstransporter - anläggning, godstransporter - container och återvinning, godstransporter - distribution och fjärr, godstransporter - skog, godstransporter - specialtransport, godstransporter - sug- och spolbil, godstransporter - tank och bulk, grönyte- och småmaskinteknik, hjulrustningsteknik, husvagns- och husbilsteknik, information och kommunikation, inköp, lager och terminal, lantbruksmaskinteknik, lastbilar och mobila maskiner - motorteknik, lastbilar och mobila maskiner - service och underhållsteknik, lastbilar - reparations- och systemteknik, lastbilar - system- och diagnosteknik, lastbilspåbyggnad - container och anläggning, lastbilspåbyggnad - rundvirkestransporter, lastbilspåbyggnad - skåp, lastbilspåbyggnad - tank och bulk, logistik, matematik, mobila maskiner - reparations- och systemteknik, mobila maskiner - system- och diagnosteknik, personbilar - reparations- och systemteknik, personbilar - service- och underhållsteknik, personbilar - system och diagnosteknik, persontransporter, persontransporter - beställningstrafik, persontransporter - sjuktransport, persontransporter - skolskjutstrafik, persontransporter - taxitrafik, skogsbruksmaskinteknik, snöfordon - service och underhållsteknik, svenska eller svenska som andraspråk, tillämpad programmering, truckteknik, tävlingsidrott

Efter gymnasieskolan

Du kan arbeta med att hitta och reparera fel samt utföra service på olika fordon. Du kan även arbeta med passagerar- och godstrafik. Det finns en stor variation av yrken och arbetsområden inom fordons- och transportbranschen.

När du är färdigutbildad kan du arbeta:

- med att reparera och återställa fordonsskador
- med att serva och reparera olika fordon
- med service och försäljning av reservdelar
- med att köra lastbil eller buss

FORTSATT STUDIER

Fordons- och transportprogrammet leder till en yrkesexamen som ger dig grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

I programmet ingår även de ämnen du behöver läsa för att nå grundläggande högskolebehörighet. Du kan även läsa in högskolebehörigheten inom det individuella valet eller programfördjupningen.

Du har också möjlighet att välja bort delar av eller hela högskolebehörigheten. I tabellen ovan ser du vilka ämnen det handlar om. Om du väljer bort högskolebehörigheten kan du fortfarande nå en yrkesexamen och grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

Frisör- och stylistprogrammet

Inriktningar

- Frisör
- Barberare
- Hår- och makeupstylist

Den inriktning du väljer startar i årskurs 1.

För dig som...

är intresserad av att arbeta med hår-, smink, styling och skönhetsvård. Här har du möjlighet att utveckla ditt intresse för skönhet och stil och dina färdigheter för hår, makeup och styling.

Du lär dig...

både grundläggande och mer avancerade tekniker inom klippning, färgning, mode och styling samt makeup.

Du lär dig dagens trender och yrkestekniker samt hur man bemöter kunder och ger den service som efterfrågas på arbetsmarknaden. Programmet ger dig även kunskaper i affärsverksamhet som förbereder dig för arbete inom branschen.

TÄNK PÅ!

Kemiska ämnen och våtarbete

Du använder produkter för hår och hud som kan ge klåda och vara irriterande att andas in. Blöta händer och kemikalier kan öka risken för hudirritationer. Prata med skolhälsovården om du har problem med astma eller eksem.

Många inom skönhetsbranschen arbetar i mindre företag eller startar eget

I ämnet entreprenörskap får du insikt om hur det är att starta upp och driva ett företag. Du förbereder dig för en framtida karriär som anställd eller som egenföretagare inom branschen.

Klippa, sminka och styla

Du lär dig för att arbeta med hår, makeup och skönhetsvård och ska kunna utföra behandlingar och styling på kunder.

Det innebär att du ska kunna ge kunden ett trevligt mottagande och god service. Utifrån kundens önskemål och behov får du planera och genomföra arbetet och avsluta med att utvärdera resultatet. I skolans salonger och på din praktikplats (APL) får du lära dig arbeta med de verktyg och tekniker, behandlingar och tillhörande produkter som finns inom yrket.

Yrket ställer krav på hygien så du lär dig rengöra redskap, verktyg och arbetsytor mellan kundbesök. Du lär dig också om säker användning av exempelvis saxar, rakknivar och värmeverktyg för att undvika skador och olyckor. Dessutom får du öva dig i att tänka hållbart och följa riktlinjer för att hantera och återvinna håravfall, förpackningar från produkter och andra material som används inom branschen.

Du får också lära dig om yrkets historia och tradition, vilket ger en grund för att blicka framåt. Här ingår till exempel att förstå modets och trendernas utveckling över tid, och hur tekniska framsteg har påverkat och fortsätter forma yrket.

Inriktningar

Barberare

Som barberare specialiserar du dig på att klippa och styla mäns hår och skägg.

Här får du utforska både traditionella och moderna tekniker för att klippa och styla hår, skägg och mustasch i olika stilar och längder. Här ingår kunskap om olika klipptechniker, som saxklippning, trimning med klippmaskin, färgtekniker samt användning av rakkniv för konturskärning.

Du lär dig också om skäggvård och manlig ansiktsvård. Genom praktisk träning blir du skicklig på att styla hår, skägg och mustasch så att det passar kundens personliga stil.

Exempel på yrken: Barberare.

Frisör

Du får lära dig klippa, behandla och vårda hår på både kvinnor och män.

Skolan har ofta en egen salong med kundmottagning för bokning, försäljning och betalning. Här får du öva klippning och frisydesign och växla mellan att arbeta som herr- och damfrisör. Med grundläggande klipptechniker för sax och klippmaskin får du klippa och styla hår i olika längder och stilar och för att skapa textur och volym. Du får också lära dig tekniker för håruppsättning, läggningar och hårförlängningar. Det ingår också att kunna grunderna för behandlingar som permanent, färgning, toning och slingor.

Exempel på yrken: Frisöraspirant.

Hår- och makeupstylist

Med hjälp av hår och smink får du lära dig att styla utifrån en uppdragsgivares önskemål.

Utbildningen ger dig grundläggande kunskap om olika hår- och hudtyper, samt hur man använder produkter och verktyg på ett bra och hygieniskt sätt. Du utforskar olika tekniker inom både hårstyling och makeup samt får en förståelse för hur man matchar olika stilar och trender med individuella ansiktsdrag och hårtyper. Det finns även möjlighet att fördjupa sig inom teatermakeup, fantasi/temamakeup, skulpteringsmakeup, håruppsättningar samt fön- och locktekniker.

Utbildningen ger dig också kunskaper om färglära, hudvård samt produktval och hygienrutiner för att kunna arbeta professionellt och säkert.

Du får även lära dig att arbeta med moodboards, fotografera, redigera och designa för att möta den digitala stylistbranschen.

Exempel på yrken: Hår- och makeupstylist, hårstylist och makeupartist.

APL

Arbetsplatsförlagt lärande, APL, är den del av utbildningen där du praktiskt förbereder dig för yrket. Du gör din APL på en eller flera arbetsplatser under minst 15 veckor av utbildningstiden.

LÄRLING

På vissa skolor kan du läsa programmet som lärlingsutbildning. Då gör du halva utbildningen i skolan och andra halvan på en arbetsplats. Utbildningen leder till en yrkesexamen och ämnen för grundläggande högskolebehörighet ingår.

Programöversikt

Mer information på
programvaljaren.se

Gymnasiegemensamma ämnen..... 900 p

- Engelska nivå 1, 100 p
 - Engelska nivå 2, 100 p
 - Historia nivå 1a1, 50 p
 - Idrott och hälsa nivå 1, 100 p
 - Matematik nivå 1a, 100 p
 - Naturkunskap nivå 1a1, 50 p
 - Religionskunskap nivå 1, 50 p
 - Samhällskunskap nivå 1a1, 50 p
 - Svenska nivå 1, 100 p
 - Svenska nivå 2, 100 p
 - Svenska nivå 3, 100 p
- eller
- Svenska som andraspråk nivå 1, 100 p
 - Svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
 - Svenska som andraspråk nivå 3, 100 p

Programgemensamma ämnen 400 p

- Entreprenörskap nivå 1, 100 p
- Hårvård och salongs kunskap nivå 1, 100 p
- Hårvård och salongs kunskap nivå 2, 200 p

Inriktningar 800 p

Programfördjupningar 400 p

Gymnasiearbete 100 p

Individuellt val 200 p

Totalt: 2.500-2.800 poäng

Totalpoängen varierar beroende på skolans planering och elevens individuella studieplan

Inriktningar, 800 p

Barberare

- Barberare – fördjupning nivå 1, 200 p
- Barberare – fördjupning nivå 2, 200 p
- Barberare – teknik nivå 1, 200 p
- Barberare – teknik nivå 2, 200 p

Frisör

- Frisör – behandling nivå 1, 200 p
- Frisör – behandling nivå 2, 200 p
- Frisör – teknik nivå 1, 200 p
- Frisör – teknik nivå 2, 200 p

Hår – och makeupstylist

- Hår och makeup – fortsättning nivå 1, 200 p
- Hår och makeup – fortsättning nivå 2, 200 p
- Hårstyling och makeupteknik nivå 1, 200 p
- Hårstyling och makeupteknik nivå 2, 200 p

Programfördjupningar, 400 p

Skolan kan erbjuda dig följande ämnen:

Barberare – fördjupning, bild, digitalt skapande, engelska, entreprenörskap och företagande, exponering, formgivning, frisör – behandling, frisör – fördjupning, företagsekonomi, försäljning och kundservice, handel och hållbar utveckling, historia, hår- och makeup – fortsättning, hår- och makeup – fördjupning, hälsa och välbefinnande, idrott och hälsa, inköp, matematik, naturkunskap, praktisk marknadsföring, redovisning, religionskunskap, samhällskunskap, service och bemötande, svenska eller svenska som andraspråk, tillämpad programmering, tillämpad psykologi, tävlingsidrott

Exempel på yrken

Här ser du exempel på yrken som du kan söka när du är klar med din utbildning.

Barberare

- Barberare

Frisör

- Frisörsaspirant

Hår- och makeupstylist

- Hår- och makeupstylist
- Hårstylist och makeupartist

Ämnen och nivåer som du kan välja bort:

- Svenska nivå 2/svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3/svenska som andraspråk nivå 3, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p

Om du väljer bort dessa ämnen och nivåer får du inte grundläggande behörighet till högskolan.

Efter gymnasieskolan

När du gått färdigt Frisör- och stylistprogrammet har du fått en grund i ett yrke.

Inriktningarna på programmet förbereder du dig för en yrkesbana inom skönhetsbranschen, men du är inte färdigutbildad efter gymnasiet utan du får arbeta som lärling på salong med särskilda avtal under ett visst antal timmar. Du kan sedan gå vidare och göra ett gesällprov.

Programmet ger dig kunskaper som kan leda till arbete som säljare inom skönhetsbranschen. Som utbildad frisör, barberare eller makeupartist kan du även arbeta utomlands.

FORTSATT STUDIER

Frisör- och stylistprogrammet leder till en yrkesexamen som ger dig grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

I programmet ingår de ämnen du behöver läsa för att nå grundläggande högskolebehörighet. Du kan även läsa in högskolebehörigheten inom det individuella valet eller programfördjupningen.

Du har också möjlighet att välja bort delar av eller hela högskolebehörigheten. I tabellen ovan ser du vilka ämnen det handlar om. Om du väljer bort högskolebehörigheten kan du fortfarande nå en yrkesexamen och grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

Försäljnings- och serviceprogrammet

■ Inga nationella inriktningar

För dig som...

vill arbeta med exempelvis:

- försäljning i butik
- näthandel
- kundtjänst
- inköp av varor och tjänster
- lager och distribution

Kunskaper inom service, kundrelationer och försäljning är dessutom till nytta i många andra arbeten.

Du lär dig...

möta och utveckla relationer med kunder och affärskontakter. Här ingår att känna till hur du kontakter och kommunicerar med kunder om din affärsverksamhet.

Du får även kunskaper om vad det innebär att starta och driva ett företag.

Du får även lära dig att använda digital teknik som finns inom handelsbranschen, till exempel moderna betal- och kassasystem och olika IT-lösningar för kommunikation, marknadsföring, lagerhantering och försäljning.

TÄNK PÅ!

Kundkontakt

Inom försäljning, service och företagande arbetar du mycket med människor. Du får möta kunder, svara på frågor och hjälpa dem så de blir nöjda.

Datorn och andra digitala verktyg är viktiga arbetsredskap

En stor del av arbetsuppgifterna inom detta område utförs med hjälp av datorer och andra digitala verktyg. Arbetsuppgifterna är ofta kvalificerade och kräver personal med god utbildning och bra dator-kunnande.

Försäljning, kundservice och företagande

Du får kunskaper om försäljning, inköp och varuflöden, service, ekonomiuppföljning och företagande.

Du utvecklar din förmåga att bli självständig och våga ta egna initiativ och får även lära dig kommunicera och informera i olika sammanhang, både muntligt och skriftligt.

I ämnet entreprenörskap lär du dig hur man startar och genomför ett projekt. Du får till exempel kunskap i att starta och driva företag, och hur man samarbetar, kommunicerar och löser problem för att nå gemensamma mål.

FÖRSÄLJNING OCH KUNDSERVICE

Du lär dig skapa goda kundrelationer för att ge service och driva försäljning. Här ingår kunskap om att sälja varor och tjänster inom olika branscher, både i Sverige och utomlands.

DU BLIR BRA PÅ ATT KOMMUNICERA

Genom utbildningen utvecklar du din förmåga att kommunicera övertygande och effektivt. Du får lära dig att använda rätt informationsteknik vid rätt tillfälle och hantera vanliga programvaror för kommunikation, text- och bildbehandling, registerhantering, kalkylering, layout, informationsökning och sociala medier.

Specialisering

Programmet har inga nationella inriktningar men du kan välja ämnen inom programfördjupningen som ger möjlighet till specialisering.

Du kan ofta välja mellan olika paket av ämnen riktat mot skilda yrken. Skolor kan också erbjuda fördjupningar/profiler mot olika branscher.

Exempel på yrken: Butikssäljare, företagssäljare, kundtjänstmedarbetare, lagerarbetare, marknadsassistent.

GODA RELATIONER, KUNDSERVICE OCH FÖRSÄLJNING

Programmet förbereder dig för arbete inom försäljning och service. Det personliga mötet är viktigt och du utbildas för att skapa goda relationer i affärssammanhang. Det gäller att utgå från kundens behov och att erbjuda en lösning som fyller behovet. Det handlar också om att presentera erbjudandet på ett övertygande sätt.

Du utvecklar din förmåga inom försäljning och kundservice både i fysiska butiker, inom e-handel och via telefonförsäljning. Dina kunder kan vara både privatpersoner och andra företag.

MARKNADSFÖRING OCH KOMMUNIKATION

I utbildningen får du grunderna för att kunna arbeta med service, marknadsföring, information och kommunikation. Under utbildningen varvas teori med praktiska moment av olika slag.

Bland annat får du lära dig om marknadsföring av varor och tjänster och får göra informations- och reklammaterial, både för hand och med hjälp av moderna programvaror. Det kan handla om att visa upp en vara på ett säljande sätt genom att göra skyltningar och jobba med butikskommunikation eller att skapa och underhålla en webbshop för e-handel.

Du får träna dig i att kontakta och kommunicera med dina kunder, exempelvis genom att göra marknadsundersökningar, delta på mässor eller utforma olika säljkampanjer, både i butik och digitalt via exempelvis webbplatser, mejl och sociala medier.

INKÖP, LOGISTIK OCH DISTRIBUTION

Du lär dig även om inköp, logistik och distribution. Här får du kunskaper om olika varors flöde från tillverkare till slutlig användare. Dessutom får du lära dig hur en distributionskedja planeras på ett så effektivt sätt som möjligt, både när det gäller ekonomi och miljöpåverkan.

HÅLLBAR UTVECKLING

Utbildningen ger dig grunden inom hållbar utveckling, och du får förståelse för miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. Här får du förståelse för hur hållbarhetsarbete påverkar ett företags rykte, framgång och lönsamhet. Du lär dig om etiska och miljömässiga villkor vid produkttillverkning, en produkts livscykel och olika miljö- och rättvisemärkningar. Dessutom får du en djupare förståelse för begrepp som producentansvar och cirkulär ekonomi (kretsloppssamhälle).

APL

Arbetsplatsförlagt lärande, APL, är den del av utbildningen där du praktiskt förbereder dig för yrket. Du gör din APL på en eller flera arbetsplatser under minst 15 veckor av utbildningstiden.

LÄRLING

På vissa skolor kan du läsa programmet som lärlingsutbildning. Då gör du halva utbildningen i skolan och andra halvan på en arbetsplats. Utbildningen leder till en yrkesexamen och ämnen för grundläggande högskolebehörighet ingår.

Programöversikt

Gymnasiegemensamma ämnen..... 900 p

- Engelska nivå 1, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p
- Historia nivå 1a1, 50 p
- Idrott och hälsa nivå 1, 100 p
- Matematik nivå 1a, 100 p
- Naturkunskap nivå 1a1, 50 p
- Religionskunskap nivå 1, 50 p
- Samhällskunskap nivå 1a1, 50 p
- Svenska nivå 1, 100 p
- Svenska nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3, 100 p
- eller
- Svenska som andraspråk nivå 1, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 3, 100 p

Programgemensamma ämnen1000 p

- Entreprenörskap nivå 1, 100 p
- Försäljning och kundservice nivå 1, 100 p
- Försäljning och kundservice nivå 2, 100 p
- Försäljning och kundservice nivå 3, 100 p
- Handel nivå 1, 100 p
- Handel nivå 2, 100 p
- Handel och hållbar utveckling nivå 1, 100 p
- Information och kommunikation nivå 1, 100 p
- Praktisk marknadsföring nivå 1, 100 p
- Praktisk marknadsföring nivå 2, 100 p

Programfördjupningar 600 p

Gymnasiearbete100 p

Individuellt val 200 p

Totalt: 2.500-2.800 poäng

Totalpoängen varierar beroende på skolans planering och elevens individuella studieplan.

Exempel på yrken

Här ser du exempel på yrken som du kan söka när du är klar med din utbildning.

- Butikssäljare
- Företagssäljare
- Kundtjänstmedarbetare
- Lagerarbetare
- Marknadsassistent

Programfördjupningar, 600 p

Skolan kan erbjuda dig följande ämnen:

Administration, affärskommunikation, artificiell intelligens, besöksnäringen, dator- och kommunikationsteknik, engelska, entreprenörskap och företagande, exponering, färskvaror och delikatesser, företagsekonomi, försäljning och kundservice, godshantering - truck, grafisk kommunikation, handel, handel och hållbar utveckling, information och kommunikation, inköp, kinesiska - nybörjare, kinesiska - grund, kinesiska - fortsättning, lager och terminal, ledarskap och organisation, logistik, marknadsföring, matematik, moderna språk - nybörjare, moderna språk - grund, moderna språk - fortsättning, möten och event, personaladministration, redovisning, retorik, svenska eller svenska som andraspråk, tillämpad programmering, tävlingsidrott, webbutveckling

Ämnen och nivåer som du kan välja bort:

- Svenska nivå 2/svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3/svenska som andraspråk nivå 3, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p

Om du väljer bort dessa ämnen och nivåer får du **inte** grundläggande behörighet till högskolan.

Efter gymnasieskolan

Kunskaperna du får på programmet har du nytta av i många yrken.

Efter utbildningen kan du arbeta som försäljare i butik, inom telemarketing eller inom näthandel. Du kan även arbeta inom kundtjänst, som marknads- eller säljassistent eller som inköpare av ett företags varor eller tjänster. Du kan även arbeta med distribution på lager.

FORTSATTA STUDIER

Försäljnings- och serviceprogrammet leder till en yrkesexamen som ger dig grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

I programmet ingår även de ämnen du behöver läsa för att nå grundläggande högskolebehörighet. Du kan även läsa in högskolebehörigheten inom det individuella valet eller programfördjupningen.

Du har också möjlighet att välja bort delar av eller hela högskolebehörigheten. I tabellen ovan ser du vilka ämnen det handlar om. Om du väljer bort högskolebehörigheten kan du fortfarande nå en yrkesexamen och grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

Hotell- och turismprogrammet

■ Inga nationella inriktningar

För dig som...

vill arbeta med turism, hotell, resande. Du sköter bokningar, tar emot gäster och organiserar och förbereder konferenser och evenemang.

Du utbildar dig för att kunna arbeta:

- inom hotell- och konferensverksamhet
- som receptionist
- med turistinformation och guidning
- med reseplanering och resebyråarbete.

Du lär dig...

att möta kunder och gäster på ett serviceinriktat sätt, marknadsföring och försäljning, resor och sevärdheter, språk och andra kulturer.

Du får förbereda och genomföra upplevelser, bokningar och arrangemang inom besöksnäringen. Det handlar om att ge gäster och besökare en upplevelse och service som motsvarar förväntningarna.

Service och kommunikation

Du får lära dig hur man tar emot gäster och besökare och ser till att de får den service de förväntar sig.

På utbildningen får du utveckla din serviceförmåga och lära dig hur du bemöter gäster på ett professionellt sätt. Du får också praktiska kunskaper om hur hotell, resebyråer och turistverksamheter fungerar, från bokning av hotellrum till att planera och arrangera olika evenemang.

SPRÅKKUNSKAPER

För att arbeta inom hotell- och turismbranschen är det en fördel att kunna olika språk. Du kommer att läsa engelska och har även möjlighet att välja moderna språk eller till och med kinesiska som en del av utbildningen. Det hjälper dig att kommunicera med gäster från olika delar av världen.

PLANERING OCH ORGANISATION

Du lär dig att planera, organisera och hantera ekonomi. Inom hotell- och turismbranschen är det vanligt att du behöver sköta flera saker samtidigt, och här får du öva på att strukturera och prioritera dina arbetsuppgifter.

KONFERENS OCH EVENEMANG

Du får lära dig hur man bokar och organiserar allt från små möten till stora evenemang och konferenser. Du kommer att använda bokningssystem och planera för saker som lokalens utformning, teknisk utrustning och vilka tjänster som behövs för att få allt att fungera smidigt.

FÖRETAGANDE OCH ENTREPRENÖRSKAP

Du läser entreprenörskap och får lära dig att utveckla din kreativitet och initiativförmåga. Det är extra viktigt i hotell- och turismbranschen, där du ofta möter olika typer av arbetsuppgifter och situationer. Förmågan att anpassa sig och tänka nytt är värdefulla egenskaper här.

KUNSKAP OM BRANSCHEN

Turism är en av världens största industrier och den växer hela tiden. Du får lära dig hur man planerar, marknadsför och säljer resor och upplevelser. Det är också viktigt att du känner till populära resmål, både i Sverige och utomlands, och hur trender och samhällsförändringar påverkar branschen.

Specialisering

Programmet har inga nationella inriktningar men du kan välja ämnen inom programfördjupningen som ger möjlighet till specialisering. Du kan ofta välja mellan olika paket av ämnen riktat mot skilda yrken.

Skolor kan också erbjuda fördjupningar/profiler mot verksamheter eller arbeten inom besöksnäringen.

HOTELL OCH KONFERENS

På ett hotell tar man emot gäster, ser till att de får den service de förväntar sig, iordningställer ibland för möten och konferenser och tar hand om våningsservice som städning och bäddning.

Du lär dig redskap och utrustning som används vid frukost- och bufféserving. Här ingår till exempel tillagning och uppläggning av vanliga frukosträtter.

Som receptionist ska du vara hotellets ansikte mot kunderna. Du säljer hotellets tjänster, bokar in gästerna, tar betalt och ser till att ge dem den service de behöver. Här har du nytta av din språkliga förmåga och kunskaper i ekonomi.

Konferensanläggningar – och många hotell – anordnar konferenser och möten. Du får organisera i stort och smått, boka och förbereda hotellrum och konferenslokaler, beställa mat och ordna fikapauser.

Ett område som växer mer och mer är arrangemang av olika event. Det kan gälla mässor, konserter men också arrangemang för olika företag, till exempel kick-off, kundträffar och personalfester.

TURISM OCH RESOR

När du arbetar med turism lär du dig om olika resmål och resvägar, och hur du hittar rätt information. Du får också marknadsföra destinationer och olika upplevelser, som boenden, aktiviteter och paketresor. Här ingår även kunskap om tidtabeller, bokningssystem, rabatter med mera. Du ska kunna ta hand om resenärer som har olika krav, till exempel affärsresenären och turisten.

Du får träning i att informera kunder, både skriftligt och muntligt. Här ingår att kunna producera informationsmaterial. Du får också möjlighet att träna på att guida grupper.

Du får kunskap om man planerar olika aktiviteter. Det gäller allt från traditionella charterresor till den nya upplevelseturismen.

Exempel på yrken: Hotell och reception, turism och event.

TÄNK PÅ!

Språk är viktigt

I ditt yrke behöver du kunna tala med dina kunder/gäster på olika språk. Vill du studera vidare är goda språkkunskaper i många fall nödvändiga.

Varierande arbetstider

Många arbeten inom branschen innebär arbete på kvällar och helger. Du behöver vara beredd att arbeta när andra är lediga.

APL

Arbetsplatsförlagt lärande, APL, är den del av utbildningen där du praktiskt förbereder dig för yrket. Du gör din APL på en eller flera arbetsplatser under minst 15 veckor av utbildningstiden.

LÄRLING

På vissa skolor kan du läsa programmet som lärlingsutbildning. Då gör du halva utbildningen i skolan och andra halvan på en arbetsplats. Utbildningen leder till en yrkesexamen och ämnen för grundläggande högskolebehörighet ingår.

Programöversikt

Gymnasiegemensamma ämnen..... 900 p

- Engelska nivå 1, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p
- Historia nivå 1a1, 50 p
- Idrott och hälsa nivå 1, 100 p
- Matematik nivå 1a, 100 p
- Naturkunskap nivå 1a1, 50 p
- Religionskunskap nivå 1, 50 p
- Samhällskunskap nivå 1a1, 50 p
- Svenska nivå 1, 100 p
- Svenska nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3, 100 p

eller

- Svenska som andraspråk nivå 1, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 3, 100 p

Programgemensamma ämnen 900 p

- Besöksnäringen nivå 1, 100 p
- Entreprenörskap nivå 1, 100 p
- Hållbar turism nivå 1, 100 p
- Logi och värdskap nivå 1, 100 p
- Logi och värdskap nivå 2, 100 p
- Möten och event nivå 1, 100 p
- Möten och event nivå 2, 100 p
- Resor och destinationer nivå 1, 100 p
- Resor och destinationer nivå 2, 100 p

Programfördjupningar 600 p

Gymnasiearbete 100 p

Individuellt val 200 p

Totalt: 2.500-2.700 poäng

Totalpoängen varierar beroende på skolans planering och elevens individuella studieplan.

Exempel på yrken

Här ser du exempel på yrken som du kan söka när du är klar med din utbildning.

- Hotell och reception
- Turism och event

Programfördjupningar, 600 p

Skolan kan erbjuda dig följande ämnen:

Aktiviteter och upplevelser, aktivitetsledarskap, artificiell intelligens, barteknik och ansvarsfull alkoholservice, entreprenörskap och företagande, event-teknik, frukost och bufféservice, företagsekonomi, geografi, hållbar turism, idrott och hälsa, kinesiska – nybörjare, kinesiska – grund, kinesiska – fortsättning, ledarskap och organisation, logi och värdskap, marknadsföring inom besöksnäringen, moderna språk – nybörjare, moderna språk – grund, moderna språk – fortsättning, möten och event, naturturism, resor och destinationer, retorik, service, svenska eller svenska som andraspråk, tillämpad programmering, tillämpad psykologi, tävlingsidrott, våningsservice

Ämnen och nivåer som du kan välja bort:

- Svenska nivå 2/svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3/svenska som andraspråk nivå 3, 100 p

Om du väljer bort dessa ämnen och nivåer får du **inte** grundläggande behörighet till högskolan.

Efter gymnasieskolan

Du kan till exempel söka arbete som hotellreceptionist, turistinformatör, receptionist på spa eller konferensanläggning, evenemangsassistent eller värd på turistattraktion. I dessa yrken arbetar du med service och har ofta direkt kontakt med kunder.

Vi lever i ett samhälle där vi ofta är ute och reser, vilket innebär att vi ibland behöver bo och äta utanför hemmet. För att vi ska trivas och ha det bra på resmålet behövs välutbildad personal som kan ge god service till alla gäster och besökare.

FORTSATT STUDIER

Hotell- och turismprogrammet leder till en yrkesexamen som ger dig grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

I programmet ingår även de ämnen du behöver läsa för att nå grundläggande högskolebehörighet. Du kan även läsa in högskolebehörigheten inom det individuella valet eller programfördjupningen.

Du har också möjlighet att välja bort delar av eller hela högskolebehörigheten. I tabellen ovan ser du vilka ämnen det handlar om. Om du väljer bort högskolebehörigheten kan du fortfarande nå en yrkesexamen och grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

Humanistiska programmet

Inriktningar

- Kultur
- Språk

För dig som...

vill förbereda dig för högskolestudier inom humaniora och samhällsvetenskap. Programmets tyngdpunkt ligger på:

- svenska
- moderna språk
- språkkunskap
- historia
- filosofi

Du lär dig...

förstå människan som en kulturell varelse. Utbildningen sätter människans skapande och tänkande i centrum och handlar om

- vårt kulturarv
- samtida kultur
- litteratur
- historia
- filosofi
- språket som kulturbärare.

Programmet ger dig de största möjligheterna att läsa moderna språk.

Kultur och språk

Människans språk och kultur är i fokus. Du får kunskap om människans förmåga att uttrycka sig i olika kulturer och sammanhang, både historiskt och i nutid. Det centrala är därför språk, litteratur, historia, kulturhistoria och filosofi.

Du får utveckla din språkliga säkerhet och kreativitet i tal och skrift samt din förmåga att använda språket för kommunikation, reflektion och lärande i alla ämnen. Dessa kunskaper blir ditt redskap för att analysera och tolka olika typer av texter och talat språk på svenska och engelska.

DISKUTERA OCH MOTIVERA

I ämnet filosofi lär du dig att skilja mellan fakta och värderingar. Du ska kunna argumentera i tal och skrift, dra slutsatser och motivera dina ställningstaganden. Det gäller även att kunna söka, välja och bearbeta information på ett kritiskt sätt.

Du får också tillfälle att reflektera över etiska och filosofiska frågeställningar. Här ingår att förstå och tolka mänskligt handlande, till exempel olika sätt att uttrycka sig.

SPRÅKET I FOKUS

Du får en djupare förståelse för vad ett språk är och lär dig om olika språk och språkfamiljer världen över, samt majoritets- och minoritetsspråk. Du lär dig var och hur språken används, och deras typiska egenskaper. Här ingår även språklig evolution och språkhistoria.

Dessutom kommer du att läsa två ämnesnivåer i moderna språk.

Inriktningar

Kultur

Du får fördjupa dina kunskaper om allt som människor skapat genom tiderna.

I ämnet konst och kultur får du en bred orientering om de olika konstnärliga trenderna genom tiderna, från forntid till nutid. Du får också tillfälle att fundera över vad som kan menas med kultur och vad detta begrepp omfattar, till exempel förhållandet mellan etablerade konstformer och populärkultur.

Du får också läsa kända författare från olika epoker, från olika kulturer och från olika delar av världen.

I filosofi fördjupar du dig i olika uppfattningar om verkligheten och skilda kunskapsteorier.

I ämnet psykologi fördjupar du dig i människans beteende, känslor och tankar, både som individ och tillsammans med andra.

Språk

Inriktningen ger dig de största möjligheterna inom gymnasieskolan att lära dig moderna språk.

Du läser ytterligare tre nivåer i moderna språk – totalt fem ämnesnivåer – och erbjuds möjligheten att bredda dina studier genom programfördjupningar och individuellt val.

Undervisningen i ämnet latin – språk och kultur ger dig en inblick i Europas språkliga och kulturella arv. Du får dessutom kunskaper om antikens historia, kultur och föreställningsvärld. Vidare får du kunskap om hur språk utvecklas och förändras och hur man använder språk i olika sammanhang.

Inom programfördjupningar kan du till exempel välja att läsa klassisk grekiska, fler nivåer i latin, svenska, engelska och moderna språk.

TÄNK PÅ!

Studietakten är hög

På det Humanistiska programmet är studietakten högre än vad du är van vid från grundskolan. Räkna därför med att använda mycket tid till läxor och hemarbeten.

Det finns ämnen som ger meritpoäng

Du kan få meritpoäng om du läser fördjupande ämnesnivåer i matematik, engelska, moderna språk och svenskt teckenspråk för hörande. Meritpoäng är bonuspoäng som höjer meritvärdet av ditt gymnasiebetyg vilket ger fördelar vid antagningen till högskolan. Se alla ämnen som ger meritpoäng på sidan 93.

Det är en stor fördel om du redan i din gymnasieexamen är behörig till de utbildningar du vill söka på högskolan. Ta därför alltid reda på vad som gäller för de utbildningar som du är intresserad av.

Programöversikt

Gymnasiegemensamma ämnen.....1.150 p

- Engelska nivå 1, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p
- Historia nivå 1b, 100 p
- Historia nivå 2b, 100 p
- Idrott och hälsa nivå 1, 100 p
- Matematik nivå 1b, 100 p
- Naturkunskap nivå 1b, 100 p
- Religionskunskap nivå 1, 50 p
- Samhällskunskap nivå 1b, 100 p
- Svenska nivå 1, 100 p
- Svenska nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3, 100 p
- eller
- Svenska som andraspråk nivå 1, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 3, 100 p

Programgemensamma ämnen 350 p

- Filosofi nivå 1, 50 p
- Moderna språk, 200 p
- Människans språk nivå 1, 100 p

Inriktningar 400 p

Programfördjupningar 300 p

Gymnasiearbete 100 p

Individuellt val 200 p

Totalt: 2.500 poäng

Inriktningar, 400 p

Kultur

- Filosofi nivå 2, 50 p
- Konst och kultur nivå 1, 100 p
- Konst och kultur nivå 2, 100 p
- Litteratur nivå 1, 100 p
- Psykologi nivå 1, 50 p

Språk

- Latin – språk och kultur nivå 1, 100 p
- Språkämne, 300 p

Programfördjupningar, 300 p

Skolorna kan erbjuda dig följande ämnen:

- Artificiell intelligens
- Bild
- Bildteori
- Dansorientering
- Dansteori
- Digitalt skapande
- Engelska
- Entreprenörskap
- Estetisk kommunikation
- Filmkunskap
- Filosofi
- Fotografisk bild
- Geografi
- Historia
- Humanistisk och samhällsvetenskaplig specialisering
- Internationella relationer
- Journalistiskt skrivande
- Kinesiska – nybörjare
- Kinesiska – grund
- Kinesiska – fortsättning
- Kinesiska – fördjupning
- Klassisk grekiska – språk och kultur
- Kreativt skrivande
- Kreativt skrivande på engelska
- Latin – språk och kultur
- Litteratur
- Matematik
- Matematik – fortsättning
- Medier, journalistik och kommunikation
- Moderna språk – nybörjare
- Moderna språk – grund
- Moderna språk – fortsättning
- Moderna språk – fördjupning
- Modersmålsämnen
- Musik
- Människans språk
- Naturkunskap
- Pedagogik
- Politik och hållbar utveckling
- Psykologi
- Religionskunskap
- Religionskunskap – fördjupning
- Retorik
- Retorik på engelska
- Samhällskunskap
- Scenisk gestaltning
- Sociologi
- Svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare
- Svenskt teckenspråk för hörande – grund
- Svenskt teckenspråk för hörande – fortsättning
- Svenskt teckenspråk för hörande – fördjupning
- Teaterteori
- Textkommunikation
- Tillämpad programmering
- Tävlingsidrott
- Ungdomskunskap
- Visuellt kommunikation

Efter gymnasieskolan

Programmet ger dig en bra grund för fortsatta studier. Du får grundläggande och särskild behörighet för många utbildningar vid högskolan, särskilt inom humaniora, språk och samhällsvetenskap.

Om du vill läsa tekniska eller naturvetenskapliga utbildningar behöver du läsa fler nivåer i matematik och de naturvetenskapliga ämnena.

Du kan även söka utbildningar inom yrkeshögskolan mot till exempel ekonomi, media och turism.

Mer information om dina möjligheter till fortsatta studier finns på sidorna 92–93, där du bland annat kan läsa om antagningsregler till högskolan.

Industritekniska programmet

Inriktningar

- Driftsäkerhet och underhåll
- Processteknik
- Produkt och maskinteknik
- Svetsteknik

Den inriktning du väljer startar i årskurs 1.

För dig som...

vill arbeta med modern teknik som datorer och avancerade styrsystem, varvat med uppgifter som ställer höga krav på hantverksskicklighet.

Du utbildar dig för att till exempel arbeta som:

- mekaniker
- tekniker
- operatör
- svetsare.

Du lär dig...

att arbeta med tillverkning, driftsäkerhet, underhåll och svetsning. Du kan till exempel arbeta med metaller, trä, textilier och kemikalier, inom mikroteknik, tryckning/tryckteknik eller med distribution och lagerhållning.

TÄNK PÅ!

Du får många möjligheter

Programmet innehåller många olika utbildningar som leder till vitt skilda arbetsuppgifter. Högteknologi och hantverksskicklighet är lika värdefulla i många industrier.

Du bör inte ha allergiproblem

Misstänker du att det finns risk för allergi ska du kontakta skolhälsovården innan du bestämmer dig. Att exempelvis vara nickelallergiker och arbeta inom verkstadsindustrin är olämpligt, även om du inte direkt kommer i kontakt med metaller.

Modern teknik och hantverksskunnande

På Industritekniska programmet utvecklar du dina kunskaper och färdigheter inom teknik och tillverkning.

Du kommer att lära dig hur olika material formas och bearbetas, samt hur du använder maskiner och verktyg. Programmet omfattar även kunskaper inom automatisering, svetsning och produktionsteknik.

BRED UTBILDNING

En central del av utbildningen är att säkerställa hög kvalitet genom hela tillverkningsprocessen, från början till slutprodukt. Du får även insikt i hur dina val av material och metoder påverkar miljön och företagets ekonomi. Hållbarhet och resurssparande, både vad gäller råvaror och energi, är en integrerad del av utbildningen.

Programmet täcker också säkerhet och arbetsmiljö, vilket är avgörande för att förebygga olyckor och skapa en trygg arbetsplats. Samarbete och kommunikation är viktiga färdigheter som du kommer att utveckla och ha nytta av i många roller inom industrin.

Industrin utvecklas snabbt, vilket ger dig många spännande möjligheter. Utbildningen ger dig en solid grund för att kunna arbeta inom olika delar av industrin. Du kommer även att vara väl förberedd för att möta nya utmaningar och vidareutbilda dig om det behövs, så att du alltid är efterfrågad på framtidens arbetsmarknad.

Inriktningar

För var och en av inriktningarna finns exempel på vilka yrken de kan leda till. Det är ofta så att utbildningen anpassas till den industri som finns på orten.

Har man kemisk industri anordnas processinriktning med fördjupning inom kemiproduktion, finns det mycket verkstadsindustri anordnas verkstadsutbildning och så vidare.

I programfördjupningen kan du också få möjlighet att läsa biologi, fysik och matematik. Betyg i dessa ämnen ökar dina möjligheter till fortsatta studier. Du kan till exempel utbilda dig till tekniker eller ingenjör.

Driftsäkerhet och underhåll

Under utbildningen får du kunskap om hur du underhåller maskiner och verktyg för att undvika fel och driftstopp.

Eftersom dåligt fungerande utrustning innebär höga kostnader och risker, lär du dig att snabbt hitta och rätta till problem. Du får också träna på att genomföra regelbundet underhåll av utrustningar och anläggningar. Det handlar bland annat om felsökning och analysarbete för att säkerställa driften vid komplexa industrianläggningar.

Exempel på yrken: Underhållstekniker.

Processteknik

Ett arbete i processindustrin innebär ofta att du har ansvar för en del av tillverkningen i en lång kedja av komplicerade tekniska och/eller kemiska moment.

Exempel på processindustrier är massa- och pappersindustri, järnverk och kemisk industri. Vilka yrkesutbildningar som erbjuds beror till stor del på vilka industrier som finns där du bor.

Det finns möjlighet att välja ämnen med en naturvetenskaplig inriktning. Det gäller dig som vill exempelvis arbeta på ett laboratorium.

Exempel på yrken: Laboratorieteknik, processteknik kemi, processteknik life science, processteknik livsmedel.

Produkt och maskinteknik

Inriktningen är för dig som vill arbeta med datorstyrd produktion i verkstadsindustrin eller i andra branscher.

Här lär du dig hantera verktyg för industriutrustningar som bearbetar vissa material, till exempel metall eller trä. Ritningslära och mätmetoder är viktiga delar i utbildningen. Du lär dig hantera verktyg, utrustning och material på ett säkert och miljömedvetet sätt. Inriktningen förbereder dig för arbete som maskinoperatör, men kan också leda till arbeten som innefattar såväl design, tryckning, konstruktion som produktion.

Exempel på yrken: CNC-operatör metall, CNC-operatör trä, grafisk produktion, låsmed, maskinsnickare, sågverkso-peratör, verktygsteknik bearbetning.

Svetsteknik

Du får lära dig att hantera olika typer av svetsutrustningar och tekniker samt att bearbeta plåt.

Utbildningen ger dig färdigheter i att sammanfoga material på flera sätt, och du får träning i att välja den mest lämpliga metoden för varje situation. Dessutom ska du kunna säkerställa att svetsningen håller god kvalitet.

Du får lära dig olika svetsmetoder, som till exempel kälsvets, stumsvets och andra tekniker för att foga samman material.

Exempel på yrken: Svetsare, svetsare mot IW – MIG/MAG, svetsare mot IW – MMA, svetsare mot IW – TIG.

APL

Arbetsplatsförlagt lärande, APL, är den del av utbildningen där du praktiskt förbereder dig för yrket. Du gör din APL på en eller flera arbetsplatser under minst 15 veckor av utbildningstiden.

LÄRLING

På vissa skolor kan du läsa programmet som lärlingsutbildning. Då gör du halva utbildningen i skolan och andra halvan på en arbetsplats. Utbildningen leder till en yrkesexamen och ämnen för grundläggande högskolebehörighet ingår.

Programöversikt

Gymnasiegemensamma ämnen..... 900 p

- Engelska nivå 1, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p
- Historia nivå 1a1, 50 p
- Idrott och hälsa nivå 1, 100 p
- Matematik nivå 1a, 100 p
- Naturkunskap nivå 1a1, 50 p
- Religionskunskap nivå 1, 50 p
- Samhällskunskap nivå 1a1, 50 p
- Svenska nivå 1, 100 p
- Svenska nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3, 100 p

Programgemensamma ämnen 400 p

- Driftsäkerhet nivå 1, 100 p
- Industriell produktion nivå 1, 100 p
- Människan i industrin nivå 1, 100 p
- Produktionsutrustning nivå 1, 100 p

Inriktningar 300-400 p

Programfördjupningar 800-900 p

Gymnasiearbete 100 p

Individuellt val 200 p

Totalt: 2.500-2.800 poäng

Totalpoängen varierar beroende på skolans planering och elevens individuella studieplan.

Ämnen och nivåer som du kan välja bort:

- Svenska nivå 2/
svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3/
svenska som andraspråk nivå 3, 100 p
- Engelska nivå 2 100 p

Om du väljer bort dessa ämnen och nivåer får du inte grundläggande behörighet till högskolan.

Inriktningar, 300-400 p

Driftsäkerhet och underhåll, 400 p

- Driftsäkerhet nivå 2, 100 p
- Mekaniskt underhåll nivå 1, 100 p
- Underhåll - automation nivå 1, 100 p
- Underhåll - elteknik nivå 1, 100 p

Processteknik 400 p

- Industriell produktion nivå 2, 100 p
- Industri tekniska processer nivå 1, 100 p
- Industri tekniska processer nivå 2, 100 p
- Produktionsutrustning 2, 100 p

Produkt och maskinteknik, 300 p

- Datorstyrd produktion nivå 1, 100 p
- Produktionsutrustning nivå 2, 100 p
- Produktutveckling nivå 1, 100 p

Svetssteknik 400 p

- Materialteknik nivå 1, 100 p
- Svetssteknik nivå 1, 100 p
- Svetssteknik nivå 2, 100 p
- Tillverkningsunderlag nivå 1, 100 p

Exempel på yrken

Här ser du exempel på yrken som du kan söka när du är klar med din utbildning.

Driftsäkerhet och underhåll

- Underhållsteknik

Processteknik

- Laboratorieteknik
- Processteknik kemi
- Processteknik life science
- Processteknik livsmedel

Produkt och maskinteknik

- CNC-operatör metall
- CNC-operatör trä
- Grafisk produktion
- Låssmed
- Maskinsnickare
- Sågverksoperatör
- Verktygsteknik bearbetning

Svetssteknik

- Svetsare
- Svetsare mot IW - MIG/MAG
- Svetsare mot IW - MMA
- Svetsare mot IW - TIG

Programfördjupningar, 800-900 p

Skolan kan erbjuda dig följande ämnen:

Artificiell intelligens, automationsteknik, automatiserade system, bild, biologi, bioteknik, bygg- och anläggning, cad, cam, dator- och kommunikationsteknik, datorstyrd produktion, design, distribuerade styrsystem, driftsäkerhet, driftteknik, elektriska kretsar, elektronik, elektronikproduktion, ellära, elmotordrivsystem, elteknik, energiteknik, engelska, entreprenörskap, fotografisk bild, fysik, företagsekonomi, gassvetsning rör, grafisk illustration, grafisk kommunikation, grafisk produktion, hållbart samhällsbyggande, industriautomation, industriell elmotorstyrning, industriell mätteknik, industriell produktion, industriella interna transporter, industri teknisk fördjupning, industri tekniska processer, informationsteknik i automatiserade system, installationsteknik, kemi, konstruktion, laboratorieteknik, ledarskap och organisation, livsmedelshygien, läs- och passerteknik, låsinstallation, matematik, matematik - fortsättning, materialteknik, mekaniskt underhåll, miljö- och energikunskap, miljö- och vattenteknik, människan i industrin, mät- och reglerteknik, naturkunskap, original, reproduktion och prepress, processautomation, produktionsutrustning, produktutveckling, programmering, robotteknik, sammanfogning, svenska eller svenska som andraspråk, svetsmetod MIG/MAG, svetsmetod MMA, svetsmetod TIG, svetssteknik, teknik, teknik - specialisering, tillverkningsunderlag, tillämpad programmering, tillämpat underhåll, träarbete, tävlingsidrott, underhåll - automation, underhåll - elteknik, underhåll - hydraulik och pneumatik, underhåll - pumpteknik, verktygsteknik

Efter gymnasieskolan

Det finns en stor variation av yrken och arbetsområden inom industri teknisk.

Det kan handla om planering och konstruktion och övervakning av tillverkningsprocesser men också om montering och kontroll, installation och underhåll.

Efter utbildningen kan du till exempel arbeta på ett industriföretag som:

- mekaniker
- tekniker
- operatör
- svetsare

FORTSATT STUDIER

Industri tekniska programmet leder till en yrkesexamen som ger dig grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

I programmet ingår även de ämnen du behöver läsa för att nå grundläggande högskolebehörighet. Du kan även läsa in högskolebehörigheten inom det individuella valet eller programfördjupningen.

Du har också möjlighet att välja bort delar av eller hela högskolebehörigheten. I tabellen ovan ser du vilka ämnen det handlar om. Om du väljer bort högskolebehörigheten kan du fortfarande nå en yrkesexamen och grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

BLI BEHÖRIG TILL ETT NATIONELLT PROGRAM

Introduktionsprogrammen

Inriktningar

- Programinriktat val
- Yrkesintroduktion
- Individuellt alternativ
- Språkintröduktion

För dig som...

saknar behörighet och vill få möjlighet att komma in på ett nationellt program eller som vill få en yrkesutbildning som kan leda till arbete.

Du lär dig...

för att få de kunskaper och betyg du behöver för att komma in på ett nationellt program. Du kan också få praktisera på gymnasieskolan eller på olika arbetsplatser. Målet för dig är att kunna söka till ett nationellt gymnasieprogram eller utbilda dig inom ett yrkesområde.

Du står i centrum

Introduktionsprogrammen ska ge dig bästa möjliga hjälp att bli behörig till ett nationellt program eller att komma ut och arbeta eller studera vidare på annat håll.

Det finns fyra program med olika inriktningar. Vilket program du kan gå beror bland annat på dina behov och intressen och vad har för mål med utbildningen. Din studie- och yrkesvägledare kan hjälpa dig att ta reda på vad som kan passa dig. Här kommer en beskrivning av de program som varje kommun är skyldig att erbjuda elever som saknar behörighet.

Programinriktat val

Programinriktat val är utformat för dig som är inriktad på ett nationellt program och är nära att bli behörig.

Tanken är att du så snart som möjligt ska kunna börja på ditt önskade program. I de flesta kommunerna läser du tillsammans med eleverna på ditt önskade program men du får extra stöd och hjälp för att så snart som möjligt bli behörig.

Hemkommunen ska se till att de elever som är behöriga till Programinriktat val kan söka programmet. Programinriktat val kan vara inriktat mot ett yrkesprogram eller ett högskoleförberedande program.

Behörighetskrav till Programinriktat val

- Lägst betyget E i svenska/svenska som andraspråk + engelska eller matematik + 4 ämnen.
- eller
- Lägst betyget E i svenska/svenska som andraspråk + engelska + matematik + 3 ämnen.

OBS! I de flesta kommuner får du söka till dessa utbildningar på samma sätt som du söker till ett nationellt gymnasieprogram. Du anger utbildningen som ett alternativ ifall du inte blir behörig till ett nationellt program.

Yrkesintroduktion

Den här utbildningen är för dig som vill skaffa dig de betyg du behöver för att komma in på Programinriktat val eller ett yrkesprogram. Yrkesintroduktion är en yrkesinriktad utbildning för dig som vill gå ett yrkesprogram eller vill söka arbete.

Du får undervisning i grundskoleämnena så du kan läsa upp dina betyg. I utbildningen ingår också att läsa ämnen från gymnasieskolans nationella program. Skolan kan också erbjuda dig att läsa ämnen från yrkespaket som hör till de olika yrkesprogrammen.

Individuellt alternativ

På Individuellt alternativ får du stöd och motivation att hitta din väg för att läsa vidare i gymnasieskolan, hitta annan utbildning eller börja arbeta. Du får en utbildning anpassad efter vad som passar dig. Det kan vara studier, praktik på en arbetsplats eller annat som du önskar och har behov av.

Språkintröduktion

Programmet är utformat för dig som behöver läsa svenska och vill ha godkända betyg i andra ämnen för att söka ett nationellt program.

Du läser svenska eller svenska som andraspråk och andra ämnen som du behöver betyg i för att komma vidare i din utbildning. Du förbereder dig för att läsa vidare i gymnasieskolan, på komvux eller annan utbildning.

Naturbruks- programmet

Inriktningar

- Djurvård
- Hästhållning
- Lantbruk
- Naturturism
- Skogsbruk
- Trädgård

Den inriktning du väljer startar i årskurs 1.

För dig som...

vill utbilda dig för yrken inom exempelvis:

- jordbruk
- skogsbruk
- djurvård
- hästhållning
- naturturism
- odling
- andra verksamheter som hör till naturbruk.

Du lär dig...

om växter och djur och om samspelet mellan människan och naturen – både i teori och praktik. Du får kunskap om mångfald och hållbarhet och hur olika verksamheter påverkar naturen.

Om du redan vet vilket område du vill fokusera på, kan det vara en fördel att välja en skola som erbjuder just den inriktningen och fördjupningen du är intresserad av. Du har möjlighet att söka till alla naturbruksgymnasier inom ditt län.

TÄNK PÅ!

Omväxlande arbete som kräver god fysisk hälsa

Du ska kunna lite av varje, från arbete med ekonomi och bokföring till att sköta djur, flytta hö och annat fysiskt arbete. Arbetet sker under alla årstider och i alla typer av väder. Om du har problem med astma, allergier eller rygg bör du prata med skolhälsovården.

Du kanske får flytta hemifrån

Skolor med naturbruksprogram ligger ofta i lantlig miljö. Det kan innebära att du behöver flytta hemifrån och bo inackorderad på skolan. Kontakta den skola som du tänker söka till och ta reda på kostnader med mera. Läs mer under rubriken Studieekonomi på sidan 9.

Djur och natur

Du får lära dig hur vi tar hand om och använder naturens resurser, som skog, vatten, växter och djur.

Genom utbildningen utvecklar du en förståelse för hur naturen fungerar och vilken påverkan vi människor har på den. Du får dessutom kunskap om hållbarhet och miljö, samt hur vi kan använda naturens resurser på ett sätt som inte skadar dem. Det ingår också praktiska moment där du arbetar inom olika yrkesmiljöer, till exempel djurvård, odling eller skogsbruk.

GRUNDEN INOM NATURBRUK

Alla elever får en introduktion till naturbrukets miljöer och de yrken som finns inom området. Du lär dig om djurhållning, växtodling och skogsförvaltning samt grundläggande biologiska processer. Miljömedvetenhet och biologisk mångfald är centrala teman.

ANVÄNDA KUNSKAPER PRAKTISKT

Du får göra laborationer i skolan och fältstudier i naturen. Här ingår även att till exempel sköta djur, så och skörda olika grödor och växter eller att fälla träd och ta hand om virke. I mycket av det du läser

och praktiserar ingår också kunskaper om arbetsmiljö och att arbeta på ett säkert sätt för att undvika olyckor och skador.

MASKINER OCH UTRUSTNING

Du får använda olika verktyg, basmaskiner och tekniska hjälpmedel inom naturbruksområdet. Du lär dig också om den moderna datoriserade utrustningen som idag finns inom naturbruket.

ENTREPRENÖRSKAP

Eftersom många inom naturbruket driver egna företag, får du också kunskap om entreprenörskap och affärsutveckling. Detta ger dig färdigheter att både arbeta som anställd eller starta eget företag efter examen.

NATURVETENSKAPLIGA ÄMNEN

Du läser biologi som programgemensamt ämne och har möjlighet att läsa fysik, kemi och matematik i programfördjupningen. Dessa ämnen ger dig behörighet till högskolestudier inom naturvetenskap med koppling till naturbruket. Det är många naturbruksskolor som erbjuder paket av ämnen för dig som är inriktad mot fortsatta studier på högskolan.

Inriktningar

Djurvård

Du lär dig om skötsel och vård av olika djur. Det handlar om djur inom jordbruket, djurparksdjur och sällskapsdjur.

Under utbildningen läser du om olika djurarters egenskaper, behov och skötsel. Du får kunskap om husdjurens biologi och ursprung och lär dig hur du ska sköta och hantera djuren. Det är också viktigt att du har kunskap om hygien, desinfektion, smittsamma sjukdomar och smittvägar.

Exempel på yrken: Arbete med hund, djurvårdare inom djurens hälso- och sjukvård, djurvårdare inom forskningsdjur.

Hästhållning

Hästar har stor betydelse för många människor i olika sammanhang.

På den här inriktningen får du lära dig hur du tar hand om hästar, från utfordring till skötsel av stall och utrustning. Du får också fördjupad förståelse för hur man arbetar med hästar på ett säkert och etiskt sätt. Kunskaperna du får med dig förbereder dig för yrken som hästskötare inom hästsport, fritidsverksamhet eller skötsel av arbetshästar.

Exempel på yrken: Hästskötare med inriktning mot ridning, hästskötare med inriktning mot trav.

Lantbruk

Här får du grunderna för att driva ett modernt jordbruk.

Du lär dig jordbearbetning, växtnäringstillförsel, skörd, transport och lagring av grödor under olika förhållanden och med lämplig teknik. Det gäller att känna till egenskaperna för olika jordarter och grödor och hur de ska skötas.

Vidare får du insikter i lantbruksdjurens egenskaper, behov och skötsel. Här ingår anatomi och fysiologi samt grundläggande kunskaper om djurskyddsbestämmelser. Du får även lära dig om foder, näringsfysiologi och hur man förebygger vanliga sjukdomar.

Exempel på yrken: Arbete med lantbrukets växtodling, arbete med lantbruksdjur, arbete med lantbruksmaskiner.

Naturturism

Här är naturupplevelsen i centrum och du får bland annat lära dig att guida grupper och leda aktiviteter i naturen.

Du lär dig om naturens mångfald och hur du kan utveckla hållbara och minnesvärda upplevelser för olika målgrupper. Under utbildningen får du också utveckla din förmåga att leda, kommunicera och ge god service. En viktig del är att du får planera och genomföra naturturismaktiviteter och samtidigt lära dig säkerhet vid användning av utrustning samt vid olycksfall. Utbildningen täcker även skötsel av anläggningar och miljöer för naturturism.

Exempel på yrken: Arbete inom naturturism.

Skogsbruk

På inriktningen får du grundläggande kunskaper i skogs-skötsel, fordonsteknik och virkesbehandling.

Du lär dig hur man gör markundersökningar, rensar hyggen, planterar, röjer och stämplar skog. Dessutom får du lära dig att göra volym- och prisberäkningar för virke samt att arbeta utifrån en skogsbruksplan.

Under utbildningen får du också lära dig att använda motorredskap, maskiner och fordon på ett yrkesmässigt och säkert sätt. Skogen är en förnybar resurs, och du får kunskaper om hållbart skogsbruk så att du kan arbeta långsiktigt och ansvarsfullt.

Exempel på yrken: Arbete med skogsmaskinservice, skogsvårdare, arbete med viltförvaltning.

Trädgård

Här får du kunskap om hur man odlar frukter, grönsaker och blommor, både för hand och med hjälp av maskiner och verktyg.

Du får erfarenhet av att arbeta både i växthus och på friland, där du lär dig om jordbearbetning, gödsling, förökning och att odla plantor till färdig produkt. Du kan också välja att fokusera på miljövänlig alternativodling eller blomsterbindning. Utbildningen ger också möjligheter att fördjupa dig i natur- och landskapsvård, trädgårdsanläggning och skötsel av utemiljöer.

Exempel på yrken: Trädgårdsarbetare med inriktning mot odling, trädgårdsarbetare med inriktning mot skötsel av utemiljöer, trädgårdsarbetare med inriktning mot trädgårdsanläggning.

APL

Arbetsplatsförlagt lärande, APL, är den del av utbildningen där du praktiskt förbereder dig för yrket. Du gör din APL på en eller flera arbetsplatser under minst 15 veckor av utbildningstiden.

LÄRLING

På vissa skolor kan du läsa programmet som lärlingsutbildning. Då gör du halva utbildningen i skolan och andra halvan på en arbetsplats. Utbildningen leder till en yrkesexamen och ämnena för grundläggande högskolebehörighet ingår.

Programöversikt

Gymnasiegemensamma ämnen....900 p

- Engelska nivå 1, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p
- Historia nivå 1a1, 50 p
- Idrott och hälsa nivå 1, 100 p
- Matematik nivå 1a, 100 p
- Naturkunskap nivå 1a1, 50 p
- Religionskunskap nivå 1, 50 p
- Samhällskunskap nivå 1a1, 50 p
- Svenska nivå 1, 100 p
- Svenska nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3, 100 p

Programgemensamma ämnen 400 p

- Biologi nivå 1, 100 p
- Entreprenörskap nivå 1, 100 p
- Naturbruk nivå 1, 200 p

Inriktningar 500-700 p

Programfördjupningar 500-700 p

Gymnasiearbete 100 p

Individuellt val 200 p

Totalt: 2.500-2.800 poäng

Totalpoängen varierar beroende på skolans planering och elevens individuella studieplan.

Ämnen och nivåer som du kan välja bort:

- Svenska nivå 2/
svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3/
svenska som andraspråk nivå 3, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p

Om du väljer bort dessa ämnen och nivåer får du **inte** grundläggande behörighet till högskolan.

Inriktningar, 500-700 p

Djurvård

- Djurhållning - sällskapsdjur nivå 1, 100 p
- Djurvård inom djurens hälso- och sjukvård nivå 1, 100 p
- Hundkunskap nivå 1, 100 p
- Sällskapsdjur nivå 1, 200 p

Hästhållning

- Djurhållning - häst nivå 1, 100 p
- Hästkunskap nivå 1, 100 p
- Hästkunskap nivå 2, 100 p
- Hästkunskap nivå 3, 100 p
- Körning med häst nivå 1, 100 p
- Maskiner och teknisk utrustning inom naturbruk nivå 1, 100 p

Lantbruk

- Byggnadsunderhåll inom lantbruk nivå 1, 100 p
- Djurhållning - lantbruksdjur nivå 1, 100 p
- Lantbruksdjur nivå 1, 100 p
- Maskiner och teknisk utrustning inom naturbruk nivå 1, 100 p
- Maskiner och teknisk utrustning inom naturbruk nivå 2, 100 p
- Växtodling nivå 1, 100 p
- Växtodling nivå 2, 100 p

Naturturism

- Ekologi i naturbruksmiljöer nivå 1, 100 p
- Motor- och röjmotorsåg nivå 1, 100 p
- Naturturism nivå 1, 100 p
- Naturturism nivå 2, 100 p
- Naturturism nivå 3, 100 p
- Terrängtransporter nivå 1, 100 p

Skogsbruk

- Motor- och röjmotorsåg nivå 1, 100 p
- Skogsmaskiner nivå 1, 100 p
- Skogsproduktion nivå 1, 100 p
- Skogsproduktion nivå 2, 100 p
- Skogsvård nivå 1, 100 p
- Skogsvård nivå 2, 100 p
- Terrängtransporter nivå 1, 100 p

Trädgård

- Maskiner och teknisk utrustning inom naturbruk nivå 1, 100 p
- Skötsel av utemiljöer nivå 1, 200 p
- Trädgårdsanläggning nivå 1, 100 p
- Trädgårdsodling nivå 1, 200 p
- Växtkunskap nivå 1, 100 p

Programfördjupningar, 500-700 p

Skolan kan erbjuda dig följande ämnen:

Aktiviteter och upplevelser, aktivitetsledarskap, artificiell intelligens, besöksnäringen, bevarandebiologi, biodling, byggnadsunderhåll inom naturbruk, djur för forskningsändamål, djur i zoohandel, djurhållning - häst, djurhållning - lantbruksdjur, djurhållning - sällskapsdjur, djurparksdjur, djurvård inom djurens hälso- och sjukvård, energiteknik, engelska, företagsekonomi, försäljning och kundservice, geografi, grävmaskiner, guidning i naturbruksmiljöer, hjullastare, hundkunskap, hästkunskap, information och kommunikation, jakt och viltvård, kattkunskap, kemi, körning med häst, lantbruksdjur, livsmedelshygien, maskiner och teknisk utrustning inom naturbruk, matematik, matematik - fortsättning, matlagning, motor- och röjmotorsåg, natur- och landskapsvård, naturturism, politik och hållbar utveckling, pålsvård och hundfrisering, ridning, samhällskunskap, service och bemötande, serviceteknik - naturbruk, skogsmaskiner, skogsproduktion, skogsvård, skötsel av utemiljöer, småskalig skogsteknik, svenska eller svenska som andraspråk, sällskapsdjur, terrängtransporter, tillämpad programmering, travkunskap, trädgårdsanläggning, trädgårdsodling, tävlingsidrott, växthusteknik, växtkunskap, växtodling

Exempel på yrken

Här ser du exempel på yrken som du kan söka när du är klar med din utbildning.

Djurvård

- Arbete med hund
- Djurvårdare inom djurens hälso- och sjukvård
- Djurvårdare inom forskningsdjur

Hästhållning

- Hästskötare med inriktning mot ridning
- Hästskötare med inriktning mot trav

Lantbruk

- Arbete med lantbrukets växtodling
- Arbete med lantbruksdjur
- Arbete med lantbruksmaskiner

Naturturism

- Arbete inom naturturism

Skogsbruk

- Arbete med skogsmaskinservice
- Skogsvårdare
- Arbete med viltförvaltning

Trädgård

- Trädgårdsarbetare med inriktning mot odling
- Trädgårdsarbetare med inriktning mot skötsel av utemiljöer
- Trädgårdsarbetare med inriktning mot trädgårdsanläggning

Efter gymnasieskolan

Du har många olika möjligheter till arbete och studier efter Naturbruksprogrammet. Dina möjligheter beror till stor del på vilka ämnen du läser.

När du är färdigutbildad kan du till exempel börja arbeta som lantbrukare, djurvårdare, trädgårdsmästare, hästskötare, park- och trädvårdare, jägmästare, skogsmaskinförare, naturguide.

FORTSATTA STUDIER

Naturbruksprogrammet leder till en yrkesexamen som ger dig grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

I programmet ingår även de ämnen du behöver läsa för att nå grundläggande högskolebehörighet. Du kan även läsa in högskolebehörigheten inom det individuella valet eller programfördjupningen.

Du har också möjlighet att välja bort delar av eller hela högskolebehörigheten. I tabellen ovan ser du vilka ämnen det handlar om. Om du väljer bort högskolebehörigheten kan du fortfarande nå en yrkesexamen och grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

Naturvetenskapsprogrammet

Inriktningar

- Naturvetenskap
- Naturvetenskap och samhälle

För dig som...

vill ha en utbildning som lägger grunden för högskolestudier inom naturvetenskapliga, tekniska och samhällsvetenskapliga områden. Du får dessutom behörighet att söka högskoleutbildningar inom många andra områden.

Du lär dig...

främst matematik, fysik, kemi och biologi, men läser även nivåer i många andra ämnen. Det finns även en inriktning där du får kombinera kunskaperna inom naturvetenskap med kunskaper inom geografi och samhällskunskap.

Matematik och naturvetenskap

Utbildningens karaktärsämnen är matematik, fysik, kemi och biologi.

Du lär dig matematik och utvecklar förmågan att analysera problem som du löser steg för steg. Under arbetets gång dokumenterar du noggrant varje steg för att tydligt kunna följa din lösning.

Många nya formler kommer att introduceras. Det är viktigt att du både förstår dem och kan härleda (bevisa) dem. Fokus ligger inte på att memorera, utan på att verkligen förstå vad du gör när du använder dem. Genom detta tränar du upp din analytiska förmåga.

I de naturvetenskapliga ämnena får du använda dig av ekvationer, funktioner, statistik och gränsvärde. Till exempel när du ska beräkna acceleration, friktion, tyngder eller koncentration av kemiska ämnen.

I fysik nivå 1b läser du bland annat om rörelse, energi och värme, ljus, elektricitet och materiens uppbyggnad av mindre beståndsdelar.

I ämnet kemi lär du dig om olika ämnens uppbyggnad, egenskaper och reaktioner. Du lär dig att tolka och skriva kemiska form-

ler. Kunskaperna ska dessutom hjälpa dig att ta ställning i viktiga frågor som resursanvändning, produktval, avfallshantering och återvinning.

I ämnet biologi läser du om de vetenskapliga teorierna om livets uppkomst och mångfald. Du ska förstå uppbyggnaden och funktionen av ett ekosystem. Det handlar också om arvets och miljöns betydelse för individens egenskaper. Vid studiet av genteknik behandlas även etiska frågeställningar.

TEORI OCH UNDERSÖKNINGAR

Under utbildningen varvas teori med praktiska moment som laborationer och fältstudier. Du får undersöka olika naturvetenskapliga fenomen genom att ställa upp problem, hypoteser och göra iakttagelser. Det utvecklar din förmåga att dra slutsatser och lösa problem, samtidigt som din kreativitet stärks.

SPRÅK OCH SAMHÄLLSÄMNEN

Språkkunskaperna är värdefulla både i arbetslivet och i högre studier, där mycket kurslitteratur kan vara på engelska. De olika samhällsorienterande ämnen du läser ger dig en bred allmänbildning som är användbar i både privatlivet och arbetslivet.

TÄNK PÅ!

Studietakten är hög

På Naturvetenskapsprogrammet är studietakten högre än vad du är van vid från grundskolan. Räkna därför med att använda mycket tid till läxor och hemarbeten.

Det finns ämnen som ger meritpoäng

Du kan få meritpoäng om du läser fördjupande ämnesnivåer i matematik, engelska och moderna språk. Meritpoäng är bonuspoäng som höjer meritvärdet av ditt gymnasiebetyg vilket ger fördelar vid antagningen till högskolan. Se alla ämnen som ger meritpoäng på sidan 93.

Det är en stor fördel om du redan i din gymnasieexamen är behörig till de utbildningar du vill söka på högskolan. Ta därför alltid reda på vad som gäller för de utbildningar som du är intresserad av.

Inriktningar

Naturvetenskap

Inriktningen ger dig en naturvetenskaplig grundutbildning med många möjligheter till fortsatta studier.

Biologi nivå 2 handlar om hur virus och celler är uppbyggda och fungerar. Du läser humanfysiologi, om hur organsystem i kroppen samverkar och regleras. Ämnet handlar också om molekylärbiologi och genteknik.

I kemi nivå 2 fördjupar du dina kunskaper inom organisk kemi och biokemi. Biokemi handlar om de reaktioner som sker i våra celler, både cellernas energiförsörjning samt deras förökning, där DNA spelar en stor roll. Kemi nivå 2 innehåller också analytisk kemi, där man bestämmer hur mycket av ett visst ämne som ett prov innehåller.

Både biologi nivå 2 och kemi nivå 2 krävs för att få behörighet till läkar-, tandläkar-, veterinär- och optikerutbildningarna.

Fysik nivå 2 handlar bland annat om elektromagnetism och universums utveckling och struktur. Du ska förstå hur man arbetar med modeller och teorier för att förklara och förenkla verkligheten.

Du läser även matematik – fortsättning nivå 2 som ger behörighet till matematikintensiva utbildningar inom högskolan som till exempel utbildningarna till civilingenjör.

Naturvetenskap och samhälle

Här kompletterar du kunskaperna i matematik och naturvetenskap med geografi och samhällskunskap.

I ämnet geografi lär du dig förstå hur människan samverkar med de förutsättningar som naturen ger. Det gäller frågor som överlevnad, resursanvändning och miljöpåverkan. Här får du tänka igenom vilka konsekvenser som olika handlingar innebär, till exempel det ömsesidiga beroendet i vår globala värld.

I samhällskunskapsämnet lär du dig mer om hur vårt samhälle är organiserat, hur beslut fattas, om lagstiftning och hur vår demokrati fungerar. Dessutom får du en introduktion till grundläggande nationalekonomiska teorier, vilket ger dig bättre förutsättningar att ta ställning i viktiga frågor som till exempel miljölagstiftning.

Du får även välja att läsa ett av de naturvetenskapliga ämnena biologi nivå 2, kemi nivå 2 och fysik nivå 2.

Programöversikt

Gymnasiegemensamma ämnen..... 1.050 p

- Engelska nivå 1, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p
- Historia nivå 1b, 100 p
- Idrott och hälsa nivå 1, 100 p
- Matematik nivå 1c, 100 p
- Matematik nivå 2c, 100 p
- Religionskunskap nivå 1, 100 p
- Samhällskunskap nivå 1b, 100 p
- Svenska nivå 1, 100 p
- Svenska nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3, 100 p
- eller
- Svenska som andraspråk nivå 1, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 3, 100 p

Programgemensamma ämnen550 p

- Biologi nivå 1, 100 p
- Fysik nivå 1b, 150 p
- Kemi nivå 1, 100 p
- Matematik – fortsättning nivå 1c, 100 p
- Moderna språk, 100 p

Inriktningar 300–400 p

Programfördjupningar200–300 p

Gymnasiearbete 100 p

Individuellt val 200 p

Totalt: 2.500 poäng

Inriktningar, 300–400 p

Naturvetenskap, 400 p

- Biologi nivå 2, 100 p
- Fysik nivå 2, 100 p
- Kemi nivå 2, 100 p
- Matematik – fortsättning nivå 2, 100 p

Naturvetenskap och samhälle, 300 p

- Ett naturvetenskapligt ämne, 100 p
- Geografi nivå 1, 100 p
- Samhällskunskap nivå 2, 100 p

Programfördjupningar, 200–300 p

Skolan kan erbjuda dig följande ämnen:

- Artificiell intelligens
- Biologi
- Bioteknik
- Digitalt skapande
- Engelska
- Entreprenörskap
- Filosofi
- Fysik
- Fysik – fördjupning
- Företagsekonomi
- Geografi
- Historia
- Humanistisk och samhällsvetenskaplig specialisering
- Hållbart samhällsbyggande
- Hälsa och välbefinnande
- Informationsteknik
- Internationell ekonomi
- Internationella relationer
- journalistiskt skrivande
- Kemi
- Kinesiska – nybörjare
- Kinesiska – grund
- Kinesiska – fortsättning
- Kinesiska – fördjupning
- Konst och kultur
- Kost och hälsa
- Kreativt skrivande
- Kreativt skrivande på engelska
- Ledarskap och organisation
- Litteratur
- Matematik – fortsättning
- Matematik – fördjupning
- Matematik – specialisering B
- Matematik – specialisering C
- Miljö- och energikunskap
- Moderna språk – nybörjare
- Moderna språk – grund
- Moderna språk – fortsättning
- Moderna språk – fördjupning
- Naturvetenskaplig specialisering
- Politik och hållbar utveckling
- Programmering
- Psykologi
- Religionskunskap
- Retorik
- Retorik på engelska
- Samhällskunskap
- Teknik
- Teknik – specialisering
- Tillämpad programmering
- Tillämpad psykologi
- Träningsslära
- Tävlingsidrott
- Webbutveckling

Efter gymnasieskolan

Naturvetenskapsprogrammet ger dig de mest omfattande möjligheterna till fortsatta studier.

Programmet ger dig en bra grund för fortsatta högskolestudier inom naturkunskap, teknik, samhällsvetenskap och många andra områden. Du får grundläggande och särskild behörighet till högskolestudier och kunskaper som är till stor nytta vad du än väljer att göra i livet. Prata med din studie- och yrkesvägledare om hur kan lägga upp planerna inför fortsatta studier.

Du kan även söka utbildningar inom yrkeshögskolan inom exempelvis ekonomi, media och turism.

Mer information om dina möjligheter till fortsatta studier finns på sidorna 92–93, där du bland annat kan läsa om antagningsregler till högskolan.

Restaurang- och livsmedelsprogrammet

Inriktningar

- Bageri och konditori
- Kök och servering

För dig som...

vill arbeta med att laga mat på restaurang, baka bröd eller med försäljning av mat och dryck. Det är viktigt med samarbete, att bemöta gäster och ge bra service och att vara noga med hygien då du handskas med livsmedel.

Du utbildar dig för att arbeta som

- kock
- servitör
- bagare
- försäljare av olika livsmedelsprodukter.

Du lär dig...

- laga mat
- servera
- baka
- göra konditorivaror som till exempel choklad och konfektyrer.

Du ska göra din del av arbetet för att skapa en positiv upplevelse för gästerna, från att de anländer tills att de lämnar. Här ingår en mix av kunskaper som till exempel service, mat och dryck, ljus och ljud, näringslära, specialkost och alkoholhantering.

TÄNK PÅ!

Snygg presentation

Du får använda din fantasi när du lägger upp maten, dekorerar ett bakverk eller exponerar varor i en butik. Om en matvara eller en skyltning ser apptilig ut, höjer det också smaken och försäljningen.

Hygien är viktigt

Hygien är viktigt när det gäller livsmedel, både när man framställer, lagrar, fraktar och säljer matvaror.

Du ska ha bra fysik

Det kan förekomma tunga lyft och obehagliga arbetsställningar även om tekniken gör framsteg som leder till bättre arbetsförhållanden. Är du allergiker kan du få problem med både metaller och mjöl. Är du osäker om något ska du kontakta skolhälsovården.

Restaurang och bageri

När vi äter ute, beställer hem mat eller handlar bröd i bageriet förväntar vi oss att maten är tillagad med omsorg. Den ska vara gjord på bra råvaror, ha en apptilig presentation och vara både god och näringsrik. Vi vill också mötas av trevlig och serviceinriktad personal.

Under utbildningen får du lära dig alla momenten från råvara till färdig maträtt eller bakverk. När du dekorerar ett bakverk eller lägger upp en rätt får du möjlighet att uttrycka din kreativitet och skaparglädje. Du får även kunskap om olika råvarors egenskaper, näringsinnehåll samt hur de bäst hanteras och förvaras. Dessutom ingår grundläggande kunskaper om betydelsen av god personlig hygien och de regler som styr livsmedelshygien.

ARBETE I GRUPP

I ett restaurangkök eller bageri är lagarbete viktigt. Här samarbetar alla för att maten ska smaka gott, ser inbjudande ut och blir färdig i tid.

SERVICE ÄR VIKTIGT

Du får träna på att ta emot gäster med ett varmt och professionellt bemötande. Genom att ge förslag kring mat och dryck, svara på frågor om ingredienser och tillagning och hjälpa till vid behov av specialkost, utvecklar du din servicekompetens.

Många skolor har egna restauranger eller butiker där du får praktisk erfarenhet av att laga mat eller baka. Du får också ta emot beställningar och servera mat till betalande gäster.

OLIKA YRKEN OCH FÖRETAG

Du får praktisk erfarenhet av matlagning, service och försäljning, vilket öppnar dörarna till yrken som kock, servitör eller konditor. Denna erfarenhet kan leda till arbete på restauranger, bagerier, caféer, livsmedelsleverantörer eller cateringföretag.

INTERNATIONELL BRANSCH

Du utbildar dig inom en global bransch som ständigt influeras av olika kulturer och mattraditioner. Det finns också många möjligheter att arbeta och studera utomlands, vilket ger dig en bred internationell kompetens.

Inriktningar

Bageri och konditori

Du får en inblick i hur råvaror som mjöl framställs och lär dig tekniker för att baka olika sorters bröd och konditorivaror, som exempelvis choklad och konfektyr.

Genom att följa recept och välja rätt ingredienser får du färdigheter i att skapa bröd och bakverk som både smakar gott och ser inbjudande ut.

I många skolor finns egna butiker där du får sälja dina bakverk och bröd, vilket ger dig praktisk erfarenhet av kundservice och redovisning. Utbildningen ger också kunskaper om hur man packar, förvarar och fraktar livsmedel på ett korrekt sätt.

Exempel på yrken: Bagare, konditor.

Kök och servering

Du förbereder dig för arbete i både kök och servering.

Här lär du dig att skriva matsedlar, välja råvaror, planera arbetsflödet och laga mat snabbt och effektivt. I skolans restaurang får du tillaga och servera rätter till betalande gäster.

Förutom varmrätter får du också lära dig att förbereda smörgåsar, snittar, sallader, kalla såser och desserter. Presentationen av maten är lika viktig som smaken, och du tränar på att garnera och lägga upp maten på ett sätt som förhöjer upplevelsen.

Utvecklingen mot anpassad kost ger dig möjlighet att laga näringsrika och smakfulla maträtter som passar olika kostbehov, exempelvis för personer med särskilda önskemål om mat eller matintoleranser som gluten eller diabetes.

Servering är en del av utbildningen, där du får lära dig att arbeta som servitör. Du får träning i att ta emot beställningar, servera mat och dryck samt ge råd om menyer och dryckesval. Du har även ansvar för bord, notor och att matsalen är välkomnande.

Exempel på yrken: Kock, servering.

APL

Arbetsplatsförlagt lärande, APL, är den del av utbildningen där du praktiskt förbereder dig för yrket. Du gör din APL på en eller flera arbetsplatser under minst 15 veckor av utbildningstiden.

LÄRLING

På vissa skolor kan du läsa programmet som lärlingsutbildning. Då gör du halva utbildningen i skolan och andra halvan på en arbetsplats. Utbildningen leder till en yrkesexamen och ämnena för grundläggande högskolebehörighet ingår.

Programöversikt

Mer information på
programvaljaren.se

Gymnasiegemensamma ämnen..... 900 p

- Engelska nivå 1, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p
- Historia nivå 1a1, 50 p
- Idrott och hälsa nivå 1, 100 p
- Matematik nivå 1a, 100 p
- Naturkunskap nivå 1a1, 50 p
- Religionskunskap nivå 1, 100 p
- Samhällskunskap nivå 1a1, 50 p
- Svenska nivå 1, 100 p
- Svenska nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3, 100 p eller
- Svenska som andraspråk nivå 1, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 3, 100 p

Programgemensamma ämnen 400 p

- Livsmedels- och näringskunskap nivå 1, 100 p
- Måltid och bransch nivå 1, 200 p
- Måltid och bransch nivå 2, 100 p

Inriktningar 300 p

Programfördjupningar 900 p

Gymnasiearbete 100 p

Individuellt val 200 p

Totalt: 2.500-2.800 poäng

Totalpoängen varierar beroende på skolans planering och elevens individuella studieplan.

Ämnen och nivåer som du kan välja bort:

- Svenska nivå 2/
svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3/
svenska som andraspråk nivå 3, 100 p
- Engelska nivå, 2 100 p

Om du väljer bort dessa ämnen och nivåer får du **inte** grundläggande behörighet till högskolan.

Inriktningar, 300 p

Bageri och konditori, 300 p

- Bageri nivå 1, 100 p
- Choklad och konfektyr nivå 1, 100 p
- Konditori nivå 1, 100 p

Kök och servering, 300 p

- Mat och dryck i kombination nivå 1, 100 p
- Matlagning nivå 1, 100 p
- Servering nivå 1, 100 p

Exempel på yrken

Här ser du exempel på yrken som du kan söka när du är klar med din utbildning.

Bageri och konditori

- Bagare
- Konditor

Kök och servering

- Kock
- Servering

Programfördjupningar, 900 p

Skolan kan erbjuda dig följande ämnen:

Artificiell intelligens, bageri, barteknik och ansvarsfull alkoholservering, besöksnäringen, brödbaserade caféluncher, charkuteri, choklad och konfektyr, engelska, entreprenörskap, färsvarar och delikatesser, försäljning och kundservice, kinesiska - nybörjare, kinesiska - grund, kinesiska - fortsättning, konditori, ledarskap och organisation, mat och dryck i kombination, matlagning, moderna språk - nybörjare, moderna språk - grund, moderna språk - fortsättning, servering, styckning, svenska eller svensk som andraspråk, tillämpad programmering, tävlingsidrott

Efter gymnasieskolan

Du kan söka arbete på restauranger, storkök, bagerier och livsmedelsbutiker.

Försäljning är en stor näringsgren. Livsmedelsföretag, stora matbutiker och småbutiker behöver alla arbetskraft med säljvana och produktkännedom.

I bageribranschen får du räkna med att börja mycket tidigt på morgonen. Om du arbetar inom handeln gäller affärstider, vilket kan innebära kvälls- och helgarbete.

Inom några av yrkena i branschen kan du avlägga gesällprov när du fått mer erfarenhet och kunskaper.

FORTSATT STUDIER

Restaurang- och livsmedelsprogrammet leder till en yrkesexamen som ger dig grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

I programmet ingår även de ämnen du behöver läsa för att nå grundläggande högskolebehörighet. Du kan även läsa in högskolebehörigheten inom det individuella valet eller programfördjupningen.

Du har också möjlighet att välja bort delar av eller hela högskolebehörigheten. I tabellen ovan ser du vilka ämnen det handlar om. Om du väljer bort högskolebehörigheten kan du fortfarande nå en yrkesexamen och grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

Samhällsvetenskapsprogrammet

Inriktningar

- Beteendevetenskap
- Medier, journalistik och kommunikation
- Samhällsvetenskap

För dig som...

vill förbereda dig för högskolestudier inom samhällsvetenskapliga områden, till exempel:

- juridik
- kommunikation
- psykologi
- språk
- statsvetenskap
- utbildning.

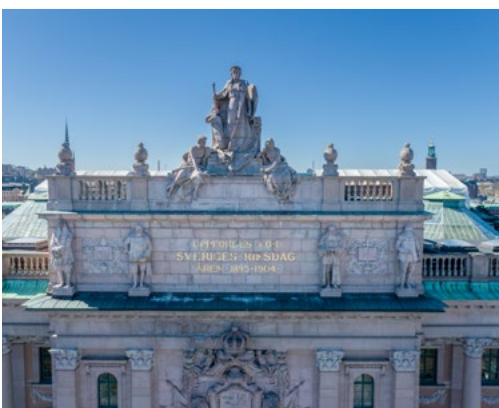
Du lär dig...

hur samhället organiseras, styrs, och förändras och vad som lagt grunden till dagens samhälle.

Du lär dig bland annat om:

- relationer och ledarskap
- mänskliga rättigheter
- demokrati
- ekonomi
- mediernas roll i samhället
- hållbart samhälle.

Du utvecklar också dina förmågor i främmande språk, argumentation och vetenskapligt arbetssätt.

Samhället, media och människan

Här får du kunskaper om hur vårt och andra samhällen fungerar. Du läser historia och lär dig hur olika kulturer och religioner påverkar människors liv.

Du lär dig olika metoder för att arbeta med källkritik. Det hjälper dig att värdera om du kan tro på innehållet i det du ser, hör och läser. Du får också diskutera samhällsfrågor med lärare och klasskamrater. Dessutom utvecklar du ditt sätt att skriva, argumentera och presentera.

SPRÅKKUNSKAPER I SAMHÄLLE OCH ARBETSLIV

Internationella kontakter spelar en stor roll i dagens samhälle och arbetsliv. Därför är det viktigt att lära sig moderna språk, vilket du kommer att ha nytta av i många framtida yrken. I ämnet moderna språk får du inte bara språkkunskaper. Du lär dig också om kulturer och traditioner i de länder där språken talas.

TEORIER FÖR ATT FÖRSTÅ MÄNNISKAN OCH SAMHÄLLET

Du läser filosofi och psykologi och får sätta dig in i kända filosofiska och psykologiska teorier.

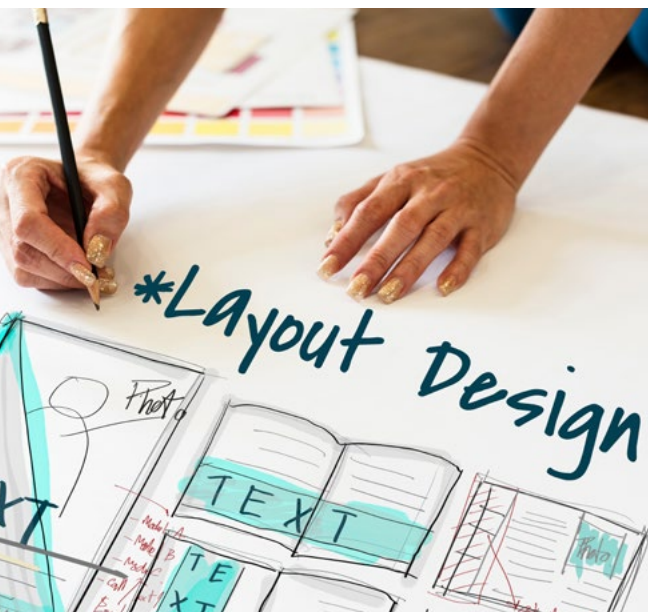
I filosofi får du kunskap om grundläggande vetenskapsteori och begrepp inom vetenskapen. Här ingår att fundera över rätt och orätt – rättvist och orättvist samt om vad som utmärker ett gott liv.

I psykologi lär du dig förstå egna och andras reaktioner och upplevelser. Du lär dig mer om människors relationer och om mänskligt beteende samt hur vi utvecklas genom samspelet mellan arvet och miljön. Du får kunskap om skillnaden mellan psykisk hälsa och ohälsa med betoning på stress och stresshantering samt kriser och krishantering.

DU FÅR GÖRA OLIKA UNDERSÖKNINGAR

Undervisningen är inte bara teoretisk, utan du får också göra olika undersökningar. Här lär du dig att ställa upp olika teoretiska modeller som du sedan får pröva i verkligheten. Det är vanligt att du arbetar tillsammans med andra.

Du lär dig att söka information på bibliotek, på internet och genom att intervjua människor.

TÄNK PÅ!

Studietakten är hög

Studietakten är högre än vad du är van vid från grundskolan. Räkna därför med att använda mycket tid till läxor och hemarbeten.

Det finns ämnen som ger meritpoäng

Du kan få meritpoäng om du läser fördjupande ämnesnivåer i matematik, engelska och moderna språk. Meritpoäng är bonuspoäng som höjer meritvärdet av ditt gymnasiebetyg vilket ger fördelar vid antagningen till högskolan. Se alla ämnen som ger meritpoäng på sidan 93.

Det är en stor fördel om du redan i din gymnasieexamen är behörig till de utbildningar du vill söka på högskolan. Ta därför alltid reda på vad som gäller för de utbildningar som du är intresserad av.

Inriktningar

Beteendevetenskap

Du får kunskaper om människors utveckling och hur vi anpassar oss och samspelar med andra människor. Här ingår att förstå olika typer av organisationer och ledarskap.

Det handlar om att förstå hur vi beter oss som individer och som deltagare i grupper, organisationer och samhällen. Du får kunskap om hur gruppdeltagare kommunicerar, löser problem, tar beslut och håller ihop. Vidare lyfts värdet av ledarskap i både gruppprocesser och konflikthantering fram. Dessutom får du möjlighet att utveckla ditt ledarskap.

I ämnet psykologi utvecklar du din kunskap om mänskliga reaktioner och relationer i vardagsliv och i yrkesliv. Här ingår att förstå hur kultur, medier och livsstilar påverkar mänskliga beteenden, känslor och tankar.

Ämnet sociologi handlar om hur vi människor i grunden är gruppvarer, hur gruppernas åsikter och attityder styr vårt handlande.

Du läser samhällskunskap och lär dig om den politiska utvecklingen i det moderna samhället.

Medier, journalistik och kommunikation

Du får kunskaper om mediernas roll i samhället och hur du använder medieteknik för att förmedla budskap på ett intresseväckande sätt. Inriktningen innebär att du studerar journalistik, information och reklam i både teori och praktik.

Du lär dig hur vi människor uppfattar och påverkas av information. Hur skapar vi vår bild av omvärlden? Hur når vi ut till rätt människor (målgrupp) via information, reklam och sociala medier?

Det handlar om att utforma information som förmedlar ett budskap. Du lär dig att kombinera text, bild och ljud för att göra informationen tydlig och intressant, så att den når rätt målgrupp. Tillsammans med andra gör du en informationsbroschyr, en tidning, ett radioprogram, en podcast eller filmer för sociala medier och tv. Du får prova olika roller som till exempel skribent, fotograf, presentatör, ljudtekniker och redigerare.

Många skolor kan erbjuda dig fördjupande ämnesnivåer inom till exempel animation, digitalt skapande, film- och tv-produktion, fotografisk bild, grafisk illustration, grafisk kommunikation, ljudproduktion, medieproduktion, textkommunikation.

Du läser psykologi och utvecklar din kunskap och förståelse om mänskliga reaktioner och relationer i vardagsliv och i yrkesliv. Här ingår att förstå hur kultur, medier och livsstilar påverkar mänskliga beteenden, känslor och tankar.

Samhällsvetenskap

Du får en samhällsinriktad utbildning med fokus på samhällskunskap, historia, geografi och religion.

I samhällskunskap nivå 2 och 3 lär du dig om det moderna samhällets politiska utveckling. Du får också fördjupa dig i begrepp som globalisering, nationalism, transnationalitet, religion och genus (kön) och deras betydelse för makt och ekonomiska förhållanden. Dessutom utvecklar du din förmåga att kritiskt granska information från olika medier.

I historia, nivå 2a, övar du på att kritiskt granska historiska källor. Du gör fördjupningar och temaarbeten samt jämför historiska händelser över tid och rum.

I ämnet geografi lär du dig hur vårt liv påverkas av naturen. Du får kunskap om frågor som överlevnad, resursanvändning och miljöpåverkan.

Programöversikt

Gymnasiegemensamma ämnen..... 1.150 p

- Engelska nivå 1, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p
- Historia nivå 1b, 100 p
- Idrott och hälsa nivå 1, 100 p
- Matematik nivå 1b, 100 p
- Matematik nivå 2b, 100 p
- Naturkunskap nivå 1b, 100 p
- Religionskunskap nivå 1, 50 p
- Samhällskunskap nivå 1b, 100 p
- Svenska nivå 1, 100 p
- Svenska nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3, 100 p
- eller
- Svenska som andraspråk nivå 1, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 3, 100 p

Programgemensamma ämnen 300 p

- Filosofi nivå 1, 50 p
- Moderna språk, 200 p
- Psykologi nivå 1, 50 p

Inriktningar 450 p

Programfördjupningar 300 p

Gymnasiearbete 100 p

Individuellt val 200 p

Totalt: 2.500 poäng

Inriktningar, 450 p

Beteendevetenskap, 450 p

- Ledarskap och organisation nivå 1, 100 p
- Psykologi nivå 2, 50 p
- Samhällskunskap nivå 2, 100 p
- Sociologi nivå 1, 100 p
- Sociologi nivå 2, 100 p

Medier, journalistik och kommunikation, 450 p

- Medieproduktion nivå 1, 100 p
- Medieproduktion nivå 2, 100 p
- Medier, journalistik och kommunikation nivå 1, 100 p
- Medier, journalistik och kommunikation nivå 2, 100 p
- Psykologi nivå 2, 50 p

Samhällsvetenskap, 450 p

- Geografi nivå 1, 100 p
- Historia nivå 2a, 100 p
- Religionskunskap nivå 2, 50 p
- Samhällskunskap nivå 2, 100 p
- Samhällskunskap nivå 3, 100 p

Programfördjupningar, 300 p

Skolan kan erbjuda dig följande ämnen:

- Animation
- Artificiell intelligens
- Bild
- Digitalt skapande
- Engelska
- Entreprenörskap
- Film- och Tv-produktion
- Filmkunskap
- Filosofi
- Fotografisk bild
- Geografi
- Grafisk illustration
- Grafisk kommunikation
- Gränssnittsdesign
- Historia
- Humanistisk och samhällsvetenskaplig specialisering
- Hållbart samhällsbyggande
- Internationell ekonomi
- Internationella relationer
- Journalistiskt skrivande
- Kinesiska - nybörjare
- Kinesiska - grund
- Kinesiska - fortsättning
- Kinesiska - fördjupning
- Konst och kultur
- Kreativt skrivande
- Kreativt skrivande på engelsk
- Ledarskap och organisation
- Litteratur
- Ljudproduktion
- Matematik - fortsättning
- Medieproduktion
- Medier, journalistik och kommunikation
- Miljö- och energikunskap
- Moderna språk - nybörjare
- Moderna språk - grund
- Moderna språk - fortsättning
- Moderna språk - fördjupning
- Musikproduktion
- Naturkunskap
- Naturvetenskaplig specialisering
- Pedagogik
- Politik och hållbar utveckling
- Programmering
- Psykologi
- Psykologi - fördjupning
- Religionskunskap
- Religionskunskap - fördjupning
- Retorik
- Retorik på engelska
- Samhällskunskap
- Sociologi
- Textkommunikation
- Tillämpad programmering
- Tillämpad psykologi
- Tävlingsidrott
- Ungdomskunskap
- Visuell kommunikation
- Webbutveckling

Efter gymnasieskolan

Samhällsvetenskapsprogrammet ger dig en bra grund för fortsatta studier. Du får grundläggande och särskild behörighet för många utbildningar vid högskolan, särskilt inom det samhällsvetenskapliga området.

Undervisningen i de olika ämnena ska förbereda dig för högre studier. Du blir behörig till utbildningar på högskolan inom exempelvis data, ekonomi, information, journalistik, juridik, kultur, språk, statskunskap, utbildning eller vård.

Om du vill läsa tekniska eller naturvetenskapliga utbildningar måste du läsa fler nivåer i matematik och de naturvetenskapliga ämnena. Detta kan du göra inom den kommunala vuxenutbildningen. Högskolan erbjuder också olika ettåriga utbildningar där du kan komplettera dina kunskaper i matematik, naturvetenskap och teknologi. Du kan även söka utbildningar inom yrkeshögskolan mot till exempel ekonomi, media och turism.

Mer information om dina möjligheter till fortsatta studier finns på sidorna 92–93, där du bland annat kan läsa om antagningsregler till högskolan.

Teknikprogrammet

Inriktningar

- Design och produktutveckling
- Informations- och medieteknik
- Produktionsteknik
- Samhällsbyggande och miljö
- Teknikvetenskap

För dig som...

vill ha en högskoleförberedande utbildning med inslag av teknik, konstruktion, design, ekonomi och praktiska uppgifter. Du får en teknisk grundutbildning om du vill arbeta med data/IT, nätverk, produktion, kvalitetsarbete och produktutveckling på olika arbetsplatser.

Du lär dig...

att lösa problem och vara kreativ. Det handlar om produktutveckling och utformning, val av tekniker, verktyg och material, om ekonomiska aspekter, hur och var man ska producera och till sist leverans eller färdigställande. Du läser även matematik, fysik och kemi.

Teknik och kreativitet

Du som arbetar med tekniska lösningar bör ha ett logiskt och långsiktigt tänkande, en naturvetenskaplig grund, vara en problemlösare och ha förståelse för hur det du gör påverkar andra människor och deras miljö. Lika viktigt är att du kan förmedla dina tankar och idéer till andra människor.

Programmet har tre viktiga delar.

- Du ska få en teknisk förståelse och se förhållandena mellan människa, teknik, samhälle och miljö.
- Du ska utveckla din förmåga att vara kreativ och kunna lösa problem.
- Du läser fler nivåer i ämnen som matematik, fysik och kemi. Detta ger dig en grund för dina tekniska studier och ger dig också utökad behörighet till studier på högskolan.

TEKNIKUTVECKLINGSPROCESSEN

Här får du grepp om vad teknik innebär, hur den utvecklas genom olika faser och hur den påverkar både samhället och individen. Du deltar i hela processen från idé och design till konstruktion, produktion, distribution, försäljning, service, återvinning och analys. Målet är att bli en praktisk problemlösare.

Produktion av varor och tjänster sker i nära samspel med kunderna, vilket gör att du lär dig att lyssna, förklara komplexa samband (även för icke-tekniska personer) och dokumentera ditt arbete. Under utbildningen lär du dig också tekniska begrepp på både svenska och engelska.

Du kommer att genomföra teoretiska beräkningar och pröva dem praktiskt, antingen genom att laborera, bygga modeller eller skapa prototyper. Simulering av händelseutveckling och virtuella miljöer är också en del av din utbildning.

Dessutom får du lära dig om projektarbete, entreprenörskap och företagande.

MATEMATIK OCH NATURVETENSKAP

Studierna i matematik, fysik och kemi är några av grunderna för dina tekniska studier. Matematik är ett viktigt ämne. Förutom matematiska beräkningar får du analysera problem som du sedan löser steg för steg. Här ingår att kunna dokumentera de olika stegen i lösningen av problemet. Tanken är att du ska öva upp din analytiska (problemlösande) förmåga.

I kemi lär du dig till exempel olika ämnens uppbyggnad, egenskaper och reaktioner. Du lär dig att tolka och skriva kemiska formler. Kunskaperna ska dessutom hjälpa dig att ta ställning i viktiga frågor som resursanvändning, produktval, avfallshantering och återvinning.

I fysik läser du om rörelse, energi och värme, ljus och elektricitet. Mätteknik ingår eftersom det är en viktig kunskap då man gör experiment och undersökningar.

Inriktningar

Design och produktutveckling

Inriktningens fokus är datorstyrd design och konstruktion.

Här får du lösa designproblem med hjälp av skisser och enkla modeller. Du ska på egen hand kunna välja material och arbetssätt.

I ämnet konstruktion får du en grundläggande förståelse för tekniskt konstruktionsarbete. Du använder matematiska modeller och kombinerar kreativitet med praktisk problemlösning.

CAD (computer aided design) innebär att man använder datateknik för att rita, konstruera och designa olika produkter.

Inom programfördjupningarna kan du fördjupa dig inom CAD, design, konstruktion med mera.

Informations- och medieteknik

På denna inriktning lär du dig informations-, kommunikations- och medieteknik.

Du får kunskaper om datorkommunikation och lär dig vanliga begrepp och standarder. Här ingår att kunna arbeta med enklare rit- och simuleringprogram.

Programmering är en central del där du lär dig både teoretiskt och praktiskt, och får förståelse för hur olika programmeringsspråk används.

Webbutveckling ingår också, där du lär dig skapa och bygga upp webbplatser med hjälp av multimediala programvaror.

Inom programfördjupningarna kan du specialisera dig inom till exempel programmering och webbutveckling.

TÄNK PÅ!

Studietakten är hög

På Teknikprogrammet är studietakten högre än vad du är van vid från grundskolan. Räkna därför med att använda mycket tid till läxor och hemarbeten.

Det finns ämnen som ger meritpoäng

Du kan få meritpoäng om du läser fördjupande ämnesnivåer i matematik, engelska och moderna språk. Meritpoäng är bonuspoäng som höjer meritvärdet av ditt gymnasiebetyg vilket ger fördelar vid antagningen till högskolan. Se alla ämnen som ger meritpoäng på sidan 93.

Det är en stor fördel om du redan i din gymnasieexamen är behörig till de utbildningar du vill söka på högskolan. Ta därför alltid reda på vad som gäller för de utbildningar som du är intresserad av.

Produktionsteknik

Du får fördjupade kunskaper om produktion och företagande.

Fokus ligger på hur produktionen fungerar i moderna företag, där det är viktigt att förstå datorstyrd teknisk utrustning och hur man effektivt planerar produktionslinjer.

Inom ämnet hållbar produktion lär du dig om alla steg i produktionsprocessen, från idéskapande till testning och färdigutveckling av produkter som kan produceras och lanseras. Du får också lära dig hur du kan utveckla och utvärdera design, funktion och kvalitet, samt hur produktionen kan göras mer kostnadseffektiv och miljömässigt hållbar.

Inom programfördjupningen har du möjlighet att välja ämnen som datorstyrd produktion, industritekniska processer, processautomation, produktionsmetoder, produktutveckling, teknik - specialisering, robotteknik och flera andra områden.

Samhällsbyggande och miljö

På inriktningen får du kunskaper om hållbart samhällsbyggande, miljö och arkitektur. Du ska kunna se på byggandet ur ett brett perspektiv, såväl tekniskt, ekologiskt och estetiskt som ekonomiskt och socialt.

Byggnad är inte bara väggar och tak utan även lösningar för inomhusklimat, avfallshantering, kommunikationer, grönytor samt skolor och annan samhällsservice.

Det innebär att du ska kunna teknik, men även känna till hur hus, vägar och annan infrastruktur bör byggas för att hålla på lång sikt. Det gäller samtidigt att ha sinne för vad som både är vackert och funktionellt.

Inom programfördjupningarna kan du välja ämnen inom arkitektur, byggnadsverk, design, hållbart samhällsbyggande, politik och hållbar utveckling, samhällskunskap med mera.

Teknikvetenskap

Du får kunskaper om hur man arbetar med att utveckla teknik, och du läser dessutom nivåer i matematik och fysik.

Inriktningen är främst till för dig som tänker fortsätta att studera på högskolans tekniska utbildningar – till exempel utbildningarna till civilingenjör. Du läser därför matematik – fortsättning nivå 2 och fysik nivå 2.

I teknik nivå 3 lär du dig att använda matematiska modeller, att simulera, styra och reglera. Du ska förstå hur man tänker och arbetar med teknik.

Programöversikt

Gymnasiegemensamma ämnen..... 1.050 p

- Engelska nivå 1, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p
- Historia nivå 1a1, 50 p
- Idrott och hälsa nivå 1, 100 p
- Matematik nivå 1c, 100 p
- Matematik nivå 2c, 100 p
- Naturkunskap nivå 1a1, 50 p
- Religionskunskap nivå 1, 50 p
- Samhällskunskap nivå 1b, 100 p
- Svenska nivå 1, 100 p
- Svenska nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3, 100 p
- eller
- Svenska som andraspråk nivå 1, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 3, 100 p

Programgemensamma ämnen550 p

- Fysik nivå 1b, 150 p
- Kemi nivå 1, 100 p
- Matematik - fortsättning nivå 1c, 100 p
- Teknik nivå 1, 100 p
- Teknik nivå 2, 100 p

Inriktningar 300 p

Programfördjupningar 300 p

Gymnasiearbete 100 p

Individuellt val 200 p

Totalt: 2.500 poäng

Inriktningar, 300 p

Design och produktutveckling

- Bild och visualisering nivå 1, 100 p
- Design nivå 1, 100 p
- Konstruktion nivå 1, 100 p

Informations- och medieteknik

- Informationsteknik nivå 1, 100 p
- Programmering nivå 1, 100 p
- Webbutveckling nivå 1, 100 p

Produktionsteknik

- Automatiserade processer nivå 1, 100 p
- Hållbar produktion nivå 1, 100 p
- Produktionsmetoder nivå 1, 100 p

Samhällsbyggande och miljö

- Arkitektur nivå 1, 100 p
- Byggnadsverk nivå 1, 100 p
- Hållbart samhällsbyggande nivå 1, 100 p

Teknikvetenskap

- Fysik nivå 2, 100 p
- Matematik - fortsättning nivå 2, 100 p
- Teknik nivå 3, 100 p

Programfördjupningar, 300 p

Skolan kan erbjuda dig följande ämnen:

Animation, arkitektur, artificiell intelligens, automatiserade processer, bild och visualisering, biologi, bioteknik, byggnadsverk, cad, cam, datorstyrd produktion, design, digitalt skapande, distribuerade styrsystem, driftsäkerhet, elektronik, ellära, energiteknik, engelska, entreprenörskap, entreprenörskap och företagande, eventteknik, film- och Tv-produktion, filosofi, fotografisk bild, fysik, fysik - fördjupning, företagsekonomi, geografi, grafisk illustration, grafisk kommunikation, gränssnittsdesign, historia, hållbar produktion, hållbart samhällsbyggande, industri tekniska processer, informationsteknik, journalistiskt skrivande, kemi, kinesiska - nybörjare, kinesiska - grund, kinesiska - fortsättning, kinesiska - fördjupning, konst och kultur, konstruktion, kreativt skrivande, ledarskap och organisation, litteratur, ljudproduktion, matematik - fortsättning, matematik - fördjupning, matematik - specialisering B, matematik - specialisering C, medieproduktion, miljö- och energikunskap, moderna språk - nybörjare, moderna språk - grund, moderna språk - fortsättning, moderna språk - fördjupning, musikproduktion, människan i industrin, mät- och reglerteknik, naturkunskap, naturvetenskaplig specialisering, nätverksteknologier, politik och hållbar utveckling, processautomation, produktionsmetoder, produktutveckling, programmering, religionskunskap, retorik, robotteknik, samhällskunskap, scenisk design, svetsteknik, teknik, teknik - specialisering, tillämpad programmering, tillämpad psykologi, tävlingsidrott, webbserverprogrammering, webbutveckling

Efter gymnasieskolan

Teknikprogrammet förbereder för fortsatta studier eller arbete. Du får särskild behörighet till flera högskoleutbildningar, framför allt inom det tekniska området.

Du kan även söka utbildningar vid yrkeshögskolan. Dessa finns inom exempelvis produktionsteknik, produktutveckling, media och logistik.

Mer information om dina möjligheter till fortsatta studier finns på sidorna 92–93, där du bland annat kan läsa om antagningsregler till högskolan.

GYMNASIEINGENJÖR

På vissa skolor i landet kan du läsa ett fjärde år på Teknikprogrammet och skaffa dig gymnasieingenjörsexamen. Utbildningen är riksrekryterande och du behöver ha en gymnasieexamen från Teknikprogrammet samt uppfylla vissa förkunskapskrav. Du varvar studier på skolan med arbetsplatsförlagt lärande ute i arbetslivet. Utbildningen kan till exempel leda till arbete som arbetsledare, designer, projektledare eller produktionstekniker.

VVS- och fastighetsprogrammet

Inriktningar

- Fastighet
- Kyl- och värmepumpsteknik
- Ventilation
- VVS

För dig som...

vill arbeta inom områden där kunskaper om energi och miljö är viktiga.

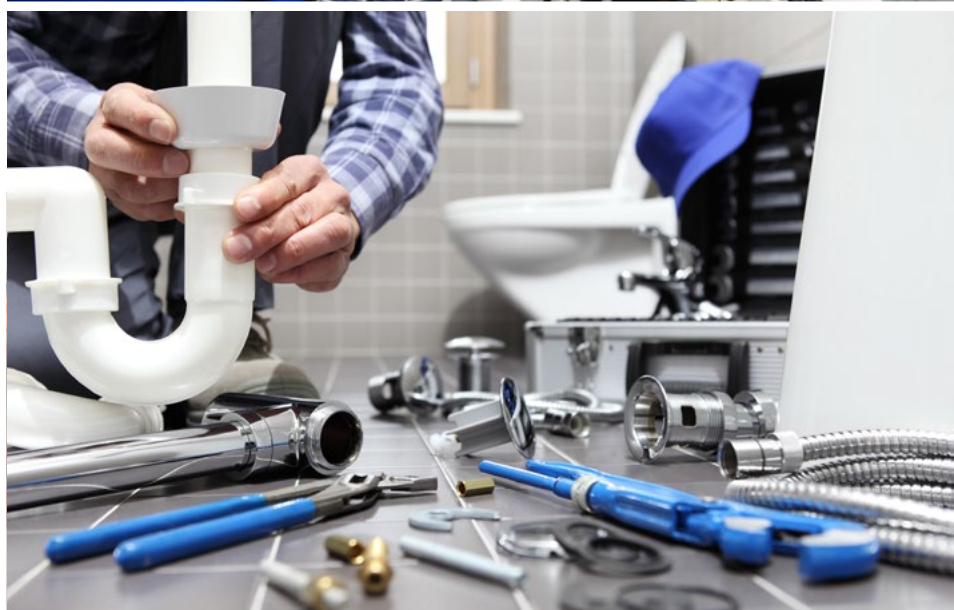
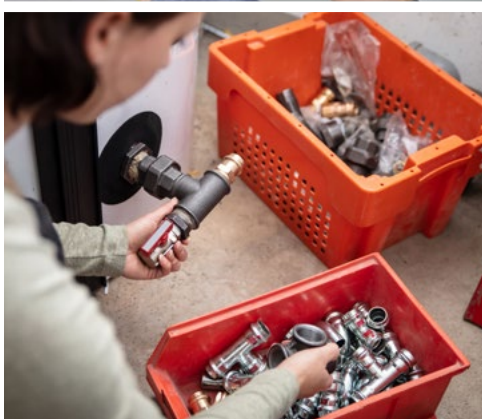
Du utbildar dig för yrken som:

- fastighetstekniker
- kyl- och värmepumpsmontör
- ventilationsmontör
- VVS-montör

Du lär dig...

- installation
- drift
- underhåll
- felsökning
- reparation

Du ska kunna hantera de installationer och anläggningar som används för att vatten, avlopp, ventilation, värme och kyla i fastigheter och andra lokaler.

TÄNK PÅ!

Självständigt arbete

Du kommer i många fall att arbeta ensam eller i ett litet arbetslag. Då måste du kunna ta egna initiativ.

Professionellt bemötande

Under utbildningen får du öva på att bemöta kunder på ett professionellt sätt då du utför arbeten på företag och i privatpersoners bostäder. Du lär dig också att tydligt förklara vad problemet är och vilka åtgärder som kommer att utföras.

Teknik och naturvetenskap

Det är en fördel om du är intresserad av teknik, fysik och matematik. Du ska kunna läsa och förstå instruktioner och ritningar, göra beräkningar samt tolka prover och mätresultat.

Praktisk energianvändning och VVS

Du får kunskaper om hur olika tekniska system i fastigheter fungerar, såsom system för styrning och reglering av värme, kyla, ventilation, samt vatten och avlopp. Målet är att säkerställa att dessa system fungerar effektivt och miljövänligt med minimal energiåtgång.

Utbildningen ger dig en grundläggande förståelse för energianvändning, ellära, mät- och reglerteknik, samt datorkunskap. Du lär dig att läsa av mätare, tolka ritningar och instruktioner, genomföra beräkningar och ställa in styrutrustningar och maskiner.

INSTALLATIONSTEKNIK

Du lär dig grunderna i att utföra nya elinstallationer och hur du arbetar i befintliga elanläggningar. Du tränar dig i att utföra elarbeten på ett yrkesmässigt säkert och hållbart sätt.

EFFEKTIV ENERGIANVÄNDNING

Du kommer lära dig hur systemen för vatten och avlopp, ventilation, kyla och värme är konstruerade, fungerar och samverkar. Dessutom lär du dig om hållbara och energisnåla lösningar för byggnader och anläggningar.

Inriktningar

Fastighet

Du lär dig att ta hand om de tekniska system som styr och reglerar värme- och ventilation i våra fastigheter

Inriktningen ger dig kunskap om hur du kan sköta och underhålla dessa system så att de fungerar effektivt och använder så lite energi som möjligt. Genom att exempelvis justera värmepumpar och fläktar kan du både spara energi och förbättra systemens effektivitet.

Du får också lära dig att läsa ritningar och tekniska instruktioner samt använda moderna verktyg och tekniker för felsökning.

Exempel på yrken: Fastighetstekniker.

Kyl- och värmepumpsteknik

På inriktningen lär du dig att installera, underhålla och laga kyl- och värmepumpar som används för att hålla rätt temperatur i byggnader.

Du får lära dig hur olika pumpar fungerar och hur man ser till att de är energieffektiva och bra för miljön. Under utbildningen får du också kunskaper om hur man installerar och justerar systemen, samt om hur man felsöker och fixar problem. Du lär dig säkerhetsföreskrifter och regler som gäller när man arbetar med kyl- och värmesystem.

Exempel på yrken: Kyl- och värmepumpsmontör.

Ventilation

Här lär du dig att installera och sköta ventilationssystem i byggnader.

Du får lära dig om olika typer av ventilationslösningar, som kanaler, fläktar och system för att återvinna värme. Dessutom får du kunskap om hur ventilationssystemen bidrar till ett bra inomhusklimat. Du lär dig också att arbeta säkert och att felsöka och laga ventilationssystem. Utbildningen blandar teori och praktik för att förbereda dig inför arbete med ventilation både vid nybyggnation och renovering.

Exempel på yrken: Ventilationsmontör.

VVS

På inriktningen får du lära dig att installera, underhålla och reparera rörsystem för vatten, avlopp, värme och ventilation.

Du lär dig att arbeta med olika typer av rörmaterial och tekniska system som används i byggnader för att säkerställa bra inomhusklimat och energieffektivitet. Under utbildningen får du också kunskaper om säkerhet, arbetsmiljö och de regler som gäller för VVS-arbeten. Du lär dig att läsa ritningar och följa instruktioner för att kunna utföra installationer korrekt och effektivt.

Praktiska moment ingår där du får öva på att sammanfoga rör med olika metoder, som lödning, svetsning och pressning. Du får också träna på att använda dessa tekniker i olika installationer och tekniska lösningar.

Exempel på yrken: Industrirörmontör, isoleringsmontör, VVS-montör.

APL

Arbetsplatsförlagt lärande, APL, är den del av utbildningen där du praktiskt förbereder dig för yrket. Du gör din APL på en eller flera arbetsplatser under minst 15 veckor av utbildningstiden.

LÄRLING

På vissa skolor kan du läsa programmet som lärlingsutbildning. Då gör du halva utbildningen i skolan och andra halvan på en arbetsplats. Utbildningen leder till en yrkesexamen och ämnen för grundläggande högskolebehörighet ingår.

Programöversikt

Gymnasiegemensamma ämnen.....900 p

- Engelska nivå 1, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p
- Historia nivå 1a1, 50 p
- Idrott och hälsa nivå 1, 100 p
- Matematik nivå 1a, 100 p
- Naturkunskap nivå 1a1, 50 p
- Religionskunskap nivå 1, 50 p
- Samhällskunskap nivå 1a1, 50 p
- Svenska nivå 1, 100 p
- Svenska nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3, 100 p
- eller
- Svenska som andraspråk nivå 1, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 3, 100 p

Programgemensamma ämnen400 p

- Installationsteknik nivå 1, 100 p
- VVS och fastighet nivå 1, 100 p
- VVS och fastighet nivå 2, 200 p

Inriktningar 300-600 p

Programfördjupningar 600-900 p

Gymnasiearbete100 p

Individuellt val200 p

Totalt: 2.500-2.800 poäng

Totalpoängen varierar beroende på skolans planering och elevens individuella studieplan.

Ämnen och nivåer som du kan välja bort:

- Svenska nivå 2/
svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3/
svenska som andraspråk nivå 3, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p

Om du väljer bort dessa ämnen och nivåer får du inte grundläggande behörighet till högskolan.

Inriktningar, 300-600 p

Fastighet

- Ellära nivå 1, 100 p
- Fastighetsteknik nivå 1, 200 p
- Kyl- och värmepumpsteknik nivå 1, 100 p
- Ventilationsteknik nivå 1, 100 p
- VVS – teknik nivå 1, 100 p

Kyl – och värmepumpsteknik

- Ellära nivå 1, 100 p
- Kyl- och värmepumpsteknik nivå 1, 100 p
- Kyl- och värmepumpsteknik nivå 2, 200 p
- Kyl- och värmepumpsteknik nivå 3, 200 p

Ventilation

- Ventilation – installation nivå 1, 200 p
- Ventilation – installation nivå 2, 200 p
- Ventilation – installation nivå 3, 100 p

VVS

- VVS-teknik nivå 1, 100 p
- VVS-teknik nivå 2, 200 p

Exempel på yrken

Här ser du exempel på yrken som du kan söka när du är klar med din utbildning.

Fastighet

- Fastighetstekniker

Kyl- och värmepumpsteknik

- Kyl- och värmepumpsmontör

Ventilation

- Ventilationsmontör

VVS

- Industrirörsmontör
- Isoleringsmontör
- VVS-montör

Programfördjupningar, 600-900 p

Skolan kan erbjuda dig följande ämnen:

Artificiell intelligens, cad, ellära, elmätteknik, energiteknik, engelska, entreprenörskap, fastighetsautomation, fastighetsförvaltning, fastighetsteknik, företagsekonomi, försäljning och kundservice, gassvetsning rör, hållbart samhällsbyggande, hälsa och välbefinnande, industriisolering, industrirörsteknik, installationsteknik, kyl – och värmepumpsteknik, matematik, miljö- och vattenteknik, MMA-svetsning rör, sammanfogning, sprinklerteknik, ställningsbyggnad, svenska eller svenska som andraspråk, svetsmetod MIG/MAG, svetssteknik, teknisk isolering, TIG – svetsning rör, tillämpad programmering, tillämpad psykologi, tävlingsidrott, ventilation – installation, ventilationsteknik, ventilationstillverkning, VVS – installation, VVS – isolering, VVS – teknik, yttre miljö

Efter gymnasieskolan

Den tekniska grundkunskap du får inom programmet är användbar inom många områden. Du kan arbeta med service, underhåll och installation inom energiområdet.

När du är färdigutbildad kan du börja arbeta som:

- fastighetstekniker
- industrirörsmontör
- isoleringsmontör
- kyl- och värmepumpsmontör
- VVS-montör
- ventilationsmontör

FORTSATT STUDIER

VVS- och fastighetsprogrammet leder till en yrkesexamen som ger dig grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

I programmet ingår även de ämnen du behöver läsa för att nå grundläggande högskolebehörighet. Du kan även läsa in högskolebehörigheten inom det individuella valet eller programfördjupningen.

Du har också möjlighet att välja bort delar av eller hela högskolebehörigheten. I tabellen ovan ser du vilka ämnen det handlar om. Om du väljer bort högskolebehörigheten kan du fortfarande nå en yrkesexamen och grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

Vård- och omsorgs- programmet

■ Inga nationella
inriktningar

För dig som...

vill arbeta inom sjukvården som undersköterska, till exempel på ett sjukhus eller vårdcentral.

Du kan även söka arbete inom hemsjukvården, där du kommer att möta människor som är äldre, funktionsnedsatta och psykiskt sjuka.

Programmet förbereder för fortsatta studier till sjuksköterska, fysioterapeut, arbetsterapeut eller andra yrken inom vårdområdet.

Du lär dig...

mycket om hur vi människor fungerar och vilka behov vi kan ha av omvårdnad och omsorg. Du får även kunskap om hur kroppen är uppbyggd, om vanliga sjukdomar och hur de kan förebyggas eller botas.

Vård, hälsa och omsorg

På programmet får du lära dig hur du bemöter, vårdar och tar hand om människor.

Du får kunskap om hur vi fungerar både fysiskt och psykiskt. Det är viktigt att respektera varje persons behov och ge vård med empati och omsorg. Du lär dig att se hela människan och förstå hur sjukdomar och svåra livssituationer påverkar oss.

VAD ÄR HÄLSA?

Hälsa handlar om att må bra både fysiskt och mentalt. Du får lära dig om de faktorer som påverkar vår hälsa, som kost, motion och stresshantering. Dessutom får du reflektera över hur hälsa kan vara olika för olika människor och hur du kan stödja dem i att förbättra sitt välmående.

KROPP OCH MEDICIN

Du får kunskap om hur kroppen fungerar och vad som händer när vi blir sjuka. Under utbildningen lär du dig också om vanliga sjukdomar och behandlingar, samt hur du kan ge första hjälpen i akuta situationer. Du lär dig också hur viktigt det är att jobba hygieniskt och förhindra smittspridning.

FUNKTIONSNEDSÄTTNINGAR

Du får kunskap om hur en funktionsnedsättning kan påverka en människas liv. Här ingår också att fundera på vilka möjligheter en person med funktionsnedsättning har att delta i samhället på lika villkor som andra. Under utbildningen diskuterar du begrepp som normalt, funktionsnedsättning, avvikelse, delaktighet och likvärdighet.

TEKNIK I VÅRDEN

Tekniken inom vården utvecklas ständigt. Under utbildningen får du lära dig att använda både digitala system och tekniska hjälpmedel som används för att ge vård och omsorg.

Specialisering

Programmet saknar nationella inriktningar, men du har möjlighet att fördjupa dig i olika ämnen inom programfördjupningen.

FUNKTIONSFÖRMÅGA OCH FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Under utbildningen får du insikt i hur olika funktionsnedsättningar kan påverka människors liv, utveckling och deras möjlighet att delta i samhället. Du får kunskap om samhällets stödinsatser och lär dig hur du möter varje individ med respekt och förståelse.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

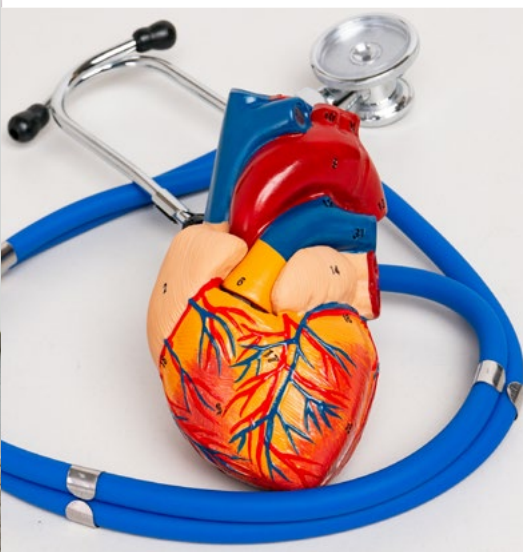
Här får du en djupare förståelse för människokroppens anatomi och olika sjukdomars orsaker, symtom och diagnoser. Du lär dig även att genomföra undersökningar, medicinska behandlingar och ge vård och omsorg. Kunskaper om vanliga läkemedel ingår också. Du får också en förståelse för hur människor reagerar i kris eller vid svår smärta och hur man kan hjälpa dem. Under utbildningen lär du dig att prioritera vårdbehov hos patienter och dokumentera de utförda insatserna noggrant.

PSYKIATRI

Du får lära dig om psykiska sjukdomar och funktionsnedsättningar, och hur du bemöter personer med psykisk ohälsa på ett respektfullt och empatiskt sätt. Undervisningen ger dig kunskap om olika behandlingsmetoder och skapar medvetenhet om fördomar kring psykisk ohälsa. Du får också möjlighet att diskutera de faktorer som påverkar psykisk hälsa och bidrar till ökad psykisk ohälsa i samhället.

VÅRD OCH OMSORG OM ÄLDRE

I ämnet gerontologi och geriatrik lär du dig om åldrandeprocessen – hur kropp och sinne förändras med åldern. Du får kunskap om sjukdomar som är vanliga bland äldre, såsom demenssjukdomar, och lär dig hur miljön och relationer påverkar hälsan hos äldre människor.

TÄNK PÅ!

Stimulerande och krävande

Arbetsuppgifterna innehåller tunga lyft och obehagliga arbetsställningar. Du bör därför ha god fysik. Eksem, överkänslighet mot vatten och metaller kan vara ett problem.

Ansök om att bli undersköterska

Efter examen från programmet kan du gå in på Socialstyrelsens webbplats och ansöka om att bli undersköterska.

APL

Arbetsplatsförlagt lärande, APL, är den del av utbildningen där du praktiskt förbereder dig för yrket. Du gör din APL på en eller flera arbetsplatser under minst 15 veckor av utbildningstiden.

LÄRLING

På vissa skolor kan du läsa programmet som lärlingsutbildning. Då gör du halva utbildningen i skolan och andra halvan på en arbetsplats. Utbildningen leder till en yrkesexamen och ämnen för grundläggande högskolebehörighet ingår.

Programöversikt

Gymnasiegemensamma ämnen.....900 p

- Engelska nivå 1, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p
- Historia nivå 1a1, 50 p
- Idrott och hälsa nivå 1, 100 p
- Matematik nivå 1a, 100 p
- Naturkunskap nivå 1a1, 50 p
- Religionskunskap nivå 1, 50 p
- Samhällskunskap nivå 1a1, 50 p
- Svenska nivå 1, 100 p
- Svenska nivå 2, 100 p
- Svenska nivå 3, 100 p
- eller
- Svenska som andraspråk nivå 1, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 2, 100 p
- Svenska som andraspråk nivå 3, 100 p

Programgemensamma ämnen1.300 p

- Anatomi och fysiologi nivå 1b, 100 p
- Funktionsförmåga och funktionsnedsättning nivå 1, 100 p
- Funktionsförmåga och funktionsnedsättning nivå 2, 100 p
- Gerontologi och geriatrik nivå 1, 100 p
- Hälso- och sjukvård nivå 1, 100 p
- Hälso- och sjukvård nivå 2, 100 p
- Omvårdnad nivå 1, 100 p
- Omvårdnad nivå 2, 100 p
- Psykiatri nivå 1, 100 p
- Psykiatri nivå 2, 100 p
- Psykologi nivå 1, 50 p
- Samhällskunskap nivå 1a2, 50 p
- Social omsorg nivå 1, 100 p
- Social omsorg nivå 2, 100 p

Programfördjupningar200 p

Gymnasiearbete100 p

Individuellt val200 p

Totalt: 2.500-2.700 poäng

Totalpoängen varierar beroende på skolans planering och elevens individuella studieplan.

Programfördjupningar, 200 p

Skolan kan erbjuda dig följande ämnen:

- Akut omhändertagande nivå 1, 100 p
- Engelska nivå 3, 100 p
- Entreprenörskap nivå 1, 100 p
- Handledning i vård och omsorg nivå 1, 50 p
- Handledning i vård och omsorg nivå 2, 50 p
- Hälsa och välbefinnande nivå 1, 100p
- Internationellt arbete nivå 1, 100 p
- Ledarskap och organisation nivå 1, 100 p
- Matematik nivå 2a, 100 p
- Människans säkerhet nivå 1, 100 p
- Psykologi nivå 2, 50 p
- Psykologi nivå 3, 50 p
- Rättspsykiatri nivå 1, 100 p
- Svenska nivå 3, 100 p
- eller
- Svenska som andraspråk nivå 3, 100 p
- Svenskt teckenspråk för hörande – nybörjare nivå 1, 100p
- Svenskt teckenspråk för hörande – grund nivå 1, 100p
- Tillämpad programmering nivå 1, 100 p
- Tävlingsidrott nivå 1, 100 p
- Tävlingsidrott nivå 2, 100 p
- Vård och omsorg –specialisering nivå 1, 100 p

Exempel på yrken

Här ser du exempel på yrken som du kan söka när du är klar med din utbildning.

Arbete som undersköterska, personlig assistent, skötare med mera:

- på vårdavdelning inom somatisk och psykiatrisk vård
- på vårdcentral
- inom hemsjukvård
- på särskilt boende
- på ett gruppboende
- i daglig verksamhet
- inom socialpsykiatri
- inom hemtjänsten

Ämnen och nivåer som du kan välja bort:

- Svenska nivå 3/svenska som andraspråk nivå 3, 100 p
- Engelska nivå 2, 100 p

Om du väljer bort dessa ämnen och nivåer får du **inte** grundläggande behörighet till högskolan.

Efter gymnasieskolan

På Vård- och omsorgsprogrammet blir du undersköterska och kan börja arbeta inom hälso- och sjukvård och inom socialtjänst.

Du kan till exempel arbeta på en vårdavdelning på ett sjukhus där patienterna ofta är inlagda en längre tid. Du kan också arbeta på en mottagning eller inom Närhälsan där patienterna kommer på kortare besök. Och du kan även arbeta med äldre personer samt människor som är funktionshindrade eller har intellektuell funktionsnedsättning. Dessa vårdas ofta i hemmet eller på gruppböenden.

FORTSATTA STUDIER

Vård- och omsorgsprogrammet leder till en yrkesexamen som ger dig grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

I programmet ingår även de ämnen du behöver läsa för att nå grundläggande högskolebehörighet. Du kan även läsa in högskolebehörigheten inom det individuella valet eller programfördjupningen.

Du har också möjlighet att välja bort delar av eller hela högskolebehörigheten. I tabellen ovan ser du vilka ämnen det handlar om. Om du väljer bort högskolebehörigheten kan du fortfarande nå en yrkesexamen och grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

Särskilda varianter och riksrekryterande utbildningar

Det finns några exempel på utbildningar som är vid sidan av de nationella programmen eller de nationella inriktningarna.

Det är Skolverket som bestämmer vilka skolor som får anordna dessa speciella utbildningar. Gemensamt för utbildningarna är att skolorna har möjlighet att ha särskilda behörighetskrav. Skolorna kan även anordna urvalsprov som komplement till betygen vid antagningen.

SÄRSKILDA VARIANTER

Dessa finns inom ett nationellt program, men avviker mer än 300 poäng från ämnesplanen för programmet. Det är tänkt att skolorna ska kunna ge ett program en egen profil utifrån skolans möjligheter eller det lokala arbetslivet. En särskild variant kan sägas vara en lokalt utformad inriktning. En del av dessa är riksrekryterande men ibland får du söka inom ramen för frisök. De kan börja både första, andra eller tredje året.

ESTETISKA VARIANTER INOM DE HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE PROGRAMMEN

Ett antal skolor har fått tillstånd att erbjuda estetiska särskilda varianter inom de högskoleförberedande programmen. Dessa söker du inom ramen för frisök.

RIKSREKRYTERANDE UTBILDNINGAR

Riksrekryterande utbildningar kan du söka oavsett var du bor. Det är alltså utbildningar som man ansett så speciellt viktiga att man vill erbjuda dem för alla elever i hela landet. Utbildningarna kan ha egna examensmål och behöver inte finnas inom ett nationellt program.

UTBILDNINGAR MED EGNA EXAMENSMÅL

Det finns 11 riksrekryterande utbildningar som avviker genom att inte tillhöra något av de nationella programmen och genom att ha egna examensmål.

- Design- och sömnadsteknik
- Finsnickeri
- Florist
- Flygteknik
- Glashantverk
- Guldsmed
- Marinteknik
- Sjöfart
- Samiska näringar
- Tågteknik
- Yrkesdans

SPETSUTBILDNINGAR

Spetsutbildningarna ska ge dig som har förutsättningar för matematik, naturvetenskap, samhällsvetenskap eller humaniora extra stimulans i din kunskapsutveckling. Du kan söka dessa utbildningar oavsett var du bor.

Du kommer att få läsa i en avsevärt högre studietakt och ska dessutom kunna läsa högskolekurser parallellt med gymnasiestudierna. Spetsutbildningarna måste vara inom ett ämnesområde med anknytning till vetenskaplig forskning.

Dessa skolor har skapat en gemensam webbplats där du kan läsa mer – www.spetsutbildningar.se.

RIKSREKRYTERANDE ESTETISK SPETSUTBILDNING

Dessa utbildningar är inom ramen för det Estetiska programmet. Kravet är att man har ett nära samarbete med en högskola. Tanken är att eleverna ska komma längre i sin utbildning än i det "vanliga" Estetiska programmet.

International Baccalaureate IB

International Baccalaureate, IB, är en internationellt erkänd studentexamen.

Den ger tillträde till fortsatta studier på högskolor och universitet i fler än 70 länder. IB-programmet är i Sverige treårig och undervisningen bedrivs på engelska. Det första året är ett förberedelseår (Pre-IB). Läroplaner och examination administreras från Cardiff och Genève. Mer information hittar du på internet – www.ibo.org.

IB finns för närvarande på följande skolor:

- Aranäsgymnasiet, Kungsbacka
- Björknäsgymnasiet, Boden
- British International School of Stockholm
- Carlforsska gymnasiet, Västerås
- Haganässkolan, Älmhult
- Hvitfeldtska gymnasiet, Göteborg
- Göteborgsregionens internationella gymnasieskola
- Internationella Engelska Gymnasiet, Stockholm
- International School of Boden
- Kanalskolan, Skellefteå
- Katedralskolan, Linköping
- Katedralskolan, Lund
- Katedralskolan, Skara
- Katedralskolan, Uppsala
- Mora Gymnasium
- Malmö Borgarskola
- NTI-gymnasiet i Skövde (fristående skola)
- Per Brahegymnasiet, Jönköping
- Rudbecksgymnasiet, Örebro
- S:t Eskils gymnasium, Eskilstuna
- Sigtunaskolan Humanistiska Läroverk, (fristående skola)
- Stockholmsregionens internationella skola, ISSR
- Sven Eriksonsgymnasiet, Borås
- Söderportgymnasiet, Kristianstad
- The International School of Helsingborg
- Torsbergsgymnasiet, Bollnäs
- Täljegymnasiet, Södertälje
- Växjö Katedralskola
- Åva Gymnasium, Täby

Studier efter gymnasieskolan

Högskola och universitet

På en högskola eller ett universitet kan du läsa fristående kurser eller ett helt program

All högskoleutbildning består av kurser. 20 veckors heltidsstudier (= 1 termin) motsvarar 30 poäng.

Du kan välja att läsa en utbildning med färdigt kursinnehåll eller själv välja de kurser du vill läsa och på så vis skapa din egen utbildning.

YRKESEXAMINA

Yrkesexamina är utbildningar som ger legitimation eller behörighet att få arbeta inom vissa yrken. Några som kräver yrkesexamen är läkare, civilingenjör, lärare, arkitekt, fysioterapeut eller psykolog. På sidorna 94-95 hittar du en tabell med olika yrkesexamina som du kan söka på högskolor och universitet runtom i Sverige.

GRUNDLÄGGANDE BEHÖRIGHET

Om du vill läsa en högskoleutbildning som en kurs eller ett program behöver du grundläggande behörighet. Det behövs till alla högskoleutbildningar. Har du en gymnasieexamen från ett nationellt program ingår den grundläggande behörigheten. På yrkesprogrammen kan du välja bort högskolebehörigheten om du vill. Var noga med dina ämnesval om du siktar på fortsatta studier.

SÄRSKILD BEHÖRIGHET

Förutom krav på grundläggande behörighet har vissa högskoleutbildningar också krav på speciella förkunskaper som kallas särskild behörighet. Det är krav på kunskaper i vissa ämnen och nivåer från gymnasiet som du ska ha godkänt betyg i. Den särskilda behörigheten varierar mellan olika utbildningar.

Urval till högskolan

Vid urval till program och kurser som vänder sig till nybörjare på högskolan ska minst en tredjedel av studenterna tas in på betyg från gymnasieskolan och minst en tredjedel utifrån resultat på högskoleprovet.

Skolorna har dessutom rätt att själva bestämma urvalet för upp till 1/3 av platserna. Det innebär att skolan kan ta in studerande utifrån antagningsprov, intervjuer med mera. Detta är än så länge ganska ovanligt.

URVAL GENOM BETYG

Det är inte helt lätt att beskriva hur du ska räkna ut ditt jämförelsetal men det är viktigt att komma ihåg att:

- Ju högre betyg du har, desto större möjlighet har du att komma in på högskolan.
- Du kan enbart få betyget E eller F på ditt gymnasiearbete. Detta betyg räknas inte med när man räknar ut ditt betygsvärde.
- Du kan få upp till 2,5 p i extra meritpoäng. Läs mer på nästa sida.

URVAL GENOM HÖGSKOLEPROVET

Högskoleprovet är ett prov som mäter kunskaper och färdigheter som är viktiga för alla högskoleutbildningar. Första gången

du kan göra högskoleprovet är det år du fyller 18 år. Resultatet av ett högskoleprov gäller i åtta år och det är alltid det bästa resultatet som räknas.

ANDRA SÄTT ATT GÖRA URVAL

Till vissa utbildningar kan skolorna få använda andra sätt att välja ut de studerande. Detta gäller de konstnärligt inriktade utbildningarna och andra utbildningar som ställer krav på vissa personliga egenskaper. Man kan använda intervjuer, arbetsprover, uppspel, med mera.

DIREKTGRUPP OCH KOMPLETTERINGSGRUPP

Man delar upp de sökande med gymnasiebetyg i två grupper. Den ena gruppen består av sökande som söker på enbart sin gymnasieexamen. Den andra gruppen består av sökande som kompletterat sitt gymnasiebetyg i efterhand.

De som söker enbart på sitt gymnasiebetyg tilldelas fler platser i förhållande till antalet sökande. Du ska belönas om du i gymnasieskolan läser de ämnen och nivåer som krävs för särskild behörighet.

OBS! Om du läser ett yrkesprogram och i efterhand enbart läser för att få grundläggande behörighet så placeras du i gruppen som söker enbart på sitt gymnasiebetyg.

Yrkeshögskolan

Inom yrkeshögskolan finns det utbildningar som kombinerar teori och praktik.

Har du en examen från ett yrkesprogram eller ett högskoleförberedande program har du också grundläggande behörighet till yrkeshögskolan.

VAD KAN DU LÄSA?

Du kan söka utbildningar som ger dig fördjupade yrkeskunskaper både praktiskt och teoretiskt. Det ingår ofta mycket praktik ute på olika arbetsplatser. Det vanligaste är att du fyller på med mer kompetens inom ett visst område eller skaffar kunskap och kompetens inom ett nytt område. Med en gymnasieexamen är du behörig att söka, men det finns också utbildningar som kräver vissa förkunskaper eller yrkeserfarenhet.

Konst- och kulturutbildningar

Dessa utbildningar är eftergymnasiala och riktar sig till dig som vill studera eller arbeta inom konst, design eller kultur.

Antagningen sker ofta via betyg, antagningsprov eller arbetsprover. Vissa utbildningar ger rätt till studiestöd, men skolorna kan ta ut en studerandeavgift.

OBS! Inom yrkeshögskolan finns utbildningar även för dig som läst ett högskoleförberedande program.

Folkhögskolan

På folkhögskolan kan du läsa allmänna kurser eller kurser inom områden som journalistik, fritid, teater, media, bild och form, data, miljö och idrott, med mera.

För de flesta utbildningar på folkhögskolan gäller en åldersgräns på 18 år, men det finns även skolor som har utbildningar för dig som är yngre.

Kommunal vuxenutbildning

På den kommunala vuxenutbildningen har du möjlighet att studera från och med det år du fyller 20 eller då du avslutat din gymnasieutbildning.

På kommunal vuxenutbildning kan du till exempel komplettera din gymnasieutbildning med de ämnen du behöver för att söka olika utbildningar på högskolan.

Meritpoäng

Läser du ämnen som ger meritpoäng har du möjlighet att få upp till 2,5 poäng extra.

Ditt totala jämförelsetal när du söker till högskolan kan alltså bli:
20,0 + 2,5 meritpoäng = 22,5 poäng

Meningen med meritpoäng är att bli motiverad att läsa nivåer i språk och matematik inför högre studier.

MERITPOÄNG – MAXIMALT 2,5 POÄNG

Du kan skaffa dig meritpoäng för vissa nivåer i engelska, matematik, moderna språk och svenskt teckenspråk för hörande. Du måste ha lägst betyget E och du kan inte få fler meritpoäng om du skulle ha högre betyg.

Detta gäller för meritpoäng:

ENGELSKA	LÄGST BETYG E
Engelska nivå 3 = 1,0 meritpoäng	
Maximalt 1,0 meritpoäng för engelska	

MODERNA SPRÅK	LÄGST BETYG E
- Moderna språk – fortsättning nivå 1 = 0,5 meritpoäng - Moderna språk – fortsättning nivå 2 = ytterligare 1,0 meritpoäng - Om moderna språk – fortsättning nivå 1 krävs för behörighet får du 0,5 meritpoäng för: - Moderna språk fördjupning nivå 1 eller - Moderna språk grund nivå 1 i ett annat modernt språk - Svenskt teckenspråk för hörande ger meritpoäng på samma villkor som moderna språk.	
Maximalt 1,5 meritpoäng för moderna språk	

MATEMATIK	LÄGST BETYG E
Om behörighetskravet är grundläggande behörighet: Matematik nivå 2 = 0,5 meritpoäng Matematik – fortsättning nivå 1 = 0,5 meritpoäng Matematik – fortsättning nivå 2 = 0,5 meritpoäng Om behörighetskravet är Matematik nivå 2: Matematik – fortsättning nivå 1 = 0,5 meritpoäng Matematik – fortsättning nivå 2 = 0,5 meritpoäng Matematik – fördjupning nivå 1 = 0,5 meritpoäng Matematik specialisering B nivå 1 och Matematik specialisering C nivå 1 kan ge 0,5 meritpoäng vardera Om behörighetskravet är Matematik – fortsättning nivå 1: Matematik – fortsättning nivå 2 = 0,5 meritpoäng Matematik – fördjupning nivå 1 = 1,0 meritpoäng Matematik specialisering B nivå 1 och Matematik specialisering C nivå 1 kan ge 0,5 meritpoäng vardera Om behörighetskravet är Matematik – fortsättning nivå 2: Matematik – fördjupning nivå 1 = 1,0 meritpoäng Matematik – specialisering C nivå 1 = 0,5 meritpoäng	
Maximalt 1,5 meritpoäng för Matematik	

Särskild behörighet till högskolan

Yrkesexamina	Särskild behörighet
Agronomexamen	<u>Alt 1:</u> Ma – fortsättning nivå 1b eller 1c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2 <u>Alt 2:</u> Bi nivå 2 och Fy nivå 1a1+1a2 eller Fy nivå 1b och Ke nivå 2 och Ma – fortsättning nivå 2
Apotekarexamen	Bi nivå 2 och Fy nivå 2 och Ke nivå 2 och Ma – fortsättning nivå 2
Arbetsterapeutexamen	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Arkitektexamen	Ma – fortsättning nivå 1b eller 1c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Audionomexamen	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Biomedicinsk analytikerexamen	Bi nivå 2 och Fy nivå 1a1+1a2 eller Fy nivå 1b och Ke nivå 2 och Ma – fortsättning nivå 1b eller 1c
Brandingenjörsexamen	Fy nivå 2 och Ke nivå 1 och Ma – fortsättning nivå 2
Civilekonomexamen	<u>Alt 1:</u> Ma – fortsättning nivå 1b eller 1c och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2 <u>Alt 2:</u> Ma – fortsättning nivå 1b eller 1c och Moderna språk – fortsättning nivå 1 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Civilingenjörsexamen	<u>Alt 1:</u> Fy nivå 2 och Ke nivå 1 och Ma – fortsättning nivå 2 <u>Alt 2:</u> Fy nivå 2 och Ke nivå 1 och Ma – fortsättning nivå 2 och Moderna språk – fortsättning nivå 1 <u>Alt 3:</u> Bi nivå 1 och Fy nivå 2 och Ke nivå 2 och Ma – fortsättning nivå 2
Dietistexamen	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Djursjukskötarexamen	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller 1a1
Fysioterapeutexamen	Idrott och hälsa nivå 1 och Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Förskollärarexamen och Grundlärarexamen inr. fritidshem	Nk nivå 1b eller nivå 1a1+1a2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Grundlärarexamen inriktning: – förskoleklass och åk 1-3 – åk 4-6	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Nk nivå 1b eller nivå 1a1+1a2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Hippologexamen	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller 1a1
Hortonomexamen	Bi nivå 2 och Fy nivå 1a1+1a2 eller Fy nivå 1b och Ke nivå 2 och Ma – fortsättning nivå 2
Högskoleingenjörsexamen	Fy nivå 2 och Ke nivå 1 och Ma – fortsättning nivå 1c
Juristexamen	Hi nivå 1b eller nivå 1a1+1a2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Jägmästarexamen	Bi nivå 2 och Fy nivå 1a1+1a2 och Fy nivå 1b och Ke nivå 2 och Ma – fortsättning nivå 2
Landskapsarkitektexamen	Ma – fortsättning nivå 1b eller 1c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Landskapsingenjörsexamen	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller 1a1
Lantmästarexamen	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller 1a1
Logopedexamen	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Läkarexamen	Bi nivå 2 och Fy nivå 2 och Ke nivå 2 och Ma – fortsättning nivå 2
Optikerexamen	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Nk nivå 2
Ortopedingenjörsexamen	Fy nivå 2 och Ke nivå 1 och Ma – fortsättning nivå 1c
Psykologexamen	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Receptarieexamen	Bi nivå 2 och Fy nivå 1a1+1a2 eller Fy nivå 1b och Ke nivå 2 och Ma – fortsättning nivå 2
Röntgensjuksköterskeexamen	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Sjukhusfysikerexamen	Bi nivå 1 och Fy nivå 2 och Ke nivå 2 och Ma – fortsättning nivå 2
Sjuksköterskeexamen	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Sjöingenjörsexamen	Fy nivå 1a1 eller 1b och Ma – fortsättning nivå 1b eller 1c
Sjökaptenexamen	Fy nivå 1a1 eller 1b och Ma – fortsättning nivå 1b eller 1c
Skogsmästarexamen	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller 1a1
Skogsteknikerexamen	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller 1a1
Socionomexamen	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Studie- och yrkesvägledarexamen	Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Tandhygienistexamen	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Tandläkarexamen	Bi nivå 2 och Fy nivå 2 och Ke nivå 2 och Ma – fortsättning nivå 2
Tandteknikerexamen	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Trädgårdsingenjörsexamen	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller 1a1
Veterinärexamen	Bi nivå 2 och Fy nivå 2 och Ke nivå 2 och Ma – fortsättning nivå 2

Ämneslärarexamen gymnasiet	
Dans och Teater	Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Filosofi och Juridik	Hi nivå 1b eller nivå 1a1+1a2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Företagsekonomi	Ma – fortsättning nivå 1b eller 1c och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Grekiska	Klassisk grekiska – språk och kultur nivå 2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Latin	Latin – språk och kultur nivå 2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Naturkunskap	Ma – fortsättning nivå 1b eller 1c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Psykologi	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Teknik	Fy nivå 2 och Ma – fortsättning nivå 2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2

Ämneslärarexamen grundskolans Åk 7-9 och gymnasiet	
Bild, Engelska, Musik Svenska/Svenska som andraspråk	Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Biologi	Bi nivå 2 och Ke nivå 1 och Ma – fortsättning nivå 1b eller 1c och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Fysik	Fy nivå 2 och Ma – fortsättning nivå 2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Geografi	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Historia och religionskunskap	Hi nivå 1b eller nivå 1a1+1a2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Idrott och hälsa	Idrott och hälsa nivå 1 och Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Nk nivå 1b eller nivå 1a1+1a2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Kemi	Bi nivå 1 och Ke nivå 2 och Ma – fortsättning nivå 2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Matematik	Ma – fortsättning nivå 2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Moderna språk	Moderna språk – fortsättning nivå 1 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Modersmål	Modersmål nivå 2 eller Modersmål – nationellt minoritetsspråk som förstaspråk nivå 2 eller Modersmål – nationellt minoritetsspråk som andraspråk – fortsättning nivå 2 eller Moderna språk – fördjupning nivå 3 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Samhällskunskap	Ma nivå 2a eller 2b eller 2c och Sh nivå 2
Teckenspråk	Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2 och Svenskt teckenspråk för hörande – fortsättning nivå 1

Ämneslärarexamen grundskolans Åk 7-9	
Hem- och konsumentkunskap, Slöjd	Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2
Teknik	Ma – fortsättning nivå 1b eller 1c och Nk nivå 2 och Sh nivå 1b eller nivå 1a1+1a2

Universitet/Högskolor kan ha andra krav för särskild behörighet

- Kontrollera med skolan som anordnar utbildningen vad som gäller.
- Din studie- och yrkesvägledare kan hjälpa dig!